

MONITOR BELONINGSCODES/CAO'S BIJ WNT, 2015

EINDRAPPORT

Op verzoek van: Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

SEOR

Paul de Hek

Arie Gelderblom

Panteia

Jaap Wils

Inge Harteveld

Datum

27 februari 2017

MONITOR BELONINGSCODES/CAO'S BIJ WNT, 2015

EINDRAPPORT

Op verzoek van: Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Contactpersoon   Arie Gelderblom

Adres   SEOR, Erasmus Universiteit Rotterdam
Postbus 1738
3000 DR ROTTERDAM

Telefoon   +31-10-3020505

E-mail   gelderblom@seor.eur.nl

VOORWOORD

In september 2015 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan SEOR en Panteia een opdracht verleend om een vervolgmeting voor 2015 uit te voeren van een monitor voor de bezoldiging van bestuurders en toezichthouders in relatie tot de cao's en beloningscodes bij de WNT.

De monitor is uitgevoerd door Paul de Hek en Arie Gelderblom (projectleider) vanuit SEOR en Inge Hartevelt en Jaap Wils vanuit Panteia. Moreen van der Mooren heeft als stagiair bij SEOR op verschillende punten assistentie verleend. Vanuit de opdrachtgever is het onderzoek begeleid door Irene Bonet en Paul Biemans. Een concept-eindrapport is besproken met vertegenwoordigers van de onderwijssectoren en beleidsdirecties van het departement.

Wij willen zowel de begeleidingscommissie van de opdrachtgever als de vertegenwoordigers uit de sector bedanken voor hun bijdrage aan deze monitor.

INHOUD

Samenvatting	1
Hoofdpijnen	2
Hoogte bezoldigingen bestuurders	4
Spreiding bezoldigingen bestuurders	8
Hoogte bezoldigingen toezichthouders	8
1 Achtergrond, doel en vraagstelling	11
2 Sectorale maxima en salarisklassen	15
2.1 Primair onderwijs	15
2.2 Voortgezet onderwijs	16
2.3 Middelbaar beroepsonderwijs	18
2.4 Hoger beroepsonderwijs	19
2.5 Wetenschappelijk onderwijs	20
3 Gebruikte databestand: bewerkingen en kwaliteit	21
3.1 Bewerkingen op databestand	21
3.2 Kwaliteit van de databestanden	23
4 Primair onderwijs	27
4.1 Inleiding	27
4.2 Bestuurders	27
4.3 Toezichthouders	37
4.4 Bewegingen van besturen	41
5 Voortgezet onderwijs	43
5.1 Inleiding	43
5.2 Bestuurders	43
5.3 Toezichthouders	53
5.4 Bewegingen van besturen	56
6 Middelbaar beroepsonderwijs	57
6.1 Inleiding	57
6.2 Bestuurders	57
6.3 Toezichthouders	66

6.4	Bewegingen van besturen	68
7	Hoger beroepsonderwijs	71
7.1	Inleiding	71
7.2	Bestuurders	71
7.3	Toeziçthouders	80
7.4	Bewegingen van besturen	82
8	Wetenschappelijk onderwijs	85
8.1	Inleiding	85
8.2	Bestuurders	85
8.3	Toeziçthouders	89
	Bijlage: Interpretatie boxplot	93

SAMENVATTING

Doel van het onderzoek

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De WNT beoogt een evenwichtige, verantwoorde en maatschappelijk aanvaardbare bezoldiging in de publieke en semipublieke sector, door inkomens en ontslagvergoedingen te normeren en openbaar te maken.

De WNT normeert de bezoldiging van topfunctionarissen. Het begrip ‘topfunctionaris’ is een centraal begrip in de WNT en omvat twee categorieën. De eerste categorie (de topbestuurders) bestaat uit leden van het hoogste uitvoerende orgaan van een rechtspersoon of instelling en de daaraan hoogste ondergeschikten, en degenen belast met de dagelijkse leiding. De tweede categorie (toezichthouders) zijn de leden van het hoogste toezichthoudende orgaan, zoals de Raad van Toezicht of de Raad van Commissarissen.¹

Het onderwijs kende in 2015 een eigen ministeriële regeling met sectorale bezoldigingsmaxima.² Om te voorkomen dat de bezoldigingen van alle bestuurders naar het sectorale maximum toegroeien, bestaan salarisklassen onder de sectorale maxima. Om het draagvlak voor deze salarisklassen te vergroten, is gekozen voor zelfregulering. De onderwijssectoren hebben daarom in bestuurderscao’s (po en vo) en beloningscodes (mbo en hbo) salarisklassen onder de sectorale maxima vastgelegd. In welke salarisklasse men valt is afhankelijk van de grootte van de betreffende instelling.

Per 1 januari 2015 is de WNT-2 in werking getreden. De WNT-2 brengt de maximum bezoldigingsnorm voor topfunctionarissen in de (semi) publieke sector terug van 130% naar 100% van het ministersalaris. Dit heeft vooral voor het mbo en hbo gezorgd voor een neerwaartse aanpassing van codes en sectorale maxima.³ De normen voor toezichthouders zijn juist omhoog gebracht: het maximum voor een lid en voorzitter van een Raad van Toezicht in 2015 bedraagt per kalenderjaar respectievelijk 10% en 15% van het sectorale maximum. Hiervoor was dit respectievelijk 5% en 7,5%. Voor het wetenschappelijk onderwijs en voor interim-bestuurders is 2015 een overgangsjaar. Voor hen gelden de maxima die in 2014 van kracht waren. Interim-bestuurders die korter dan 6 maanden werkzaam zijn vallen niet onder de WNT-norm, maar worden wel meegenomen in de analyses.

Het doel van de monitor is om cijfermatig inzicht te geven in de ontwikkeling van de individuele bezoldigingen van topfunctionarissen in de onderwijssectoren en de mate waarin deze in overeenstemming zijn met de door de sector zelf opgestelde salarisklassen in de cao’s c.q. beloningscodes in het kader van de WNT.

De monitor wordt nu voor de vierde keer uitgevoerd en heeft betrekking op de bezoldigingen over 2015. De voorgaande monitor had betrekking op de bezoldigingen over 2014. De eerste keer dat de monitor werd uitgevoerd had deze betrekking op de

---

¹ Zie: WNT-jaarrapportage 2015, Jaaranalyse en overzicht Wet normering topinkomens (WNT).

² In 2016 is deze vervangen door een ministeriële regeling met bezoldigingsmaxima op basis van instellingskenmerken.

³ De beloningscode in het hbo is afgetopt op €178.000 en de maxima van de lagere klassen gelijk zijn gebleven met 2014. De mbo-code is in zijn geheel aangepast, waardoor de maxima van alle klassen zijn verlaagd.

bezoldigingen over 2012, dus over het jaar vóór de invoering van de WNT. De uitkomsten hiervan dienden als een nulmeting voor de daaropvolgende uitkomsten.

Door invoering van de WNT-2 in 2015 zijn de beloningsmaxima voor bestuurders en toezichthouders aangepast. Om een goed zicht te krijgen op de ontwikkelingen ten opzichte van eerdere jaren worden in deze monitor de beloningen niet alleen vergeleken met de nieuwe WNT-2 normen, maar ook met de (fictieve) oude WNT-1 normen.

Aandachtspunten bij de interpretatie van de cijfers

Naast de voorliggende monitor die specifiek betrekking heeft op het onderwijs, wordt ook in bredere zin voor alle (semi)publieke sectoren gerapporteerd over de WNT in de WNT-jaarrapportage 2015⁴. Tussen de WNT-jaarrapportage 2015 voor alle sectoren en de voorliggende rapportage voor de onderwijssector treden enige verschillen op in de aantallen topfunctionarissen. In de jaarrapportage over de WNT zijn voor het onderwijs 1892 bestuurders en 2998 toezichthouders opgenomen. In deze monitor is over 1966 bestuurders en 2901 toezichthouders gerapporteerd. Deze verschillen zijn te verklaren doordat de selecties waarop beide onderzoeken zijn gebaseerd uiteenlopen. De WNT-jaarrapportage richt zich op een overkoepelend beeld over alle sectoren. Hiervoor is onder andere op een andere manier naar de in- en uitdiensttreding van functionarissen gekeken. Een deel van de functionarissen die in de monitor wel zijn meegenomen viel daardoor buiten de selectie. Daartegenover staat dat in deze monitor de instellingen zonder leerlingen niet zijn meegenomen.

Voor het mbo moet de aantekening worden gemaakt dat de beloningscode pas van kracht is sinds 1 december 2013. Verder moet bij de interpretatie van de bezoldigingen rekening worden gehouden met het overgangsrecht. Degenen die in 2015 meer verdienden dan het sectorale maximum, vallen in veel gevallen nog onder het overgangsregime.

Bij de interpretatie van de bezoldigingen moet rekening worden gehouden met het overgangsrecht. Topfunctionarissen die meer verdienden dan het sectorale maximum kunnen in een overgangsregime terecht komen. Zij kunnen daardoor tijdelijk hoger dan het sectorale maximum verdienen. Ook voor personen die met hun bezoldigingsnorm onder WNT-1 aan de normen voldeden, maar niet langer onder WNT-2, hebben te maken met overgangsrecht. Naast de afspraken voor bezoldigingen boven het sectorale maximum gelden ook afspraken over uitfasering van de salarisklassen onder het sectorale maximum. Dit is het geval bij de sectoren mbo en hbo. Bij herbenoemingen kan sprake zijn van een afbouwperiode van drie jaar.

HOOFDLIJNEN

Het algemene beeld dat uit de analyses naar voren komt is dat in vergelijking met de monitor in 2014

(i) de beloningen van bestuurders in primair en wetenschappelijk onderwijs (de sectoren waarin de normbedragen niet zijn veranderd als gevolg van WNT-2) meer in lijn liggen met de in de cao's of beloningscodes vastgestelde criteria,

---

⁴ Idem. Dit jaaroverzicht is in december 2016 naar de Tweede Kamer gestuurd.

- (ii) de beloningen van bestuurders in middelbaar en hoger beroepsonderwijs (sectoren waarin de normbedragen deels zijn verlaagd als gevolg van WNT-2) minder in lijn liggen met de in de cao's of beloningscodes vastgestelde criteria,
- (iii) de beloningen van bestuurders in het voortgezet onderwijs (sector waarin de maximale norm iets is verlaagd als gevolg van WNT-2) in geval van de normen per klasse iets meer en in geval van de sectorale norm iets minder in lijn liggen met de in de cao's of beloningscodes vastgestelde criteria,
- (iv) de beloningen van toezichthouders meer in lijn liggen met de in de cao's of beloningscodes vastgestelde criteria,
- (v) de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging voor bestuurders in alle onderwijssectoren gedaald is,
- (vi) de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging voor toezichthouders in alle onderwijssectoren gestegen is, en
- (vii) de informatievoorziening sterk verbeterd en van goede kwaliteit is.

Bestuurders met een bezoldiging boven de norm

In de nulmeting over 2012 kwam naar voren dat vooral in het hoger onderwijs, hbo en wo, het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de codenorm en/of de sectorale norm relatief hoog lag. Deze sectoren lieten in de monitor over 2013 de sterkste dalingen zien in zowel het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de cao-/codenorm (hbo) als het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm (hbo en wo). Deze dalingen zetten zich door in de monitor over 2014. In de monitor over 2015 neemt het percentage bestuurders boven de cao-/codenorm en de sectorale norm in een aantal sectoren verder af, maar ook in een aantal sectoren weer toe. Deze toename is te zien in sectoren waar de normbedragen zijn verlaagd als gevolg van de invoering van WNT-2.

De percentages bestuurders met een bezoldiging boven de codenorm zijn in mbo en hbo gestegen. Dit geldt ook voor de percentages bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. In het po zijn de percentages bestuurders met een bezoldiging boven de cao-norm en boven de sectorale norm licht gedaald. In het vo staat een daling in het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de caonorm tegenover een lichte stijging in het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Binnen de sectoren zijn het over het algemeen vaker de bestuurders in de hogere salarisklassen met bezoldigingen boven de cao-/codenorm en sectorale norm.

Nieuwe bestuurders hebben doorgaans minder vaak een bezoldiging boven de cao-/codenorm dan zittende bestuurders. Interim-bestuurders hebben, onafhankelijk van of zij meer of minder dan zes maanden werkzaam zijn bij de instelling, juist (veel) vaker een bezoldiging boven de cao-/codenorm dan zittende bestuurders.

Kwaliteit data en dekkingsgraad

In de nulmeting bleef de mate waarin bezoldigingsgegevens werden gerapporteerd vooral in het po en het vo achter. In de meting over 2013 was een sterke verbetering te constateren. Deze lijn zet zich voort om in 2015 een grote verbetering te zien. In alle sectoren ligt de mate van rapportage op ten minste 96% (zie tabel 1).

De kwaliteit van de aangeleverde gegevens is sterk verbeterd ten opzichte van de voorgaande meting. Vrijwel alle data is volledig ingevuld. Dubbele meldingen komen

niet voor, behalve waar sprake is van een functie bij meerdere instellingen waarbij identieke bezoldigingsgegevens zijn gemeld. Dit laatste geldt vooral voor toezichthouders. Vaak gaat het dan ook om bezoldiging onder de €1.500. Verder zijn uit het bestand enkele invoerfouten gehaald. Ten opzichte van het totaal aantal cases is de omvang van de fouten minimaal zoals is te zien in tabel 1.

Tabel 1 *Kwaliteit van de data*

Sector	PO	VO	BVE	HBO	WO
Functie niet correct	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Geen einddatum ingevuld	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	4,3%
Dubbel in bestand, verwijderd	0,5%	2,9%	0,7%	3,4%	0,0%
Rapporterende instellingen	99,5%	97,1%	99,3%	99,7%	100%

HOOGTE BEZOLDIGINGEN BESTUURDERS

Het overgrote deel van de bestuurders ontvangt een bezoldiging. Alleen in de lagere schalen in het primair onderwijs is een substantieel deel van de bestuurders onbezoldigd.

De hoogte van de bezoldigingen van bestuurders is op verschillende manieren inzichtelijk te maken. Ten eerste kunnen we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging op fulltime basis. Deze staat in de eerste kolom van tabel 2. Hier zien we dat, net als in de nulmeting en de monitoren 2013 en 2014, de gemiddelde bezoldiging oploopt vanaf het primair onderwijs tot aan het wetenschappelijk onderwijs. In alle sectoren is de gemiddelde bezoldiging in 2015 lager dan in 2014.

Tabel 2 *Gegevens bezoldiging bestuurders naar sector*

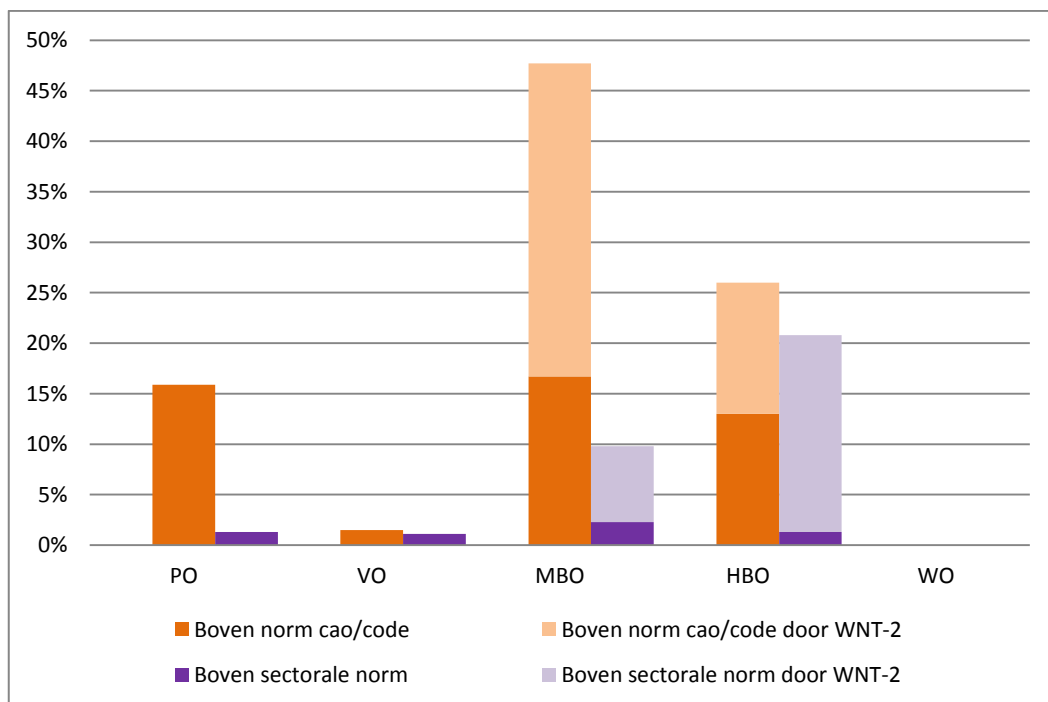
Sector	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging	Bestuurders boven de cao-/codenorm		Sectoraal maximum (WNT)	Bestuurders boven de sectorale norm	
		Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Po	92.519	199	15.9%	165.901	16	1.3%
Vo	115.192	7	1.5%	178.000	5	1.1%
Mbo	147.509	63	47.7%	178.000	13	9.8%
Hbo	157.686	20	26.0%	178.000	15	19.5%
Wo	191.981	nvt	nvt	230.474	0	0.0%

Een andere maatstaf om zicht te krijgen op de hoogte van de bezoldigingen van bestuurders is het aandeel van de bezoldigde bestuurders met een bezoldiging boven de in de cao of beloningscode gespecificeerde maximum normen per klasse. Deze aandelen staan, samen met de absolute aantallen, in de tweede en derde kolom van tabel 2. Het aandeel bezoldigingen boven de norm in het voortgezet onderwijs is duidelijk lager dan in de andere sectoren. In het middelbaar beroepsonderwijs is dit aandeel het hoogst. In het wetenschappelijk onderwijs wordt geen onderverdeling gemaakt naar verschillende salarisklassen.

Ten slotte kunnen we de hoogte van de bezoldigingen van bestuurders meten aan de hand van het aandeel van de bezoldigde bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Aantal en percentage staan vermeld in de laatste twee kolommen van tabel 2. Het aandeel bestuurders boven de sectorale norm varieert van nul procent in het wetenschappelijk onderwijs tot bijna twintig procent in het hoger beroepsonderwijs.

Figuur 1 geeft een meer visueel overzicht van de aandelen bestuurders met een bezoldiging boven cao-/codenorm en boven de sectorale norm. In vergelijking met het overzicht in de monitor 2014 zijn er in het primair onderwijs en het wetenschappelijk onderwijs – de sectoren waarin de cao-normen en/of de sectorale normen niet zijn veranderd door de invoering van WNT-2 – relatief gezien minder bezoldigingen boven beide normen (voor het wetenschappelijk onderwijs geldt alleen de sectorale norm). In het voortgezet onderwijs is het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de cao-norm gedaald, maar is het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm licht gestegen. In het middelbaar en hoger beroepsonderwijs zijn de veranderingen in de normen ten opzichte van 2014 het grootst en dit is terug te zien in de hogere percentages bestuurders boven de norm. Een deel van de bezoldigingen ligt wel boven de huidige verlaagde norm, maar niet boven de oude WNT-1 norm. Als de oude WNT-1 normen nog zouden gelden, dan zouden de percentages bestuurders boven de norm in het mbo ongeveer gelijk liggen als in 2014 en in het hbo lager liggen dan in 2014.

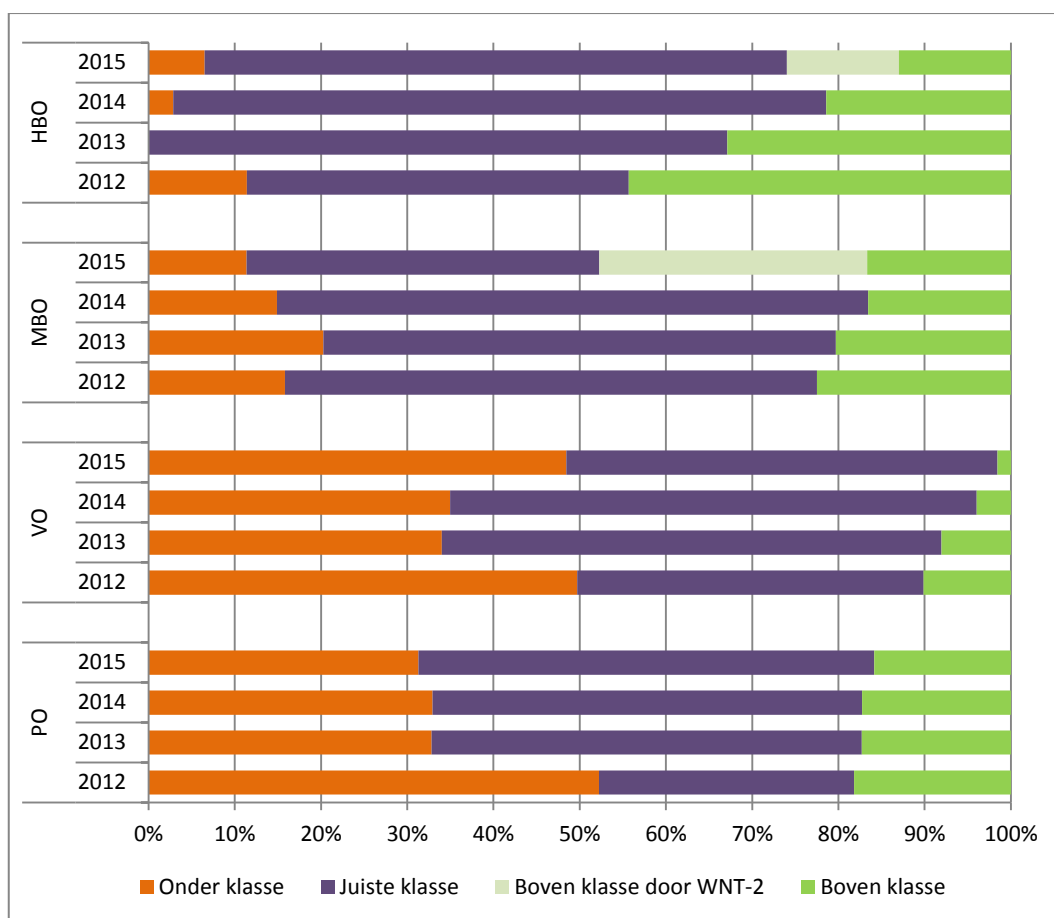
Figuur 1 Bezoldigingen boven cao-/codenorm en sectorale norm als percentage van bezoldigde bestuurders

Voor een nog wat gedetailleerder beeld van de hoogte van de bezoldigingen binnen de verschillende salarisklassen kijken we ook naar in hoeverre de bezoldigingen in de juiste salarisklasse vallen op basis van de in de cao of beloningscode vastgestelde criteria (figuur 2). Deze criteria bevatten naast maximumbedragen ook minimumbedragen. In geval van primair en voortgezet onderwijs zijn deze minimumbedragen bepaald op basis

van de beloning behorende bij de laagste trede van elke schaal. Van 2014 naar 2015 heeft in drie van de vier sectoren een verschuiving plaatsgevonden naar relatief minder bestuurders met een bezoldiging in lijn met de klasse waarin de instelling zich bevindt. Dit heeft plaatsgevonden op basis van relatief meer bezoldigingen boven het klassemaximum (vooral in het middelbaar en hoger beroepsonderwijs) en/of meer bezoldigingen onder het klasseminimum (voortgezet onderwijs). In het primair onderwijs zijn de aandelen van bestuurders met een bezoldiging relatief meer in lijn gekomen met de klasse waarin de instelling zich bevindt.

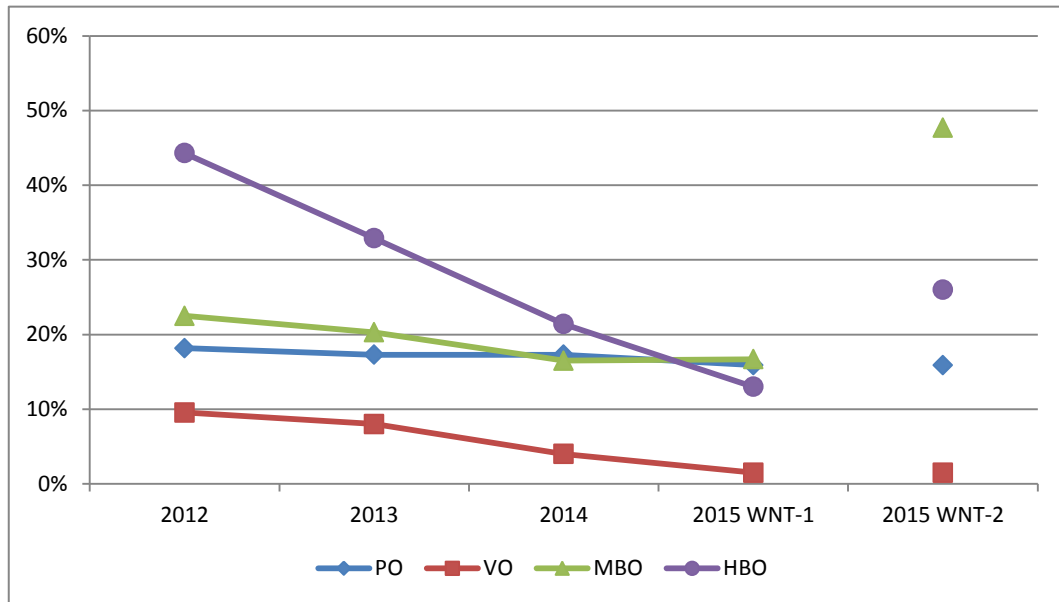
Figuur 2 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, 2012 - 2015

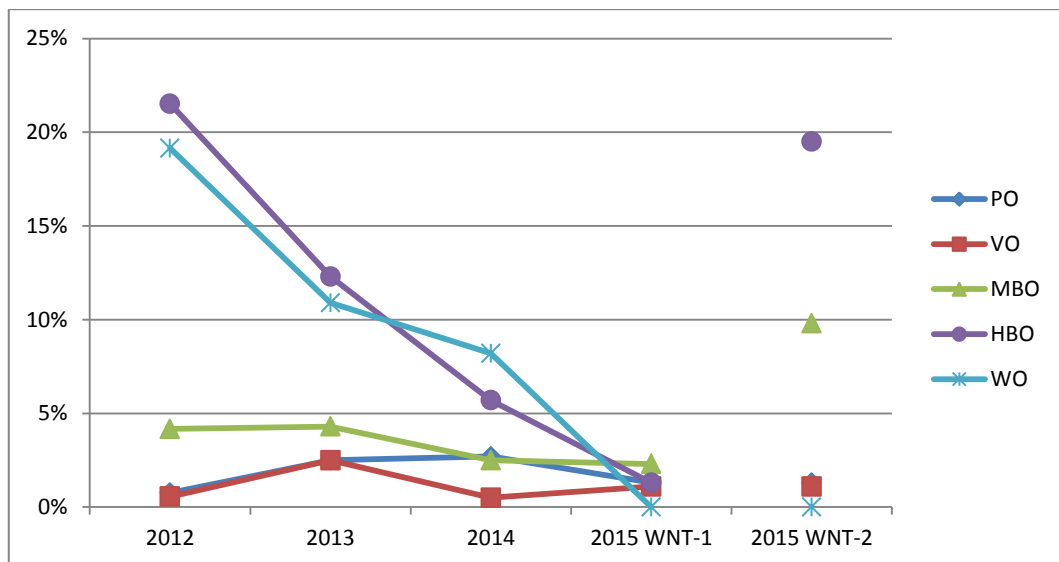
Figuur 3 laat zien hoe het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de cao-/codenorm zich heeft ontwikkeld van 2012 tot en met 2015. De nieuwe situatie (WNT-2) in 2015 is apart weergegeven, als zijnde een breuk met de eerdere jaren, en de hypothetische situatie (WNT-1) in 2015 is verbonden met de eerdere jaren. In het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs is het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de caonorm in 2015 ten opzichte van 2014 (licht) gedaald. In de andere sectoren, het middelbaar en hoger beroepsonderwijs, is het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de codenorm gestegen. Dit is vooral het gevolg van de daling van de normen door WNT-2. Als de bezoldigingen van de bestuurders vergeleken worden met de oude WNT-1 normen (van 2014), dan is in 2015 het aandeel bezoldigingen boven de

norm in het middelbaar beroepsonderwijs ongeveer gelijk aan het aandeel in 2014 en daalt het aandeel bezoldigingen boven de norm in het hoger beroepsonderwijs verder.

Figuur 3 Percentage bestuurders boven de cao-/codenorm, 2012 - 2015

Figuur 4 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012 – 2015*

* Tussen 2012 en 2013 en bij 2015 WNT-2 vallen po en vo vrijwel samen, waardoor po daar niet goed te zien is in deze figuur.

Figuur 4 doet hetzelfde voor het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Hier zien we dat dit percentage van 2014 naar 2015 sterk is gedaald (naar nul) voor het wetenschappelijk onderwijs. Ook in het primair onderwijs is het aandeel gedaald. In de andere sectoren, waarin de sectorale normen zijn veranderd door de

invoering van WNT-2, is het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm in meer of mindere mate gestegen. In het middelbaar en hoger beroepsonderwijs zijn de aandelen van bestuurders met een bezoldiging boven de oude sectorale norm (WNT-1) wel gedaald.

SPREIDING BEZOLDIGINGEN BESTUURDERS

Naast het aantal bestuurders dat een bezoldiging boven de cao-/codenorm heeft ontvangen, is het ook interessant om te zien of de overige bestuurders een bezoldiging hebben ontvangen die tegen het maximum aan zit, of er nog juist ver van verwijderd is. Om dit inzichtelijk te maken zijn per sector boxplots gemaakt waarin de spreiding binnen de verschillende klassen wordt weergegeven. Daarnaast is aan de spreiding per klasse een waarde toegekend (met behulp van de variatiecoëfficiënt).

In het primair en voortgezet onderwijs is de spreiding binnen de verschillende klassen ten opzichte van de andere sectoren over het algemeen het grootst. In het hoger beroepsonderwijs is de spreiding het kleinst. De spreiding in het middelbaar beroepsonderwijs ligt daar tussenin. In het wetenschappelijk onderwijs, waarin geen klassen worden onderscheiden, is de spreiding ook relatief groot.

HOOGTE BEZOLDIGINGEN TOEZICHTHOUDERS

Een groot deel van de toezichthouders in het primair en voortgezet onderwijs is onbezoldigd⁵, namelijk respectievelijk 71 procent en 42 procent. In de andere sectoren is het overgrote deel van de toezichthouders juist bezoldigd.

De hoogte van de bezoldigingen van bezoldigde toezichthouders wordt per sector samengevat aan de hand van de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging en het aantal toezichthouders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Deze gegevens staan vermeld in tabel 3. De gemiddelde jaarlijkse bezoldiging varieert van ruim €3.700 in het primair onderwijs tot ongeveer €11.400 in het wetenschappelijk onderwijs. Deze gemiddelde jaarlijkse bezoldiging is ten opzichte van 2014 in alle sectoren gestegen. Deze stijging is in het mbo het sterkste.

Voor toezichthouders geldt de richtlijn dat voorzitters maximaal vijftien procent van het sectorale maximum mogen ontvangen en leden maximaal tien procent van het sectorale maximum. De bedragen staan vermeld in tabel 3. Dezelfde tabel geeft ook het aantal toezichthouders weer dat een bezoldiging heeft ontvangen boven dit sectorale maximum voor toezichthouders. Hierbij zijn voorzitters en leden samengenomen. Het primair onderwijs heeft als enige sector toezichthouders boven de norm. Alle overige sectoren hebben geen toezichthouders boven de norm.

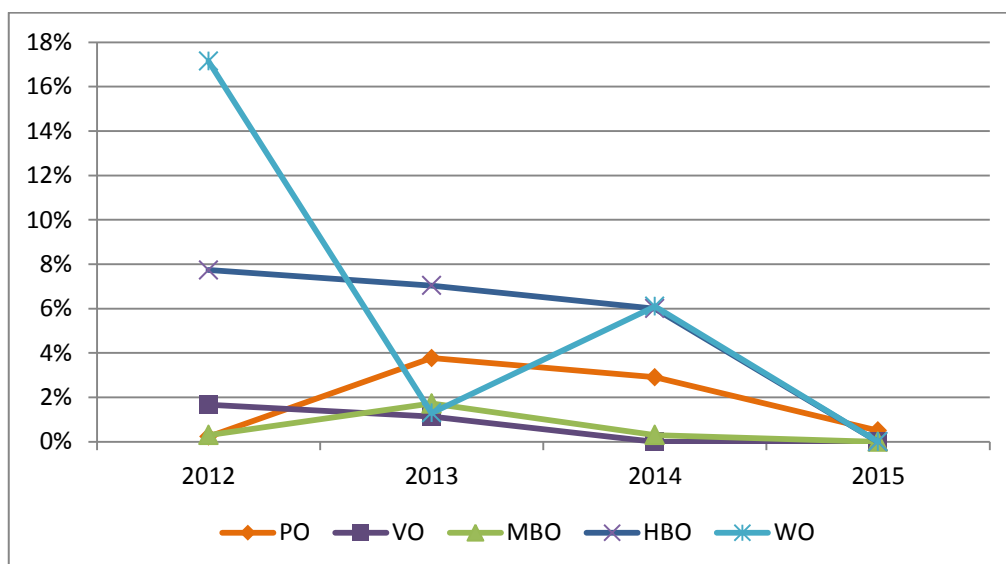
⁵ Personen met een totale bezoldiging van minder dan €1.500 zijn als onbezoldigd beschouwd (zie ook paragraaf 3.1).

Tabel 3 Gegevens bezoldigde toezichthouders naar sector

Sector	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging	Sectoraal maximum		Toezichthouders boven de sectorale norm	
		Voorzitter	Lid	Aantal	Percentage
Po	3.720	24.885	16.590	8	0.5%
Vo	4.070	26.700	17.800	0	0.0%
Mbo	8.321	26.700	17.800	0	0.0%
Hbo	7.806	26.700	17.800	0	0.0%
Wo	11.409	34.571	23.047	0	0.0%

Figuur 5 laat zien hoe de percentages toezichthouders boven de norm in de jaren 2012 tot en met 2015 zich hebben ontwikkeld. De sterke daling tussen 2014 en 2015 hangt samen met de overgang naar WNT-2, waarbij de sectorale normen van toezichthouders zijn verruimd.

Figuur 5 Percentage toezichthouders boven de sectorale norm, 2012 – 2015

1 ACHTERGROND, DOEL EN VRAAGSTELLING

Achtergrond en doel

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De WNT beoogt een evenwichtige, verantwoorde en maatschappelijk aanvaardbare bezoldiging in de publieke en semipublieke sector, door inkomens en ontslagvergoedingen te normeren en openbaar te maken.

De WNT normeert de bezoldiging van topfunctionarissen. Het begrip ‘topfunctionaris’ is een centraal begrip in de WNT en omvat twee categorieën. De eerste categorie (de topbestuurders) bestaat uit leden van het hoogste uitvoerende orgaan van een rechtspersoon of instelling en de daaraan hoogste ondergeschikten, en degenen belast met de dagelijkse leiding. De tweede categorie (toezichthouders) zijn de leden van het hoogste toezichthoudende orgaan, zoals de Raad van Toezicht of de Raad van Commissarissen.⁶

Voor voorzitters en leden van Raden van Toezicht geldt een afwijkend regime t.o.v. bestuurders. Dit omdat met leden van toezichthoudende organen vaak bezoldigingsafspraken worden gemaakt zonder dat de hoeveelheid tijd wordt vastgelegd die zij aan hun functie moeten besteden. De WNT legt een directe relatie tussen het maximum van de bezoldiging van de bestuurder en de maximale honorering van de interne toezichthouders. Het doel is excessieve bezoldigingen te voorkomen door een bezoldigingsmaximum vast te stellen dat gerelateerd is aan het maximum voor de betreffende sector.

Per 1 januari 2015 is de WNT-2 in werking getreden. De WNT-2 brengt de maximum bezoldigingsnorm voor topfunctionarissen in de (semi) publieke sector terug van 130% naar 100% van het ministersalaris. Het maximum voor een lid en voorzitter van een Raad van Toezicht in 2015 bedraagt per kalenderjaar respectievelijk 10% en 15% van de maximum bezoldiging van het sectorale maximum. In de jaren hiervoor lagen deze percentages lager, respectievelijk 5% en 7,5%.

Op grond van de WNT mag in 2015 het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector behoudens overgangsrecht dus maximaal 100% van het ministersalaris zijn. Dat komt in 2015 neer op € 178.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever. Tegelijkertijd met de invoering van de WNT is specifiek voor het onderwijs een ministeriële regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren in werking getreden.⁷ Met deze ministeriële regeling zijn de sectorale bezoldigingsmaxima per onderwijssector vastgesteld. Deze variëren in 2015 van €165.901 voor het po, €178.000 voor het vo, mbo en hbo, tot €230.474 voor het wo.⁸ Om te voorkomen dat de bezoldigingen van alle bestuurders naar het sectorale maximum zouden toegroeien, werd het wenselijk geacht om salarisklassen onder de sectorale

⁶ Zie: WNT-jaarrapportage 2014, Jaaranalyse en overzicht Wet normering topinkomens (WNT).

⁷ Dit betreft regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 8 december 2012, nr. WJZ/353186 (10126), houdende verlaagde bezoldigingmaxima voor topfunctionarissen in het onderwijs en ter invoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren). Deze is onder meer terug te vinden in de Staatscourant: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2012-26223.html>.

⁸ <http://www.topinkomens.nl/documenten/regelingen/2015/1/1/wnt-normen-2015>

maxima in te bouwen. Om het draagvlak voor deze salarisklassen te vergroten, is gekozen voor zelfregulering. De onderwijssectoren hebben daarom in bestuurderscao's (po en vo) en beloningscodes (mbo en hbo) salarisklassen onder de sectorale maxima vastgelegd⁹. Deze salarisklassen zijn gebaseerd op de grootte van de instellingen, veelal afgemeten aan het (gewogen) aantal studenten¹⁰.

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wil graag weten in hoeverre de feitelijke beloningen passen binnen de opgestelde salarisklassen. De voorliggende studie betreft een meting over het jaar 2015. Eerdere metingen zijn uitgevoerd voor 2012 (nulmeting), 2013 en 2014. Dit geeft de mogelijkheid om de uitkomsten voor 2015 te vergelijken met de voorgaande jaren om ontwikkelingen zichtbaar te maken. Om een dergelijke vergelijking mogelijk te maken wordt een sterk vergelijkbare aanpak gehanteerd als in de eerdere metingen. In deze monitor beloningscodes/cao's bij WNT voor het jaar 2015 worden de beloningen niet alleen vergeleken met de nieuwe WNT-2 normen, maar ook met de (fictieve) oude WNT-1 normen.

Bij de interpretatie van de bezoldigingen moet rekening worden gehouden met het overgangsrecht.¹¹ Topfunctionarissen die meer verdienen dan het sectorale maximum kunnen in een overgangsregime terecht komen. Zij kunnen daardoor tijdelijk hoger dan het sectorale maximum verdienen. Ook voor personen die met hun bezoldigingsnorm onder WNT-1 aan de normen voldeden, maar niet langer onder WNT-2, hebben te maken met overgangsrecht. Naast de afspraken voor bezoldigingen boven het sectorale maximum gelden ook afspraken over uitfasering binnen de sectoren mbo en hbo over de codenormen onder het sectorale maximum. Bij herbenoemingen kan sprake zijn van een afbouw van drie jaar.

WNT Jaarrapportage

In december 2016 heeft de minister van BZK de WNT Jaarrapportage 2015 naar de Tweede Kamer verzonden. In de Jaarrapportage wordt ingegaan op gemelde gegevens door alle meldingsplichtige instellingen, waaronder instellingen uit het onderwijs. Voor de gepresenteerde cijfers over het onderwijs geldt dat deze alleen zijn gericht op de sectorale maxima en eventueel overschrijdingen daarvan. De invloed van de ingebouwde salarisklassen komt niet aan bod. Tussen de gepresenteerde cijfers in de WNT Jaarrapportage en de Monitor beloningscodes/cao's treden enige verschillen in uitkomsten op. Deze verschillen zijn te verklaren doordat de selecties waarop de analyse zijn gebaseerd op een aantal punten afwijken. Het belangrijkste verschil is dat de WNT Jaarrapportage is gebaseerd op personen die in 2015 een volledig jaar in dienst waren. In de Monitor beloningscodes/cao's worden alle personen met een aanstelling ultimo 2015 meegenomen.

Onderzoeksvragen

Concreet zal in deze monitor per sector antwoord gegeven worden op de volgende vragen:

⁹ Aanbiedingsbrief monitor beloningscodes/cao's bij WNT 2012 aan Tweede Kamer (9 september 2014).

¹⁰ Bij het hbo spelen ook andere criteria een rol. In paragraaf 2.4 geven we een nadere toelichting op de bepaling van de klassen.

¹¹ Zie ook: <https://www.topinkomens.nl/actueel/overgangsrecht/onderwijs>.

1. Hoeveel (zowel absoluut als relatief) onderwijsbesturen hebben beloningsgegevens gerapporteerd? Wat is de kwaliteit van de data? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012, 2013 en 2014?
2. Hoeveel bezoldigde bestuurders en gehonoreerde toezichthouders zijn er gemiddeld per onderwijsinstelling? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012, 2013 en 2014?
3. Hoe hoog zijn de bezoldigingen van bestuurders? Hoeveel (zowel absoluut als relatief) bestuurders ontvingen in 2014 een bezoldiging boven het sectorale maximum? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012, 2013 en 2014?
4. Zitten bestuurders op basis van de in de cao (po en vo) of beloningscode (mbo en hbo) vastgestelde criteria in de juiste salarisklasse? Hoeveel (zowel absoluut als relatief) bestuurders zitten boven de voor hen geldende salarisklasse en hoeveel bestuurders zitten eronder? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012, 2013 en 2014?
5. In hoeverre zitten de nieuwe bestuurders binnen de juiste salarisklasse?
6. In hoeverre zitten de interim-bestuurders binnen de juiste salarisklasse?
7. Wat is de verdeling/spreiding van de bezoldiging van bestuurders in po, vo, mbo en hbo binnen de salarisklassen? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012, 2013 en 2014?
8. In hoeverre bevinden besturen zich in 2015 in dezelfde klasse als in 2014? Een verschuiving doet zich voor als leerlingaantallen (in hbo gecombineerd met budget en aantal opleidingen) zodanig veranderd zijn dat een bestuur tot een andere klasse is gaan behoren.
9. Hoe hoog zijn de honoreringen van toezichthouders? Hoeveel toezichthouders ontvingen in 2015 een bezoldiging boven 15% (voorzitter) dan wel 10% (lid) van het sectorale maximum? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012, 2013 en 2014?

Door invoering van de WNT-2 in 2015 zijn de beloningsmaxima voor bestuurders en toezichthouders aangepast. Om een goed zicht te krijgen op de ontwikkelingen ten opzichte van eerdere jaren worden in deze monitor de beloningen niet alleen vergeleken met de nieuwe WNT-2 normen, maar ook met de (fictieve) oude WNT-1 normen. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat in 2015 meer bestuurders zich boven de nieuwe WNT-norm bevinden dan in 2014 onder de oude norm, terwijl hun bezoldigingen wel zijn gedaald. Door ook te vergelijken met de oude norm wordt dat beter zichtbaar.

Opzet van deze rapportage

Deze rapportage is als volgt opgezet. In hoofdstuk 2 geven we een nadere beschrijving van de relevante regelingen omtrent sectormaxima en de bepaling van salarisklassen per onderwijssoort. Vervolgens wordt een beschrijving gegeven van de gebruikte data, inclusief de kwaliteit hiervan en de uitgevoerde bewerkingen (hoofdstuk 3). Daarna volgt de specifieke uitwerking van de vraagstelling voor de verschillende sectoren in het onderwijs.

ACHTERGROND, DOEL EN VRAAGSTELLING

2 SECTORALE MAXIMA EN SALARISKLASSEN

De salarisklassen en de daarbij behorende bezoldigingsplafonds zijn bepaald op basis van de criteria in cao of beloningscode per onderwijssector, met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs, dat geen afzonderlijke klassen kent. Voor een aantal sectoren geldt dat de indeling in salarisklassen gebaseerd is op gegevens over meerdere jaren. Dit betreft het primair onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en het hoger beroepsonderwijs (hbo).

Aan elk van de salarisklassen zijn vervolgens het juiste beloningsmaximum en –minimum gekoppeld. De beloningscodes voor mbo en hbo bevatten naast een maximum beloning ook expliciet een minimum beloning. In geval van primair en voortgezet onderwijs is de laagste trede van de salarisschaal als minimum genomen. In het wo is alleen een maximum (het WNT-maximum) van toepassing.

De sectorale maxima in de WNT gelden voor de totale bezoldiging. De totale bezoldiging is beloning plus (belastbare) onkostenvergoeding plus pensioenbijdrage werkgever. De beloning bestaat uit het bruto jaarsalaris inclusief eindejaarsuitkering en vakantiegeld.¹²

2.1 PRIMAIR ONDERWIJS

De salarisklassen in het po voor 2015 zijn vastgelegd in de CAO Bestuurders PO 2015. Deze CAO is niet algemeen verbindend verklaard.

De indeling in salarisklassen binnen het primair onderwijs is gebaseerd op het gemiddeld aantal gewogen leerlingen over drie voorgaande jaren. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bestuurders op wie de CAO Bestuurders PO reeds eerder is toegepast en eerste toetreders tot deze CAO. Voor bestuurders op wie de CAO Bestuurders PO reeds eerder is toegepast blijven de toenmalige teldatumgegevens over de referentieperiode van drie jaar gelden; voor eerste toetreders tot de CAO 2015 gaat het om de leerlingaantallen van 2012, 2013 en 2014. Zie tabel 2.1 voor de voorgeschreven gewogen leerlingaantallen per klasse. Het gewogen aantal leerlingen bepaalt de (hoogst mogelijke) salarisschaal. Sinds 2015 is er een nieuwe schaal B6 aan toegevoegd.¹³

Voor het bepalen van het gewogen aantal leerlingen per schoolbestuur moet het aantal leerlingen van de diverse onderwijssoorten met de volgende factor vermenigvuldigd worden:

- Leerlingen regulier basisonderwijs: factor 1
- Leerlingen speciaal basisonderwijs: factor 2
- Leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs: factor 4
- Leerlingen voortgezet onderwijs: factor 2

¹² In het geval van het voortgezet onderwijs was in 2013 het bedrag voor beloning expliciet onderverdeeld in een vaste en een variabele beloningscomponent. In 2014 en 2015 is dit niet meer het geval en is er een minimum en maximum bedrag voor beloning vastgelegd. Hierbij correspondeert het minimum bedrag met de hoogte van de vaste beloning en het maximum bedrag met de hoogte van vaste beloning plus (maximale) variabele beloning.

¹³ De CAO Bestuurders PO 2015 zegt hierover: “Omdat de B5-schaal onvoldoende recht deed aan de diversiteit bij de grote schoolbesturen, is er een B6-schaal aan toegevoegd.”

De leerlingen voortgezet onderwijs zijn alleen van belang als het aandeel van leerlingen uit het voortgezet onderwijs bij de organisatie minder is dan een derde (33 procent). Is dat aandeel hoger, dan valt de bestuurder in beginsel onder de CAO Bestuurders VO.

In de CAO Bestuurders PO 2015 wordt geen maximale bezoldiging (voor de hoogste schaal) vastgesteld, maar een maximale beloning. Om tot een vergelijkbare maximale bezoldiging te komen als in eerdere jaren, hebben we hetzelfde opslagpercentage gehanteerd als in 2014. Dit betekent dat de bezoldiging ongeveer 16,7 procent hoger is dan de beloning. Gegeven de maximale beloning (€124.830) levert dat een maximale bezoldiging op van €145.711.

Op basis van deze vaste verhouding tussen maximale totale bezoldiging in de hoogste schaal (B6) en de daarbij behorende beloning, worden de minimale en maximale totale bezoldigingen in de overige schalen berekend op basis van de gegeven beloningen in de schalen; het minimum is het bedrag behorende bij de laagste trede van elke schaal (trede 1) en het maximum is het bedrag behorende bij de hoogste trede van elke schaal (trede 10).

Tabel 2.1 Indeling in cao-schaal en bijbehorende minimum en maximum bedragen in het po

Leerlingaantal (gewogen)	Cao-schaal	Minimum vaste beloning	Maximum vaste beloning	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
≤ 500	Schaal B1	63.407	80.321	74.013	93.757
501 - 1.000	Schaal B2	68.678	87.055	80.165	101.617
1.001 - 2.000	Schaal B3	74.048	94.363	86.434	110.148
2.001 - 5.000	Schaal B4	80.321	103.691	93.756	121.036
5.001 - 10.000	Schaal B5	87.055	113.906	101.616	132.960
≥ 10.001	Schaal B6	94.363	124.830	110.147	145.711

* De hier gehanteerde minimum vaste beloning is de vaste beloning behorende bij de laagste trede van elke schaal. De minimum en maximum bezoldiging is berekend op basis van een opslag op de beloning die bepaald is aan de hand van de verhouding tussen de maximale bezoldiging in de hoogste schaal en de daarbij behorende vaste beloning.

De maximale bezoldiging voor de hoogste schaal ligt lager dan het sectorale maximum volgens de WNT. Voor deze monitor sluiten we ons aan bij de WNT, en gebruiken dus een sectoraal maximum van €165.901. In het primair onderwijs kan een bestuurder daardoor een bezoldiging hebben die boven de hoogste klassenorm uitkomt, maar toch onder het sectorale maximum blijft. Bij de andere sectoren kan dit niet omdat de hoogste klasse aansluit bij het sectorale maximum volgens de WNT.

2.2 VOORTGEZET ONDERWIJS

De salarisklassen in het vo voor 2015 zijn vastgelegd in de CAO Bestuurders VO 2015 – 2016. In het voortgezet onderwijs is het leerlingaantal op 1 oktober 2014 bepalend voor

de klasse waarin een instelling in 2015 valt.¹⁴ Zie tabel 2.2 voor de voorgeschreven leerlingaantallen per klasse. In dezelfde tabel staan ook de minimum en maximum bedragen voor de beloning en de bezoldiging die aan de vijf klassen zijn toebedeeld. De CAO Bestuurders VO bevat de beloningen in geval van een dienstverband voor (on)bepaalde tijd en in geval van een functiecontract.¹⁵ De beloningen in het laatste geval zijn hoger. De beloningscomponent bestaat uit het bruto jaarsalaris, een eindejaarsuitkering en vakantiegeld. De bezoldiging bestaat uit een bedrag voor beloning en een bedrag voor pensioenopbouw.¹⁶ Bij de bezoldiging wordt de onkostenvergoeding wel meegenomen, gezien deze onder de WNT valt. In de cao staat echter geen recht voor onkostenvergoeding.

Aangezien de individuele contractsoort onbekend is, wordt voor het minimum uitgegaan van de vaste beloning behorende bij de laagste trede van desbetreffende schaal voor een dienstverband (on)bepaalde tijd. Het maximum is de maximale beloning (vast plus variabel) behorende bij de hoogste trede van desbetreffende schaal voor een functiecontract.

Tabel 2.2 *Indeling in cao-schaal en bijbehorende minimum en maximum bedragen in het vo**

Leerlingaantal	Cao-schaal	Minimum beloning	Maximum beloning	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
≤ 500	Schaal B1	81.343	111.085	99.675	134.441
501 – 2000	Schaal B2	88.180	122.018	108.053	147.674
2001 – 4000	Schaal B3	95.584	134.080	117.126	162.271
4001 - 12.500	Schaal B4	104.991	146.300	128.653	177.061
≥ 12.501	Schaal B5	118.182	147.077	144.817	178.000

* De hier gehanteerde minimum vaste beloning is de vaste beloning behorende bij de laagste trede van elke schaal. De minimum en maximum bezoldiging is berekend op basis van een opslag op de beloning die bepaald is aan de hand van de verhouding tussen de maximale bezoldiging (€178.000) in de hoogste schaal en de daarbij behorende vaste beloning (€147.077).

De minimum en maximum beloningen zijn voor elke schaal bekend. De bijbehorende bedragen voor de bezoldiging zijn berekend op basis van de verhouding tussen de gegeven maximale totale bezoldiging (€178.000) in de hoogste schaal (B5) en de daarbij

¹⁴ Toelichting VO-raad: “Zodra op een VO-instelling het leerlingaantal onder of boven het leerlingaantal van een salarisklasse komt heeft dat direct gevolgen voor de indeling in een salarisklasse. Dit hoeft echter niet direct gevolgen te hebben voor het salaris van de bestuurder. De cao partijen hebben bij het vaststellen van het leerlingaantallen voor de klasse indeling gezocht naar grenzen die niet zo gevoelig zijn voor kleine wijzigingen.”

¹⁵ Het dienstverband voor bepaalde tijd (maximaal 12 maanden) eindigt na afloop van de termijn van rechtswege of kan worden omgezet in een dienstverband voor onbepaalde tijd. Het functiecontract (maximaal vijf jaar) eindigt na afloop van het contract zonder dat opzegging is vereist en kan telkens maximaal vijf jaar worden verlengd zonder dat er recht ontstaat op een dienstverband voor onbepaalde tijd.

¹⁶ Onkostenvergoedingen worden op individueel niveau bepaald en zijn dus niet opgenomen in de cao. Deze worden overigens wel meegenomen in de melding voor de WNT.

behorende vaste beloning (€147.077).¹⁷ Deze verhouding (van ongeveer 1,21) tussen beloning en bezoldiging wordt voor elke schaal verondersteld dezelfde te zijn. Het sectorale maximum in het voortgezet onderwijs is gelijk aan €178.000, de maximum bezoldiging in de hoogste schaal. Voor interim-bestuurders geldt in 2015 een aangepaste norm, te weten €184.448 (het sectorale maximum in 2014).

De minimum en maximum beloningen zijn gestegen ten opzichte van 2014. De minimum en maximum bezoldigingen zijn ook gestegen op de maximum bezoldiging in schaal B5 na. Door de verlaging van de sectorale norm als gevolg van WNT-2 is alleen de maximum bezoldiging in schaal B5 aangepast.

In deze monitor beloningscodes/cao's bij WNT voor het jaar 2015 worden de beloningen niet alleen vergeleken met de nieuwe WNT-2 normen, maar ook met de (fictieve) oude WNT-1 normen. Voor het WNT-1-maximum nemen we de waarde uit 2014, te weten €184.448. Omdat in het vo alle andere waarden voor minimum en maximum bezoldigingen niet zijn veranderd als gevolg van WNT-2, worden deze waarden ook gebruikt voor de WNT-1 normen.

In geval er meerdere onderwijssoorten aangeboden worden, wordt in de cao als richtlijn meegegeven dat de werknemer in aanmerking komt voor bezoldiging volgens de voorwaarden van de onderwijssoort met de hoogste bezoldiging, wanneer minimaal een derde (33%) van het totale leerlingaantal van de onder het bestuur ressorterende scholen uit deze onderwijscategorie afkomstig is.

2.3 MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

De salarisklassen in het mbo voor 2015 zijn ten opzichte van 2014 als gevolg van de WNT-2 (rekenkundig) aangepast.¹⁸ Voor het mbo was deze aanpassing het grootst in vergelijking met de andere sectoren. De aanpassing betreft de bedragen in alle klassen. Alleen het minimumbedrag in de laagste klasse is gelijk gebleven. Het maximumbedrag in de hoogste klasse is gelijkgesteld aan het sectorale maximum van €178.000. De tussenliggende bedragen zijn naar beneden bijgesteld. Voor interim-bestuurders geldt in 2015 een aangepaste norm, te weten €199.905 (het sectorale maximum in 2014).

Omdat het Beloningsclassificatiesysteem Bestuurders mbo van het Platform Raden van Toezicht de status heeft van een sectorale beloningscode (met pas toe of leg uit) en dus niet gezien kan worden als regelgeving, is dit niet meer (en ook niet minder) dan een aanbeveling aan raden van toezicht.

De indeling in salarisklassen binnen het middelbaar beroepsonderwijs is in eerste instantie gebaseerd op het aantal studenten in het afgelopen jaar. De salarisklassen voor 2015 zijn dus gebaseerd op de studentenaantallen op 1 oktober van het jaar 2014. Er wordt echter gebruik gemaakt van een gemiddeld studentenaantal over de laatste drie jaar als een bestuurder eventueel (op basis van aantal studenten in het afgelopen jaar) naar een hogere klasse gaat. Dus als de klasse in 2015 op basis van studentenaantallen in 2014

¹⁷ De vaste beloningen zijn in 2015 tussentijds (per 1 september) verhoogd. Echter, door de vaste maximum bezoldiging van €178.000, heeft dit geen effect op de berekende minimum en maximum bezoldigingen (een verhoging van de vaste beloning zorgt voor een evenredige verlaging van de verhouding tussen beloning en bezoldiging).

¹⁸ Beloningsclassificatiesysteem Bestuurders mbo-instellingen 2015.

hoger zou worden dan de klasse waarin de bestuurder in 2014 zat, dan wordt de klasse gebaseerd op het gemiddelde studentenaantal over de laatste drie jaar. Zie tabel 2.3 voor de benodigde aantallen studenten per klasse. De studentenaantallen betreffen alleen de studenten in het mbo (mbo-bol en mbo-bbl), ook in situaties waarin vo en mbo verenigd zijn in één instelling.

De minimum en maximum bedragen zijn in de beloningscode gespecificeerd. Dit betreft de totale bezoldiging, bestaande uit salaris, pensioenbijdrage van de werkgever en onkostenvergoeding.

Tabel 2.3 Indeling in klasse en bijbehorende minimum en maximum bedrag in het mbo

Studentenaantal (eventueel gemiddeld)	Klasse	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
< 8.000	Klasse A	117.931	142.551
8.000 - 17.999	Klasse B	119.225	159.550
≥ 18.000	Klasse C	133.441	178.000

2.4 HOGER BEROEPSONDERWIJS

De indelingssystematiek in salarisklassen is vastgelegd in de Bezoldigingscode Bestuurders Hogescholen 2013. De bijbehorende bedragen voor 2015 zijn grotendeels hetzelfde als de bedragen voor 2014.¹⁹ Alleen waar de bedragen in 2014 hoger lagen dan €178.000 zijn deze verlaagd tot €178.000, het sectorale maximum voor het hbo in 2015. Voor interim-bestuurders geldt in 2015 een aangepaste norm, te weten €199.905 (het sectorale maximum in 2014).

Binnen het hoger beroepsonderwijs is de indeling van hogescholen in salarisklassen in 2015 gebaseerd op drie differentiërende factoren: studentenaantallen, budget en aantal (onderwijs)sectoren. Elk van deze factoren heeft een verschillende wegingsfactor. Het aantal studenten telt mee voor 50 procent, het totale budget voor 30 procent en het aantal sectoren voor 20 procent.

Tabel 2.4 Indeling in klasse en bijbehorende minimum en maximum bedragen in het hbo

Salarisklasse	<u>Voorzitter CvB</u>		<u>Lid CvB</u>	
	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
Klasse 1	112.982	150.643	102.814	137.085
Klasse 2	124.156	165.541	112.982	150.643
Klasse 3	136.435	178.000	124.156	165.541
Klasse 4	149.929	178.000	136.435	178.000

¹⁹ De bijbehorende bedragen voor 2014 waren, ten opzichte van de bedragen in 2013, met een zelfde percentage (0,82 procent) verhoogd als het sectorale maximum in het hbo.

Zowel studentenaantallen als budget worden hierbij gebaseerd op een gewogen gemiddelde over de laatste drie jaren. In het geval van 2015 zijn dat de jaren 2012, 2013 en 2014. Het jaar 2014 telt drie keer zo zwaar mee en het jaar 2013 twee keer zo zwaar als het jaar 2012. Voor het aantal sectoren wordt het aantal in het voorgaande jaar gebruikt, in dit geval dus het jaar 2014.

In tabel 2.4 staan de voor 2015 geldende minimum en maximum bedragen. Voor een voorzitter gelden andere bedragen dan voor een lid van een college van bestuur. Het sectorale maximum bedraagt €178.000. Voor interim-bestuurders geldt in 2015 een aangepaste norm, te weten €199.905 (het sectorale maximum in 2014).

2.5 WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

In het wetenschappelijk onderwijs worden geen afzonderlijke salarisklassen onderscheiden, noch een onderscheid gemaakt tussen voorzitters en leden van colleges van bestuur. Voor het wetenschappelijk onderwijs is 2015 een overgangsjaar. Voor bestuurders geldt het maximum dat in 2014 van kracht was. De maximum bezoldiging is gelijk aan €230.474. Deze norm geldt echter niet voor vijf instellingen, te weten vier instellingen voor humanistiek en theologie en de Open Universiteit. Voor deze instellingen geldt een afwijkende, lagere norm. Deze zijn niet wettelijk vastgelegd en er vindt dus ook geen regulering op plaats. Deze instellingen zijn wel in de analyses meegenomen.

3 GEBRUIKTE DATABESTAND: BEWERKINGEN EN KWALITEIT

3.1 BEWERKINGEN OP DATABESTAND

Voorafgaand aan de analyse heeft een nadere controle op het bestand plaatsgevonden en zijn aanvullingen en correcties doorgevoerd. Het gecontroleerde en aangevulde databestand is de basis voor de analyse en rapportage. De bewerkingen bestonden uit drie stappen:

1. controle van het bestand
2. toetsing van ontbrekende gegevens
3. toevoegen van ontbrekende gegevens en aanpassen afwijkingen.

Controle van het bestand

De focus bij de controle lag op specifieke afwijkingen. Gekeken is in hoeverre aangeleverde gegevens compleet zijn en of er verschillen optreden tussen ontvangen gegevens van instellingen en berekende waarden (omrekening naar volledige dienstverbanden of hele jaar in dienst). Specifiek is daarbij ingezoomd op extreme waarden en grote verschillen tussen de ontvangen gegevens en de berekende waarden. Bij dergelijke opvallende waarden is een controle in de jaarverslagen gedaan op de beloningscomponenten, de omvang van het dienstverband en de indiensttredingsdatum.

Verder is specifiek gekeken naar personen die meerdere keren in het bestand zitten. Allereerst is beoordeeld of er sprake is van een mogelijke dubbele opgave. Organisaties of personen die duidelijk dubbel zijn, zijn in overleg met OCW uit het bestand verwijderd. Daarnaast zijn er personen die terecht meerdere keren in het bestand kunnen zitten, omdat zij meerdere dienstverbanden hebben. Deze zijn gemarkeerd en zijn in de analyse meegenomen. Een laatste groep bestaat uit personen die meerdere keren in het bestand voorkwamen met dezelfde beloningsgegevens, maar bij een andere instelling. Omdat de gegevens identiek zijn – op de instelling na – is in zo'n geval slechts één case meegenomen. Na bepaling van de salarisklasse van de instellingen is daarbij gekeken naar het dienstverband met de hoogste salarisklasse. Deze vormt vervolgens de basis voor de analyse.

Op basis van het leerlingaantal is in het geval van primair en voortgezet onderwijs gecontroleerd of een instelling zich in de juiste sector bevindt. Richtlijn hiervoor is dat de werknemer in aanmerking komt voor bezoldiging volgens de voorwaarden van de onderwijssoort met de hoogste bezoldiging, wanneer minimaal een derde (33%) van het totale leerlingaantal van de onder het bestuur ressorterende scholen uit deze onderwijscategorie afkomstig is. Scholen waarvan een derde of meer van het totale leerlingaantal uit het voortgezet onderwijs afkomstig is zijn ingedeeld in de sector voortgezet onderwijs. Scholen waarvan minder dan een derde van het totale leerlingaantal uit het voortgezet onderwijs afkomstig is zijn ingedeeld in de sector primair onderwijs.

Toetsing ontbrekende gegevens

De tweede stap in de bewerking is het toetsen van ontbrekende gegevens. In 2016 is een grote verbetering gemaakt door middel van de geautomatiseerde aanlevering van de data over 2015. De hoeveelheid ontbrekende gegevens is daarmee sterk teruggedrongen. Daar waar nog gegevens ontbraken zijn de volgende regels gehanteerd:

- velden waar niet is ingevuld ('onbekend') zijn vervangen door '0';
- niet ingevulde fte's zijn op '1' gezet

Op het door DUO aangeleverde bestand zijn bij ontbrekende gegevens en in geval van dubbele meldingen gegevens gecontroleerd danwel opgezocht in de jaarverslagen.

- wanneer de fte bij dubbele meldingen verschilt;
- ontbrekende uitdienststredingsdata zijn opgezocht;
- ontbrekende gegevens over de functie van toezichthouders zijn nagezocht.

Aanvullingen en correcties doorvoeren

Vervolgens zijn op basis van de gevonden informatie de ontbrekende gegevens toegevoegd en afwijkingen aangepast. Voor de verdere analyses zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alleen die personen die aan het einde van het jaar (31 december 2015) nog in dienst zijn, zijn meegenomen.
- Personen met een totale bezoldiging van minder dan € 1.500,- zijn als onbezoldigd beschouwd.
- Als er een breuk in de aanstelling van een functionaris is te constateren (bijvoorbeeld door functiewisseling) dan zijn de gegevens van de laatste functie aangehouden om de berekeningen op uit te voeren.

Aantal cases analyse

Na de controles zijn de uitkomsten gebaseerd op het aantal cases dat in de onderstaande tabel is gepresenteerd. Per sector is een uitsplitsing gemaakt naar het aantal bestuurders, toezichthouders en overige functionarissen.

In het onderzoek worden alle bezoldigingen beneden de € 1.500 als onbezoldigd beschouwd. Vooral in de sector po gaat het om een aanzienlijke groep bestuurders en toezichthouders (62%). Ook in de sector vo is er een substantiële groep toezichthouders die de functie onbezoldigd vervult. Binnen de groep onbezoldigde functionarissen ontvangt een deel in het geheel geen vergoeding²⁰. In het po gaat het om 49% van alle functionarissen, in het vo om 16% en in het wo om 15%. Ook hier zijn het vooral toezichthouders.

---

²⁰ Inclusief de groep die geen bezoldiging heeft ingevuld.

Tabel 3.1 Overzicht aantal cases en aandeel onbezoldigde cases

Sector	PO	VO	MBO	HBO	WO
Aantal cases	7149	1926	489	269	143
<i>bestuurders</i>	2063	473	133	77	48
<i>toezichthouders</i>	5086	1453	356	192	95
Cases onbezoldigd*	4439 (62,1%)	626 (32,5%)	15 (3,1%)	4 (1,5%)	21 (14,7%)
<i>Bestuurders</i>	808 (39,2%)	19 (4,0%)	1 (0,8%)	0 (0%)	0 (0%)
<i>Toezichthouders</i>	3631 (71,4%)	607 (41,8%)	18 (5,1%)	4 (2,1%)	21 (22,1%)
Cases bezoldiging = 0**	3489 (48,8%)	300 (15,6%)	8 (1,6%)	0 (0%)	21 (14,7%)
<i>bestuurders</i>	733 (35,5%)	6 (1,3%)	1 (0,8%)	0 (0%)	0 (0%)
<i>toezichthouders</i>	2756 (54,2%)	294 (20,2%)	11 (3,1%)	0 (0%)	21 (22,1%)

* Alle cases in het bestand waarbij de bezoldiging gelijk is aan nul, er geen bezoldiging is ingevuld of de bezoldiging beneden de €1.500 ligt.

** Alle cases in het bestand waarbij de bezoldiging gelijk is aan nul of geen bezoldiging is ingevuld.

3.2 KWALITEIT VAN DE DATABESTANDEN

Door alleen gebruik te maken van een geautomatiseerde aanlevering van de gewenste data bij OCW is het aantal dubbel gemelde personen sterk afgenomen. Verder valt ook op dat het aantal ontbrekende gegevens sterk is verminderd. Er is duidelijk gewerkt aan het voorkomen van ontbrekende waarden in de digitale melding. Personen kunnen nog wel door verschillende organisaties worden gemeld met dezelfde bezoldigingsgegevens en hetzelfde aantal FTE. In een beperkt aantal gevallen diende een check plaats te vinden. Verder blijken de opvallende bedragen die extra zijn gecontroleerd in bijna alle gevallen overeen te komen met de bedragen in het jaarverslag. Hoge correctiefactoren op de duur en omvang van het dienstverband kwam in enkele gevallen voor.

Het aantal instellingen in het bestand is vergeleken met cijfers van DUO over verslagjaar 2015. Hiermee ontstaat een beeld van de dekkingsgraad. In het po en vo treden verschillen op tussen het aantal bekende instellingen en het aantal instellingen in het bestand. Bij de overige sectoren zijn de aantallen vrijwel gelijk. Niet alle instellingen zijn uiteindelijk meegenomen in de analyse. Instellingen zonder leerlingen zijn verwijderd. Daarnaast zijn enkele instellingen weggevallen door het verwijderen van dubbelingen.

Tabel 3.2 Aantal instellingen

	PO	VO	MBO	HBO	WO	Totaal
Aantal instellingen totaal	1142	365	62*	36	18	1623
Aantal in bestand	1112	353	62	36	18	1581
Aantal in analyse	1016	292	62	36	18	1424

* DUO geeft 61 instellingen op bestuursniveau op in de mbo-sector. Eén bestuur, dat zowel mbo- als vo-leerlingen onder zich heeft, wordt hier in de mbo-sector meegenomen, terwijl DUO dit bestuur in de vo-sector plaatst.

Primair onderwijs

Het primair onderwijs heeft verreweg het grootste aantal onbezoldigde topfunctionarissen (62%). Het gaat om 4.439 topfunctionarissen in totaal. Een fors deel daarvan ontvangt in het geheel geen bezoldiging. Deze sector heeft zowel verreweg het grootste aandeel onbezoldigde bestuurders als onbezoldigde toezichthouders.

In tegenstelling tot het bestand van het primair onderwijs in 2014 zijn in 2015 vrijwel alle aangeleverde gegevens compleet.

Er zijn in het bestand 1112 instellingen in het po aanwezig van de 1142 instellingen in 2015. Het verschil wordt veroorzaakt door samenwerkingsverbanden zonder topfunctionarissen, deze zitten niet in het bestand. Na opschoning, onder andere door het verwijderen van instellingen zonder leerlingen, zijn uiteindelijk 1016 instellingen meegenomen in de analyse.

Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs waren er in 2015 ruim 600 onbezoldigde functionarissen. Dit is ruim 30% van het totaal aantal bestuurders en toezichthouders. Ongeveer de helft daarvan had een bezoldiging van "0".

Ook in het bestand van het voortgezet onderwijs zijn vrijwel alle aangeleverde gegevens compleet.

Er zijn in het bestand 353 instellingen in het vo aanwezig van de in totaal 365 instellingen in 2015. De samenwerkingsverbanden zonder topfunctionarissen ontbreken in het bestand. Na opschoning, onder andere door het verwijderen van instellingen zonder leerlingen, zijn 292 instellingen meegenomen in de analyse.

Middelbaar beroepsonderwijs

De bve-sector heeft weinig onbezoldigde bestuurders en toezichthouders. In totaal gaat het om 3,1%, waarvan ongeveer de helft geen enkele bezoldiging ontvangt.

Alle instellingen in de sector hebben een melding gedaan. Al deze 62 instellingen (zie voetnoot tabel 3.2) zijn ook meegenomen in de analyse.

Hoger beroepsonderwijs

De hbo-sector heeft relatief de minste onbezoldigde functionarissen. Het hbo kent alleen onbezoldigde toezichthouders en geen onbezoldigde bestuurders. Geen van de onbezoldigde toezichthouders heeft een bezoldiging van "0".

De 36 instellingen hebben allemaal een melding gedaan en zijn allemaal in de analyse meegenomen.

Wetenschappelijk onderwijs

In het wo zijn 21 van de 95 toezichthouders onbezoldigd. Hun aandeel is relatief hoog met ruim 22%. Alle onbezoldigde toezichthouders ontvangen bovendien geen enkele vergoeding.

Er zijn 18 instellingen die allemaal zijn meegenomen in de analyse.

Verbetering kwaliteit bezoldigingsgegevens

In tegenstelling tot voorgaande jaren ontbreken er veel minder gegevens. Met het gebruikte invoersysteem ontbraken er geen FTE-gegevens, maar wel enkele uitdienstdatums. Het nogmaals invoeren van gegevens naast de oude is niet voorgekomen.

Dubbele meldingen kwamen het vaakst voor in de sectoren po en vo. In deze gevallen is een persoon door meerdere organisaties met dezelfde dienstomvang en bezoldigingsgegevens gemeld.

Als mogelijke verbetering kan gedacht worden aan een ingebouwde controle waarbij ingevulde gegevens automatisch worden doorgerekend voor een volledig jaar en volledig dienstverband.

GEBRUIKTE DATABESTAND: BEWERKINGEN EN KWALITEIT

4 PRIMAIR ONDERWIJS

4.1 INLEIDING

De resultaten voor het primair onderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 1016 instellingen op bestuursniveau. De gegevens over bestuurders zijn afkomstig van 996 instellingen, terwijl de gegevens over toezichthouders gebaseerd zijn op 957 instellingen. In totaal gaat het over 2063 bestuurders en 5086 toezichthouders.

Tabel 4.1 bevat een overzicht van de instellingen met leerlingen met minimaal één bezoldigde bestuurder en/of minimaal één bezoldigde toezichthouder. Van de 1016 besturen zijn er 963 met minimaal één bezoldigde bestuurder en 335 met minimaal één bezoldigde toezichthouder. Er zijn gemiddeld ongeveer 1,3 bezoldigde bestuurders per bestuur, iets minder dan het gemiddelde aantal bezoldigde bestuurders per bestuur in 2014. Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt. Het gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders is het kleinst in schaal B1 en het grootst in schaal B6.

Tabel 4.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

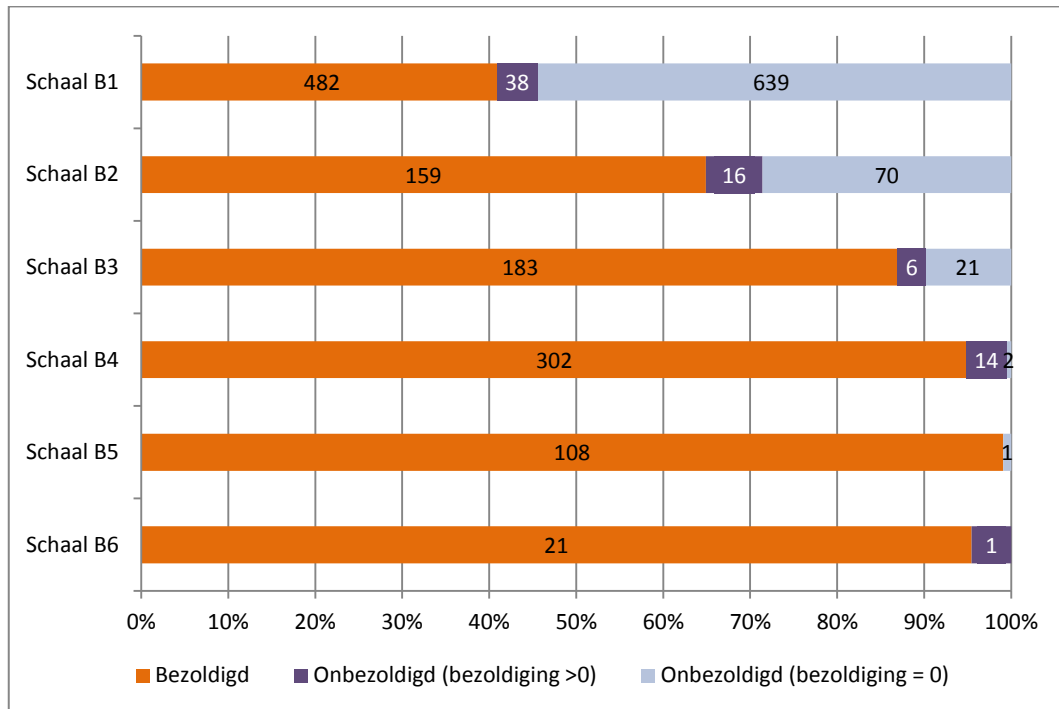
Cao-schaal	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Schaal B1	401	1,20	18	2,67
Schaal B2	117	1,40	27	3,41
Schaal B3	150	1,26	66	4,14
Schaal B4	225	1,32	159	4,47
Schaal B5	58	1,74	53	4,96
Schaal B6	12	1,75	12	5,67
Totaal	963	1,30	335	4,34

Het gemiddelde aantal bestuurders bedraagt 1,30. Het gemiddelde aantal bezoldigde toezichthouders bedraagt 4,34. Voor beide groepen is dit iets lager dan in 2014 (respectievelijk 1,35 en 4,41). De hogere klassen hebben gemiddeld meer bezoldigde bestuurders en toezichthouders.

4.2 BESTUURDERS

In deze paragraaf gaan we nader in op de beloningen van bestuurders in het primair onderwijs. Figuur 4.1 laat per schaal de verdeling zien tussen bezoldigde en onbezoldigde bestuurders op het niveau van de individuele bestuurder. Hieruit volgt dat een groot deel van de bestuurders, ongeveer 61 procent, in het primair onderwijs bezoldigd is. Het aandeel bezoldigde bestuurders neemt toe met het schaalniveau. In schaal B1 is meer dan de helft van de bestuurders onbezoldigd. Binnen de categorie “onbezoldigd” wordt een onderscheid gemaakt tussen bestuurders die wel een vergoeding krijgen (onder de €1.500) en die geen vergoeding krijgen. De meeste onbezoldigde bestuurders krijgen geen vergoeding.

Figuur 4.1 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde bestuurders

De maximum vaste beloning en de daarbij horende maximum bezoldiging staan vermeld in tabel 4.2. Dezelfde tabel bevat ook de aantallen bezoldigde bestuurders per schaal en de daaruit voorkomende verdeling van bestuurders over de schalen. Hieruit volgt dat de meeste (bezoldigde) bestuurders in schaal B1 vallen, gevolgd door schaal B4. De gemiddelde jaarlijkse bezoldiging in het primair onderwijs als geheel is gelijk aan €92.519.

Tabel 4.2 Maximum beloningen per schaal en gegevens bezoldigde bestuurders

Cao-schaal	Maximum vaste beloning	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de cao-schalen	Gemiddelde jaarlijkse beloning	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Schaal B1	80.321	93.757	482	38%	67.244	75.556
Schaal B2	87.055	101.617	159	13%	75.291	84.489
Schaal B3	94.363	110.148	183	15%	85.228	95.872
Schaal B4	103.691	121.036	302	24%	95.178	107.794
Schaal B5	113.906	132.960	108	9%	109.204	123.899
Schaal B6	124.830	145.711	21	2%	117.535	132.350
Totaal			1255	100%	82.060	92.519

Tabel 4.3 vergelijkt enkele uitkomsten in 2015 met die in eerdere jaren. Uit de vergelijking volgt bijvoorbeeld dat het aandeel bezoldigde bestuurders in 2015 licht gedaald is ten opzichte van 2014. Dit is niet voor alle schalen apart het geval. De

verdeling over de schalen is ten opzichte van 2014 niet veel veranderd. Het aandeel bestuurders in schaal B1 is licht gestegen, en het aandeel bestuurders in schaal B5 in 2014 is nu verdeeld over de schalen B5 en B6. De gemiddelde bezoldiging is in 2015 iets gedaald. De gemiddelde bezoldiging loopt op van schaal B1 tot schaal B5 en is in de schalen B3 en B5 gedaald en in de schalen B1, B2 en B4 gestegen.

Tabel 4.3 *Vergelijking tussen 2012, 2013, 2014 en 2015*

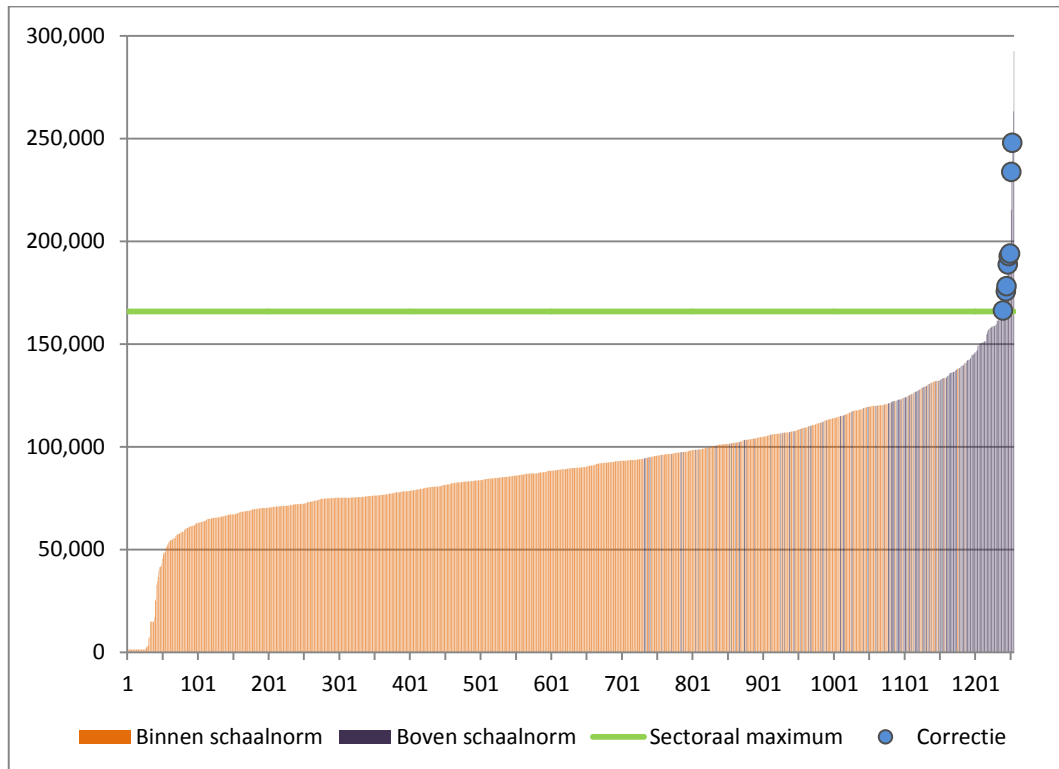
		Cao-schaal						
	Jaar	Schaal B1	Schaal B2	Schaal B3	Schaal B4	Schaal B5	Schaal B6	Totaal
Percentage bezoldigde bestuurders	2015	41,6%	64,9%	87,1%	95,0%	99,1%	95,5%	60,8%
	2014	43,8%	58,8%	83,3%	94,1%	99,3%	-	63,1%
	2013	49,1%	72,1%	76,6%	85,2%	91,9%	-	66,0%
	2012	26,7%	20,3%	28,3%	45,7%	77,3%	-	38,6%
Verdeling bestuurders over schalen	2015	38%	13%	15%	24%	9%	2%	100%
	2014	35%	12%	16%	25%	11%	-	100%
	2013	35%	12%	17%	25%	11%	-	100%
	2012	8%	6%	21%	45%	20%	-	100%
Gemiddelde bezoldiging bestuurder	2015	75.556	84.489	95.872	107.794	123.899	132.350	92.519
	2014	74.983	82.738	97.259	106.659	124.422	-	93.108
	2013	75.067	87.399	94.059	104.616	113.286	-	91.383
	2012	62.397	57.292	65.381	92.288	93.455	-	82.184

Om een beeld te krijgen van het totale scala aan bezoldigingen van bestuurders in het primair onderwijs, zijn de bezoldigingen van alle 1255 bestuurders, van laag naar hoog, in figuur 4.2 weergegeven. De horizontale lijn geeft het sectorale maximum aan. In totaal zijn er 16 bestuurders (1,3 procent) met een bezoldiging boven de sectorale norm. Acht van deze bezoldigingen zijn boven het sectorale maximum komen te liggen als gevolg van de toepassing van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).

Bezoldigingen die onder het voor de betreffende bestuurder geldende schaalmaximum liggen zijn oranje gekleurd, bezoldigingen die boven het geldende schaalmaximum uitkomen hebben een paarse kleur gekregen. Er zijn 199 bestuurders (15,9 procent) met een bezoldiging boven een schaalmaximum.

De verdeling van de beloningen is sterk vergelijkbaar aan de verdelingen in 2013 en 2014.

Figuur 4.2 Bezoldiging bestuurders

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

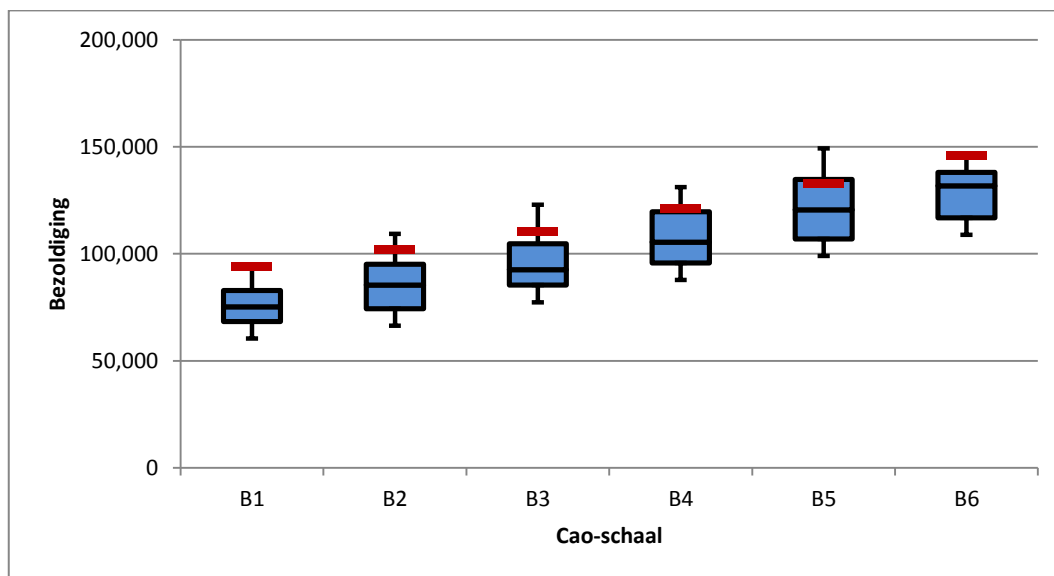
De spreiding van de bezoldiging van bestuurders binnen de salarisklassen wordt visueel in beeld gebracht in figuur 4.3 met behulp van zogenaamde boxplots. Per salarisklasse wordt de spreiding weergegeven aan de hand van grenzen waarbinnen vastgestelde percentages van de bezoldigingen liggen. Binnen de rechthoeken liggen de middelste 50 procent waarnemingen; binnen de grenzen van de verticale strepen, inclusief rechthoek, ligt 80 procent van de waarnemingen, tien procent ligt erboven en tien procent ligt eronder. De (horizontale) streep binnen de rechthoek geeft de hoogte van de mediaan²¹ aan. De waarde van de mediaan per salarisklasse is gegeven in tabel 4.4. De rode streep geeft de hoogte van het schaalmaximum aan.

In vergelijking met 2014 is er op het oog weinig veranderd in de spreiding per salarisklasse, op de 'staart' naar beneden in schaal B2 na.²² In salarisklasse B2 zijn er nu wat minder lagere beloningen.

²¹ De mediaan is de middelste waarde, met 50 procent van de waarnemingen erboven en 50 procent eronder.

²² Vergelijk met figuur 4.3 in Monitor beloningscodes/cao's bij WNT, 2014.

Figuur 4.3 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)*

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm per klasse weer (van een bestuurder die het hele jaar in dienst is).

De mate van spreiding kan ook weergegeven worden met een getal. Hiervoor wordt de variatiecoëfficiënt²³ gebruikt – zie tabel 4.4. Dit geeft de relatieve spreiding weer ten opzichte van de gemiddelde hoogte van de betreffende bezoldigingen.

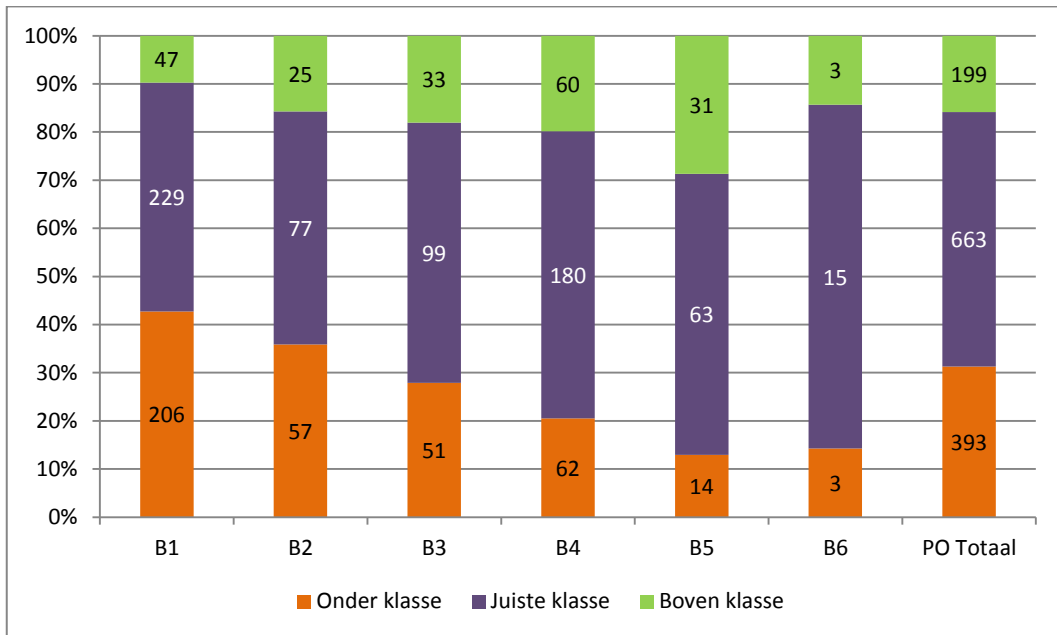
Tabel 4.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders, 2013, 2014 en 2015

	Mediaan			Variatiecoëfficiënt		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Schaal B1	74.767	74.810	75.280	0,28	0,32	0,30
Schaal B2	85.031	85.156	85.409	0,40	0,54	0,41
Schaal B3	90.592	91.923	92.629	0,34	0,26	0,31
Schaal B4	103.298	103.964	105.513	0,32	0,32	0,21
Schaal B5	116.451	121.895	120.577	0,36	0,22	0,18
Schaal B6			131.733			0,20

In schaal B5 liggen de beloningen relatief het dichtst bij elkaar, gevolgd door de beloningen in schaal B6 en B4. In schaal B2 is de spreiding het grootst. In relatie tot 2014 geven deze cijfers aan dat de spreiding in de meeste schalen is gedaald. Alleen in schaal B3 is de spreiding gestegen.

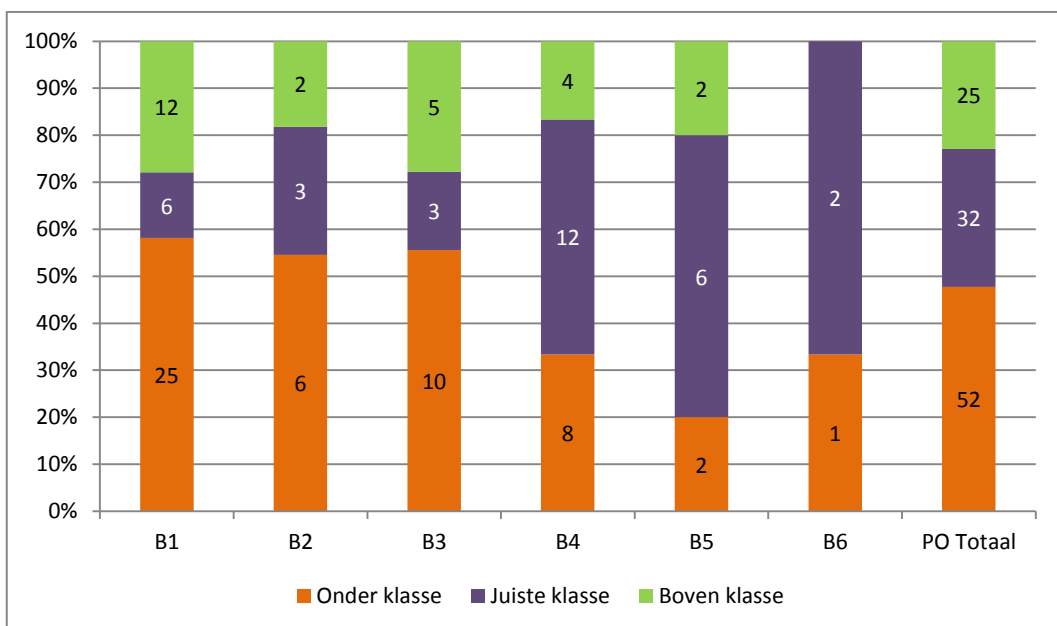
²³ De variatiecoëfficiënt wordt bepaald door de standaarddeviatie te delen door het gemiddelde. Dit levert een dimensieloos getal op en kan dus goed gebruikt worden om verschillende populaties (met uiteenlopende gemiddelde beloningen) te vergelijken.

Figuur 4.4 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

Zoals toegelicht in hoofdstuk 2 is er voor elke salarisklasse naast een maximum bedrag ook een minimum bedrag gespecificeerd. Met behulp van deze twee bedragen wordt per salarisklasse bekeken in hoeverre de bezoldigingen van de bestuurders daarbinnen vallen of daarbuiten. In het laatste geval kan de beloning onder het minimum liggen of boven het maximum. Figuur 4.4 laat zien hoe vaak deze drie mogelijkheden per salarisklasse voorkomen. Het percentage kan afgelezen worden aan de hand van de schaal op de verticale as, binnen de balken zelf staan de aantallen. Naast de zes salarisklassen wordt deze driedeling ook gegeven voor het primair onderwijs als geheel.

Figuur 4.5 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

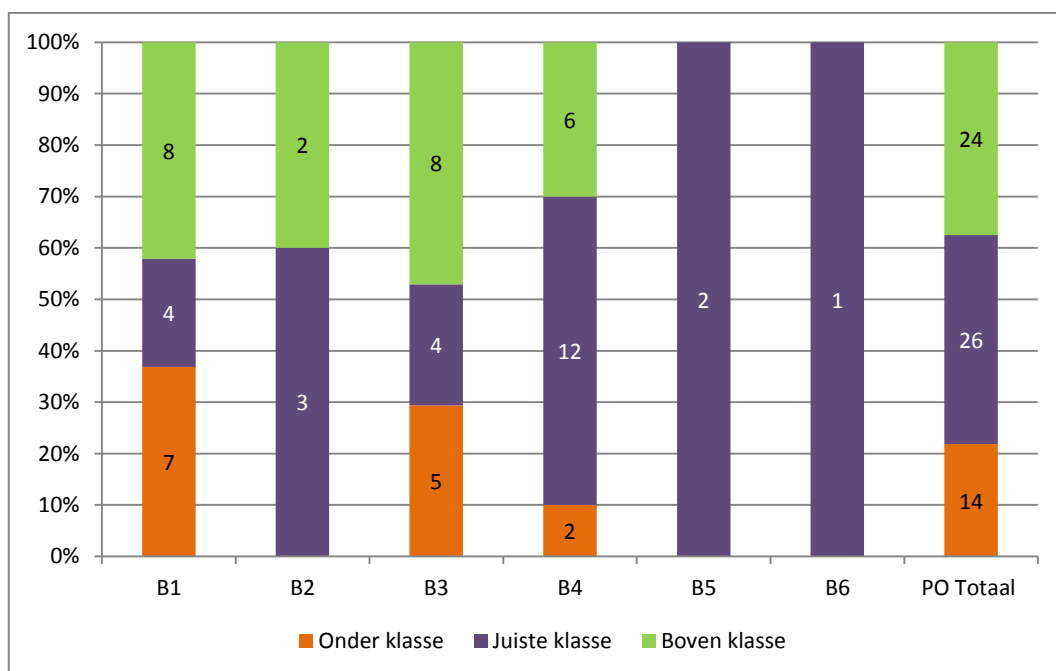

In totaal zijn er dus 199 bestuurders die in het jaar 2015 een bezoldiging hebben ontvangen boven het voor hen geldende schaalmaximum. Dit is ongeveer 16 procent van alle bezoldigde bestuurders. Dit aantal en percentage zijn beide iets gedaald. In 2014 ontving ongeveer 17 procent van de bezoldigde bestuurders (217 bestuurders) een bezoldiging boven de schaalnorm. Daarnaast hebben 393 bestuurders, iets minder dan een derde deel, juist een bezoldiging onder het schaalminimum ontvangen, terwijl ruim de helft een bezoldiging ontving binnen de geldende bandbreedte.

Net als in de vorige monitor is er een tendens dat naarmate het niveau van de schaal hoger ligt, het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de schaalnorm groter is en het aandeel bestuurders met een bezoldiging onder het schaalminimum kleiner is.

Dat bestuurders een hogere bezoldiging ontvangen dan het schaalmaximum kan terug te voeren zijn op overgangsregelingen. Deze overgangsregelingen zijn echter niet van toepassing op nieuwe bestuurders, zodat eventuele bezoldigingen boven het schaalmaximum bij deze bestuurders niet hierop terug te voeren zijn. Daarom kijken we ook apart naar de indeling van de bezoldigingen naar salarisschaal in geval van nieuwe bestuurders – zie figuur 4.5.²⁴ Voor deze groep geldt echter dat ongeveer 23 procent van de bestuurders een hogere beloning dan de schaalnorm heeft ontvangen. Dit is circa zeven procentpunten hoger dan voor alle bestuurders. Gezien het feit dat voor deze groep de bezoldiging noodzakelijkerwijs gecorrigeerd is voor het aantal maanden in dienst, is mogelijk binnen deze groep de bezoldiging vaker niet juist weergegeven.²⁵

Figuur 4.6 Indeling bezoldiging interim-bestuurders (langer dan zes maanden werkzaam) naar salarisklasse

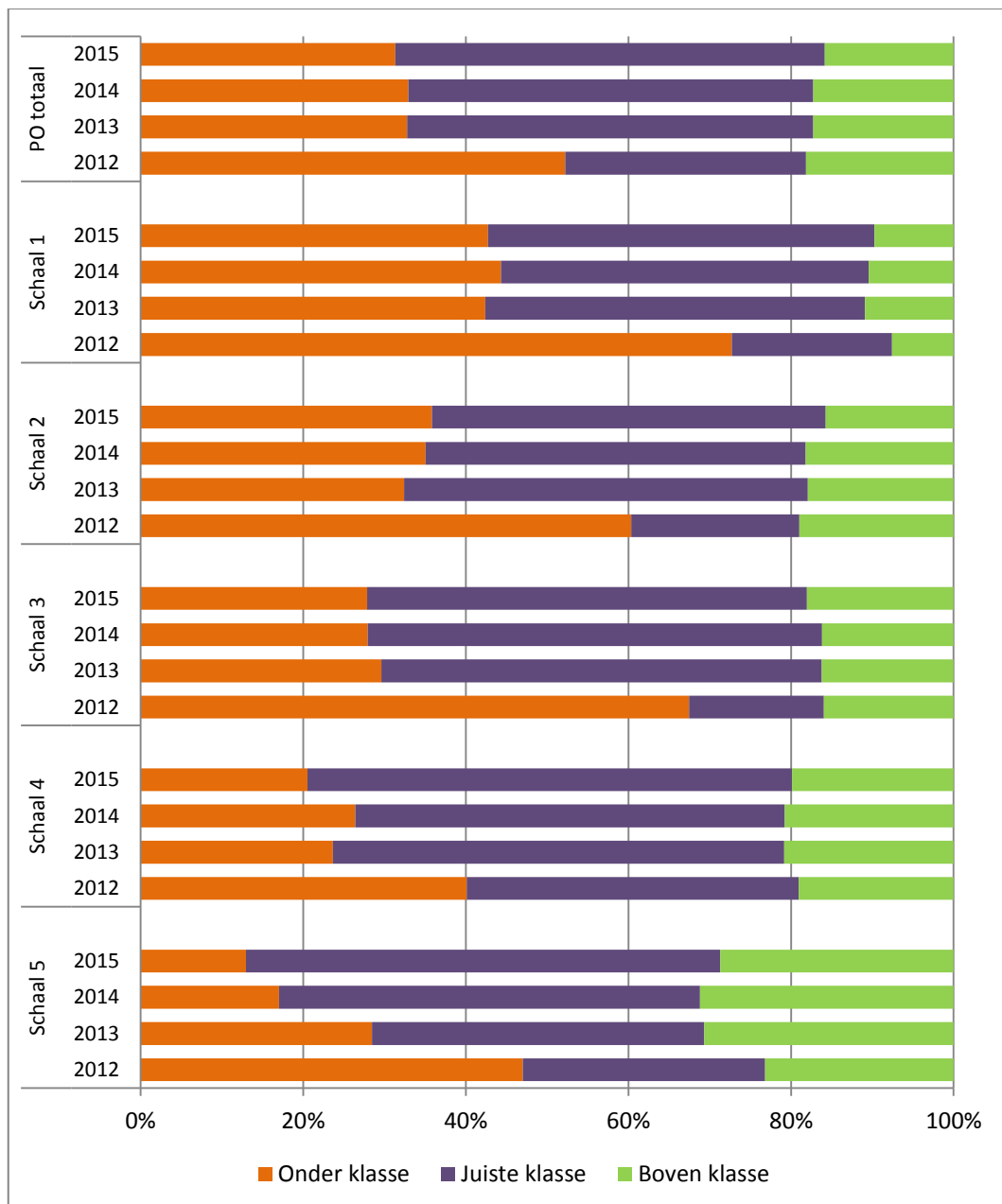

²⁴ Nieuwe bestuurders zijn geïdentificeerd aan de hand van een ingangsdatum dienstverband na 1 januari 2015. Interim-bestuurders worden niet tot de nieuwe bestuurders gerekend.

²⁵ Dit is het geval als in het jaarverslag (ten onrechte) de beloning al is opgehoogd naar een jaarlijkse beloning op grond van het aantal maanden in dienst.

In totaal zijn er 78 interim-bestuurders in 2015. Voor interim-bestuurders die korter dan zes maanden werkzaam zijn bij hun instelling geldt alleen openbaarmaking. Alleen de interim-bestuurders die langer dan zes maanden werkzaam zijn vallen onder de WNT. Voor deze laatste groep, bestaande uit 64 bestuurders, is in figuur 4.6 apart bepaald in hoeverre zij wel of niet in de juiste salarisklasse zitten. Het blijkt dat 37,5 procent (24 van de 64) van deze interim-bestuurders een bezoldiging ontving boven de klassenorm. Van de veertien interim-bestuurders die korter dan zes maanden werkzaam waren ontvingen elf bestuurders (bijna 80 procent) een bezoldiging hoger dan de klassenorm.

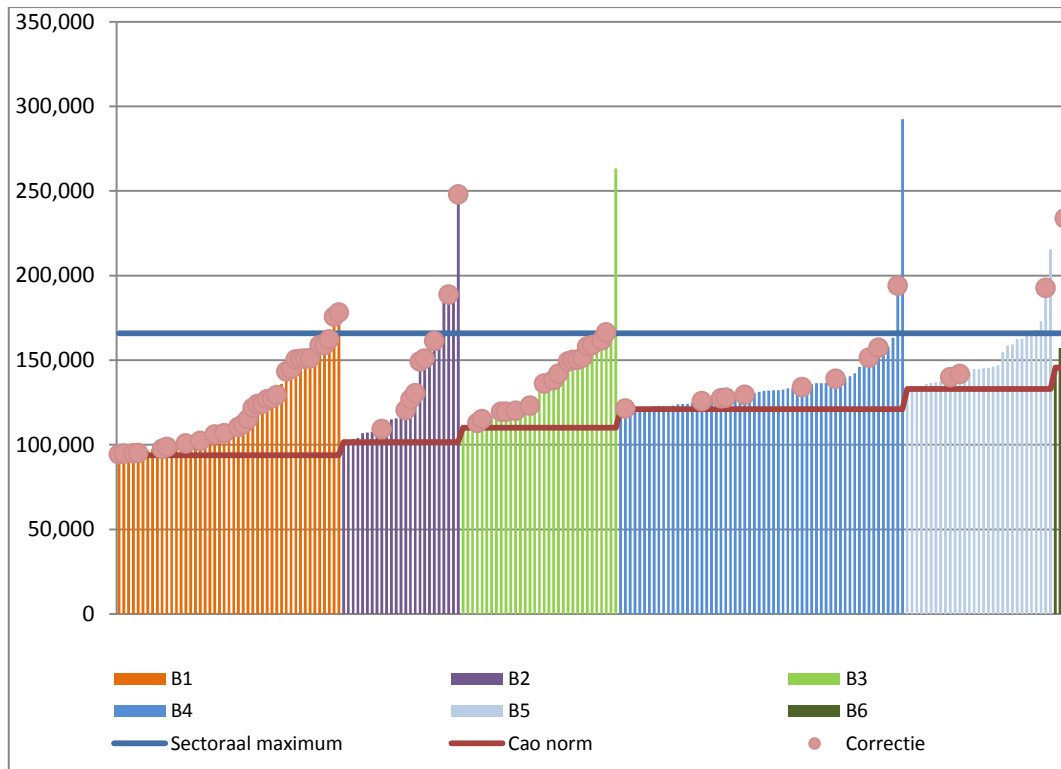
Figuur 4.7 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, vergelijking met 2012, 2013 en 2014

Figuur 4.7 laat zien hoe de situatie in 2015 qua indeling naar salarisschaal zich verhoudt tot de situatie in de eerdere jaren.²⁶ In het primair onderwijs als geheel is er in 2015 een groter deel van de bestuurders wiens bezoldiging in de juiste klasse valt dan in 2014 en de jaren daarvoor. De aandelen bezoldigingen boven het schaalmaximum en onder het schaalminimum zijn beide in 2015 gedaald.

Figuur 4.8 Bezoldiging bestuurders boven schaalnorm

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

- De aangegeven cao norm betreft de maximale bezoldiging behorende bij een bestuurder die het hele jaar in dienst is. Voor bestuurders die niet het hele jaar in dienst zijn gelden iets andere bedragen vanwege de tussentijdse loonsverhoging per 1 september 2014 (zie sectie 2.1).

Om een gedetailleerder beeld te krijgen van de 199 bestuurders met een bezoldiging boven het schaalmaximum, waarvan 16 bezoldigingen boven de sectorale norm uitstijgen, worden in figuur 4.8 de hoogte van de bezoldigingen afgezet tegen het geldende schaalmaximum (cao norm) en het sectorale maximum. Op deze manier kan per salarisklasse gezien worden in welke mate de bezoldigingen boven de norm liggen. In een groot deel van de gevallen – vooral in de lagere schalen – is de bezoldiging boven het schaalmaximum gekomen als gevolg van een toegepaste correctie op grond van lengte en/of omvang dienstverband.

²⁶ Voor deze vergelijking is op de data uit 2012 (nulmeting) dezelfde methode toegepast als op de data in 2013 en 2014. Zowel de schaalminima als de –maxima zijn anders vastgesteld. Dit geeft andere resultaten dan vermeld in de nulmeting.

Het beeld van de bestuurders met een bezoldiging boven het schaalmaximum is grotendeels gelijk gebleven ten opzichte van 2014. Een verschil met 2014 is dat in 2015 vooral minder bezoldigingen boven de sectorale norm liggen, zestien in 2015 ten opzichte van 34 in 2014.

In tabel 4.5 zijn nog enkele gegevens weergegeven met betrekking tot de groep van bestuurders die met hun bezoldiging boven het schaalmaximum zitten. Voor deze hele groep is het gemiddelde bedrag boven de norm circa €22.900. Binnen salarisklasse B4 is het gemiddelde bedrag het laagst, binnen salarisklasse B2 het hoogst. In absolute zin zijn de meeste bestuurders binnen deze groep, net als in 2014, afkomstig uit klasse B4. Relatief gezien komen beloningen boven de norm het meest voor in klasse B5. Ook dit was het geval in 2014.

Tabel 4.5 Gegevens over bestuurders boven schaalnorm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	25.649	47	9,8%	43	1,09
Schaal B2	33.646	25	15,7%	23	1,09
Schaal B3	27.818	33	18,0%	30	1,10
Schaal B4	15.596	60	19,9%	58	1,03
Schaal B5	17.966	31	28,7%	22	1,41
Schaal B6	33.483	3	14,3%	3	1,00
Totaal	22.904	199	15,9%	179	1,11

De 199 bestuurders met een beloning boven de norm zijn afkomstig van 179 besturen. Dit betekent dat een aantal besturen meerdere bestuurders hebben met een beloning boven de norm. Gemiddeld is dit 1,1 bestuurders met een beloning boven de norm per bestuur, vergelijkbaar met het gemiddelde in de vorige monitor.

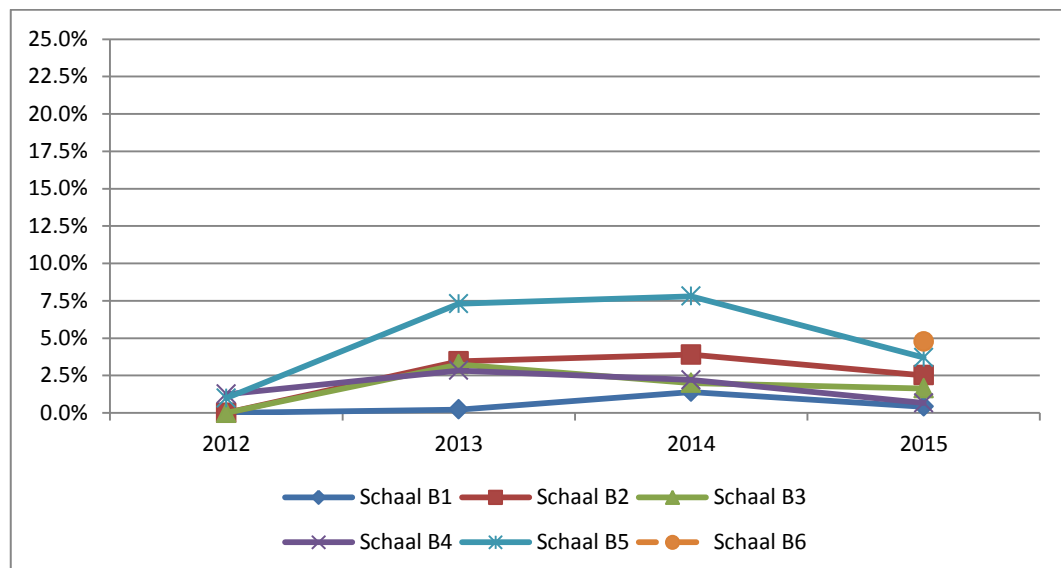
Tabel 4.6 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	10.969	2	0,4%	2	1,00
Schaal B2	38.052	4	2,5%	2	2,00
Schaal B3	33.679	3	1,6%	2	1,50
Schaal B4	77.322	2	0,7%	2	1,00
Schaal B5	21.355	4	3,7%	4	1,00
Schaal B6	67.736	1	4,8%	1	1,00
Totaal	36.436	16	1,3%	13	1,23

De gegevens over de bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm van €165.901 staan vermeld in tabel 4.6. Gemiddeld is het bedrag dat boven de sectorale norm uit komt meer dan €36.000. In de schalen B2 en B5 komt het in absolute zin het vaakst voor dat een bestuurder een bezoldiging heeft ontvangen boven het sectorale maximum. Procentueel gezien is dit het geval in de twee hoogste schalen B5 en B6. De 16 bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm vormen ongeveer 1,3 procent van alle bezoldigde bestuurders. Deze bestuurders zijn afkomstig van 13 besturen, een gemiddelde van 1,2 per bestuur. Zes bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn interim-bestuurder (waarvan één langer dan zes maanden werkzaam was).

Figuur 4.9 laat de ontwikkeling zien die de percentages bestuurders boven de sectorale norm, per schaal en in totaal, hebben doorgemaakt van 2012 naar 2015. Van 2014 naar 2015 zijn de percentages in de afzonderlijke schalen gedaald.

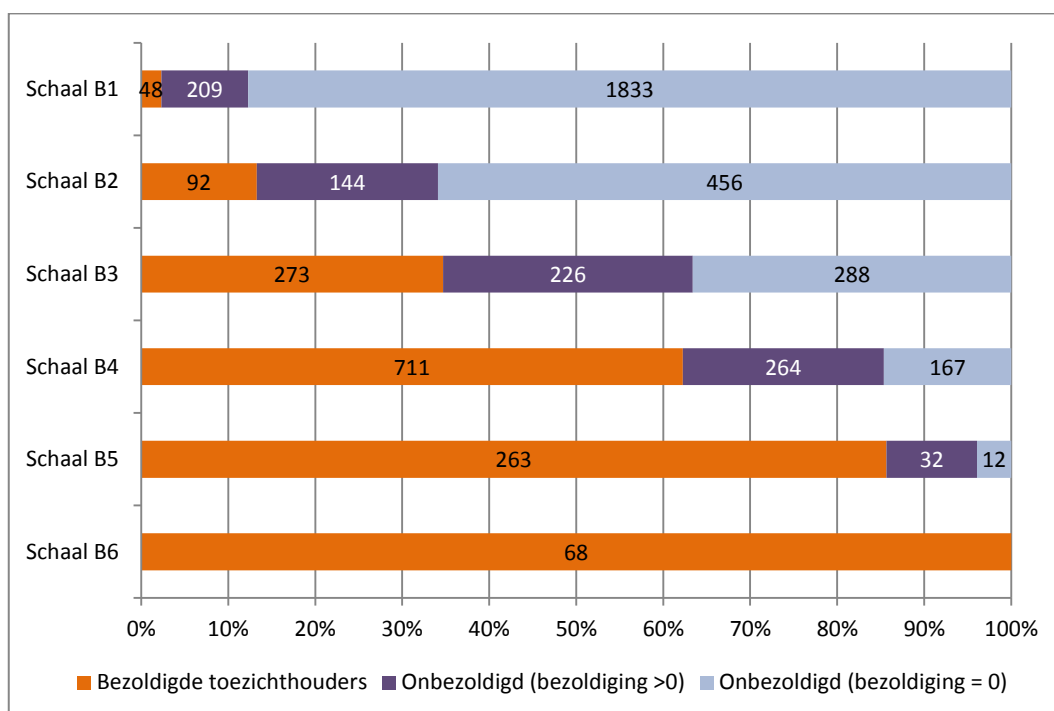
Figuur 4.9 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2015

4.3 TOEZICHTHOUDERS

Een groot deel van de toezichthouders (ruim 70 procent) voert hun taak onbezoldigd uit. Dit is ten opzichte van de monitor 2014 vrijwel gelijk gebleven. Evenals in de eerdere jaren is er een verband tussen het aantal onbezoldigde toezichthouders en de salarisklasse; hoe hoger de salarisklasse, hoe minder het aandeel onbezoldigde toezichthouders. Zie figuur 4.10 voor een overzicht van de aantallen en percentages per schaal. In de figuur is nog een onderscheid gemaakt tussen onbezoldigde toezichthouders die nog een (kleine) vergoeding krijgen en die niets krijgen.

Figuur 4.10 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectorale maximum. Voor voorzitters geldt in 2015 een maximum van 15 procent van het sectorale maximum (€24.885), voor leden geldt een maximum van 10 procent van het sectorale maximum (€16.590), zie tabel 4.7 Deze percentages zijn in 2015 verhoogd, daarvoor golden percentages van 7,5 en 5 procent. In 2015 is er gemiddeld €3.720 aan bezoldigingen toegekend aan bezoldigde toezichthouders. Dit is hoger dan in 2014, waar de gemiddelde bezoldiging €3.389 bedroeg. Er is een tendens in de gemiddelde bezoldiging dat hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging, zie tabel 4.7. Uitzondering hierop vormt, net als in 2013 en 2014, de gemiddelde bezoldiging in schaal B2. Deze gemiddelde bezoldiging ligt hoger dan de gemiddelde bezoldiging in schaal B3.

Tabel 4.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Cao-schaal	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	... waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Schaal B1	24.885	16.590	2090	48	2.549
Schaal B2			692	92	3.263
Schaal B3			787	273	2.945
Schaal B4			1142	711	3.630
Schaal B5			307	263	4.865
Schaal B6			68	68	4.787
Totaal			5086	1455	3.720

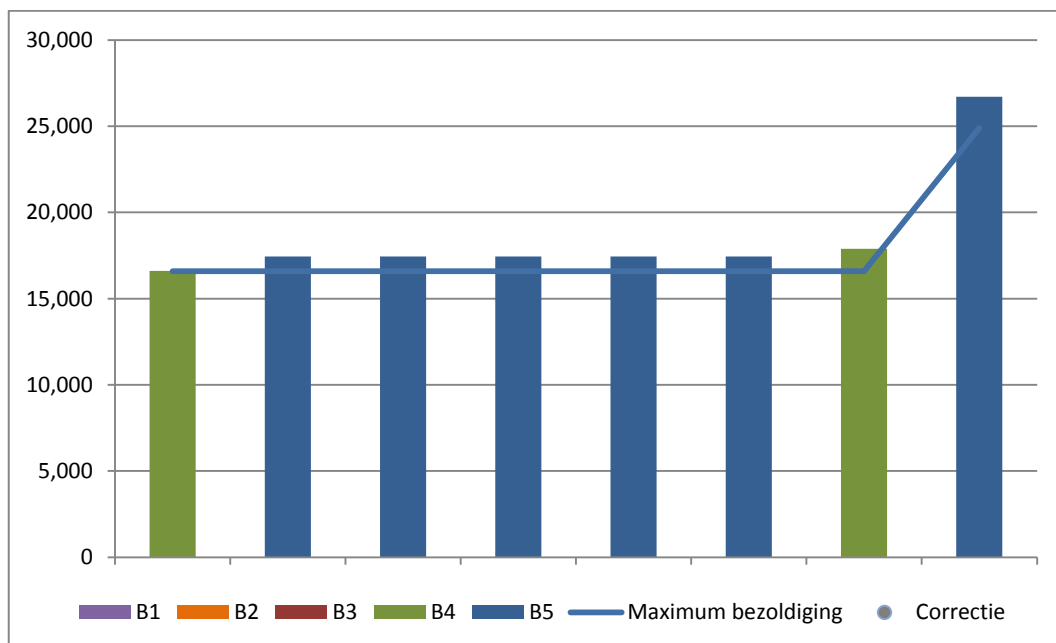
In totaal zijn er acht toezichthouders die in 2015 een bezoldiging boven de norm hebben ontvangen, zie tabel 4.8. Dit is 0,5 procent van alle bezoldigde toezichthouders. Door de invoering van WNT-2 is dit percentage moeilijk te vergelijken met de percentages in eerdere jaren. Daarom hebben we de bezoldigingen van de toezichthouders ook vergeleken met de oude WNT-1 normen, zoals deze golden in 2014. Uit deze vergelijking volgt dat 41 toezichthouders een bezoldiging boven de WNT-1 norm ontvangen. Dit is 2,8 procent van alle bezoldigde toezichthouders, een daling ten opzichte van 2014 toen 46 toezichthouders, ofwel 3,8 procent, boven de norm uit kwamen.

Tabel 4.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm		Percentage toezichthouders boven de norm		Raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Schaal B1	-	0	0	0,0%	0,0%	0	-
Schaal B2	-	0	5	0,0%	5,4%	0	-
Schaal B3	-	0	7	0,0%	2,6%	0	-
Schaal B4	652	2	15	0,3%	2,1%	1	2,00
Schaal B5	1.009	6	14	2,3%	5,3%	1	6,00
Schaal B6	0	0	0	0,0%	0,0%	0	-
Totaal	920	8	41	0,5%	2,8%	2	4,00

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

Figuur 4.11 Bezoldiging toezichthouders boven de norm

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven de maximum bezoldiging uit komt.

Het gemiddelde bedrag boven de norm ligt in 2015 op €920. De acht bezoldigingen boven de maximum norm komen van slechts van twee raden van toezicht. Eén raad van toezicht heeft twee toezichthouders met een bezoldiging boven de norm (in schaal B4), de andere raad van toezicht heeft zes toezichthouders met een bezoldiging boven de norm (in schaal B5).

Figuur 4.11 laat de individuele bezoldigingen zien van de acht toezichthouders met een beloning boven de norm. Van deze acht toezichthouders zijn er zeven lid en is er één voorzitter. In de figuur zijn eerst de bezoldigingen van de leden, in oplopende volgorde per klasse, afgebeeld – met bijbehorende maximum bezoldiging – en daarna, te zien aan de verhoging van de maximum bezoldiging, de voorzitter. De toezichthouders met een bezoldiging boven de norm zijn, zoals hierboven aangegeven, afkomstig van twee raden van toezicht, één in schaal B4 en één in schaal B5.

Tabel 4.9 Vergelijking tussen 2012 tot en met 2015

		Cao-schaal						
	Jaar	Schaal B1	Schaal B2	Schaal B3	Schaal B4	Schaal B5	Schaal B6	Totaal
Percentage bezoldigd	2015	2,3%	13,3%	34,7%	62,3%	85,7%	100,0%	28,6%
	2014	2,5%	13,2%	33,1%	52,9%	84,8%		28,3%
	2013	3,4%	11,0%	23,6%	46,7%	81,5%		24,2%
	2012	2,9%	1,6%	11,7%	28,1%	62,7%		28,6%
Gemiddelde bezoldiging	2015	2.549	3.263	2.945	3.630	4.865	4.787	3.720
	2014	2.182	4.309	2.726	3.289	3.981		3.389
	2013	2.530	4.513	2.653	2.908	3.760		3.175
	2012	3.150	2.400	3.517	3.217	3.729		3.804
Percentage boven de norm	2015	0%	0%	0%	0,3%	2,3%	0%	0,5%
	2015*	0%	5,4%	2,6%	2,1%	5,3%	0%	2,8%
	2014	0%	13,4%	2,3%	2,4%	1,8%		2,9%
	2013	1,5%	10,5%	3,1%	3,7%	3,1%		3,8%
	2012	0%	0%	0%	0,5%	0%		0,2%

* Dit zijn de fictieve percentages boven de norm, verkregen door de bezoldigingen te vergelijken met de oude WNT-1 normen.

Tabel 4.9 vergelijkt nog enkele kengetallen met waarden in eerdere jaren. Het percentage bezoldigde toezichthouders is ten opzichte van het jaar 2014 weinig veranderd. De gemiddelde bezoldiging is in alle schalen, met uitzondering van B2, gestegen. Het percentage toezichthouders met een beloning boven de norm is alleen in schaal B5 gestegen, in de andere schalen en ook als geheel zijn de percentages gedaald.

4.4 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Bevinden besturen – binnen de sector primair onderwijs – zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse of zijn er verschuivingen opgetreden? Een verschuiving doet zich voor als leerlingaantallen zodanig veranderd zijn dat een bestuur tot een andere klasse is gaan behoren. Omdat er vanaf 2014 een onderscheid is gemaakt tussen zittende bestuurders (op wie een eerdere CAO Bestuurders PO reeds is toegepast) en eerste toetreders tot de cao (2014 of 2015), is het vanaf 2014 niet een geheel bestuur dat tot een bepaalde klasse hoort, maar individuele bestuurders die tot een bepaalde klasse horen. Onderstaande bewegingen van besturen geven dan ook de bewegingen aan van de klasse van eerste toetreders tot de cao 2014 naar de klasse van eerste toetreders tot de cao 2015.

Om inzicht in deze dynamiek te krijgen zijn de salarisklassen van alle besturen voor beide jaren, zowel 2014 als 2015, berekend en met elkaar vergeleken. Door op bestuursniveau de bewegingen te volgen ontstaat een gedetailleerd beeld van de mate van verandering.

Dit beeld is weergegeven in figuur 4.12. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De vlakken buiten de diagonaal bevatten alle besturen die van 2014 naar 2015 van klasse zijn gewisseld. Van bijvoorbeeld de 436 besturen die in 2014 in schaal B1 vielen, zijn er 434 besturen in dezelfde schaal B1 gebleven en zijn twee besturen doorgegroeid naar schaal B2.

Figuur 4.12 Beweging besturen tussen klassen

		Cao schaal 2015						
		B1	B2	B3	B4	B5	B6	Totaal
Cao schaal 2014	B1	434	2	0	0	0	0	436
	B2	3	120	1	0	0	0	124
	B3	0	6	145	0	0	0	151
	B4	0	0	6	225	0	0	231
	B5	0	0	0	4	58	12	74
		437	128	152	229	58	12	1016

Evenals vorig jaar zijn er meer besturen naar een lagere klasse gegaan dan naar een hogere klasse. Er zijn 19 besturen naar een lagere klasse gegaan en 15 besturen naar een hogere klasse (waarvan 12 van B5 naar de nieuw toegevoegde schaal B6). In totaal is er in 3,3 procent van de besturen een verandering opgetreden.

5 VOORTGEZET ONDERWIJS

5.1 INLEIDING

In het jaar 2015 waren 353 besturen actief. Hierbij zijn 61 instellingen zonder leerlingen (zoals samenwerkingsverbanden en regionale expertise centra). Deze instellingen zijn niet in de analyse meegenomen. Daardoor bleven 292 besturen over.

De resultaten voor het voortgezet onderwijs zijn dus gebaseerd op de gegevens van 292 instellingen op bestuursniveau. Van 284 besturen zijn gegevens bekend over bestuurders, en van 262 raden van toezicht zijn gegevens beschikbaar over toezichthouders. In totaal betreft het 473 bestuurders en 1453 toezichthouders.

Zoals in tabel 5.1 te zien is, hebben de meeste besturen minimaal één bezoldigde bestuurder; er zijn twee besturen waarbij geen van de bestuurders bezoldigd is, twee minder ten opzichte van vorig jaar. Evenals in voorgaande jaren vallen de meeste besturen in de klassen B2 en B3. Gemiddeld zijn er ongeveer 1,6 bezoldigde bestuurders per (bezoldigd) bestuur. Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt, bij de hogere klassen zijn gemiddeld meer bezoldigde bestuurders actief. In de cao wordt ook aangeraden één bestuurder aan te stellen in de categorie B1 en B2 (tot en met 2000 leerlingen), gelet op de complexiteit van de bestuurlijke opdracht. Boven 2000 leerlingen (vanaf schaal B3) kan de werkgever ervoor kiezen twee bestuurders aan te stellen.

Tabel 5.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

Cao-schaal	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Schaal B1	24	1,33	3	5,00
Schaal B2	103	1,52	45	4,20
Schaal B3	102	1,54	80	4,66
Schaal B4	42	2,05	39	5,10
Schaal B5	11	2,00	11	6,36
Totaal	282	1,61	178	4,75

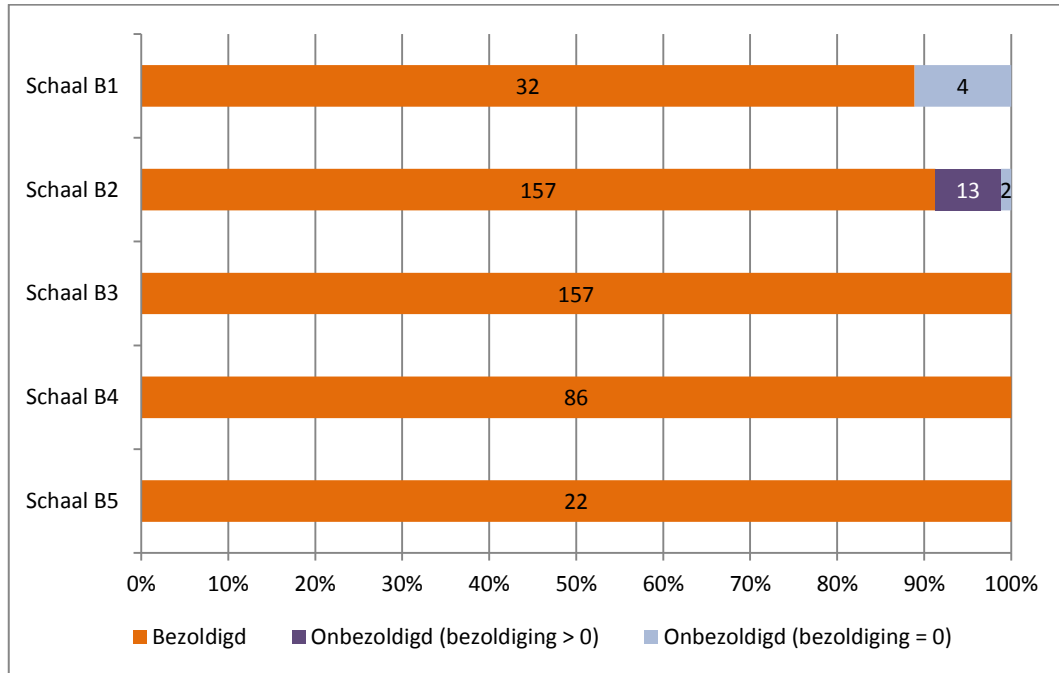
Raden van toezicht (RvT) zijn vaker volledig onbezoldigd. Van de 262 RvT's zijn er 178 met bezoldigde toezichthouders en 84 met alleen onbezoldigde toezichthouders. Het gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders is ongeveer 4,8. Dit ligt beduidend hoger dan het gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders. Ook hier geldt dat naarmate een instelling in een hogere schaal valt deze gemiddeld genomen een groter aantal bezoldigde toezichthouders heeft.

5.2 BESTUURDERS

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de beloningen van bestuurders in het voortgezet onderwijs. Figuur 5.1 laat per schaal de verdeling zien tussen bezoldigde en onbezoldigde bestuurders op het niveau van de individuele bestuurder. Ook hieruit blijkt

dat het overgrote deel van de bestuurders in het vo bezoldigd is. Binnen de categorie “onbezoldigd” wordt nog een onderscheid gemaakt tussen bestuurders die wel een vergoeding krijgen (onder de €1.500) en die geen vergoeding krijgen.

Figuur 5.1 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde bestuurders

Tabel 5.2 geeft per cao-schaal het aantal bezoldigde bestuurders weer en hoe zij over de verschillende schalen verdeeld zijn. De meeste bestuurders zijn werkzaam in besturen die in de schalen B2, B3 en B4 vallen. In totaal zijn er 454 bezoldigde bestuurders. In dezelfde tabel kunnen de gemiddelde beloningen en bezoldigingen met elkaar vergeleken worden, zowel tussen de schalen onderling als het gemiddelde in een schaal met het daarbij behorende maximum. De gemiddelde bezoldiging stijgt van schaal B1 naar schaal B5. De gemiddelde bezoldiging ligt voor elke schaal ruim onder het maximum.

Tabel 5.2 Maximum beloningen per schaal en gegevens bezoldigde bestuurders

Cao-schaal	Maximum vaste beloning	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de cao-schalen	Gemiddelde beloning	Gemiddelde bezoldiging
Schaal B1	111.085	134.441	32	7%	71.878	80.108
Schaal B2	122.018	147.674	157	35%	92.904	105.021
Schaal B3	134.080	162.271	157	35%	105.352	119.771
Schaal B4	146.300	177.061	86	19%	115.558	129.683
Schaal B5	147.077	178.000	22	5%	133.543	149.495
Totaal			454	100%	101.987	115.192

In vergelijking met vorig jaar is het percentage bezoldigde bestuurders gelijk gebleven, na een kleine toename vorig jaar (en een forse toename het jaar eerder ten opzichte van de nulmeting). In schaal B1 is het percentage toegenomen, van ruim 77 procent in 2014 naar bijna 89 procent in 2015. In schaal B2 is het percentage iets afgenomen. Vanaf schaal B3 zijn alle bestuurders bezoldigd. De percentages staan vermeld in tabel 5.3. In deze tabel worden enkele gegevens over 2015 vergeleken met de gegevens over eerdere jaren. Met betrekking tot de verdeling over de schalen valt op dat deze verdeling stabiel is over de tijd. Alleen in 2012 (de nulmeting) was de verdeling duidelijk anders. De gemiddelde bezoldigingen binnen de afzonderlijke schalen zijn ten opzichte van het jaar 2014 gedaald of vrijwel gelijk gebleven. In schaal B1 heeft in de periode 2012 tot en met 2015 een duidelijke neerwaartse trend plaatsgevonden. In zijn totaliteit is de gemiddelde bezoldiging tussen 2014 en 2015 gedaald van een kleine €119.000 naar ongeveer €115.000.

Tabel 5.3 Vergelijking tussen 2012, 2013, 2014 en 2015

	Jaar	Cao-schaal					Totaal
		Schaal B1	Schaal B2	Schaal B3	Schaal B4	Schaal B5	
Percentage bezoldigde bestuurders	2015	88,9%	91,3%	100,0%	100,0%	100,0%	96,0%
	2014	77,4%	94,4%	98,6%	100,0%	100,0%	96,0%
	2013	54,7%	97,8%	96,0%	94,0%	100,0%	92,2%
	2012	51,1%	58,9%	90,5%	100,0%	100,0%	68,7%
Verdeling bestuurders over schalen	2015	7%	35%	35%	19%	5%	100%
	2014	6%	35%	34%	21%	5%	100%
	2013	6%	36%	35%	19%	4%	100%
	2012	7%	51%	32%	9%	1%	100%
Gemiddelde bezoldiging bestuurder	2015	80.108	105.021	119.771	129.683	149.495	115.192
	2014	90.915	105.342	124.461	130.912	156.304	118.811
	2013	104.962	105.746	116.780	126.410	166.273	116.022
	2012	109.260	89.168	121.803	110.665	143.309	103.707

Om een beeld te krijgen van het totale scala aan bezoldigingen van bestuurders in het voortgezet onderwijs, zijn de bezoldigingen van alle 454 bestuurders, van laag naar hoog, in figuur 5.2 weergegeven. De horizontale lijn geeft het sectorale maximum aan. De bezoldigingen van interim-bestuurders zijn vergeleken met de voor hen geldende sectorale norm. Deze norm ligt boven het sectorale maximum (niet weergegeven in de figuur) omdat 2015 voor hen een overgangsjaar is waarin het bezoldigingsmaximum uit 2014 geldt.

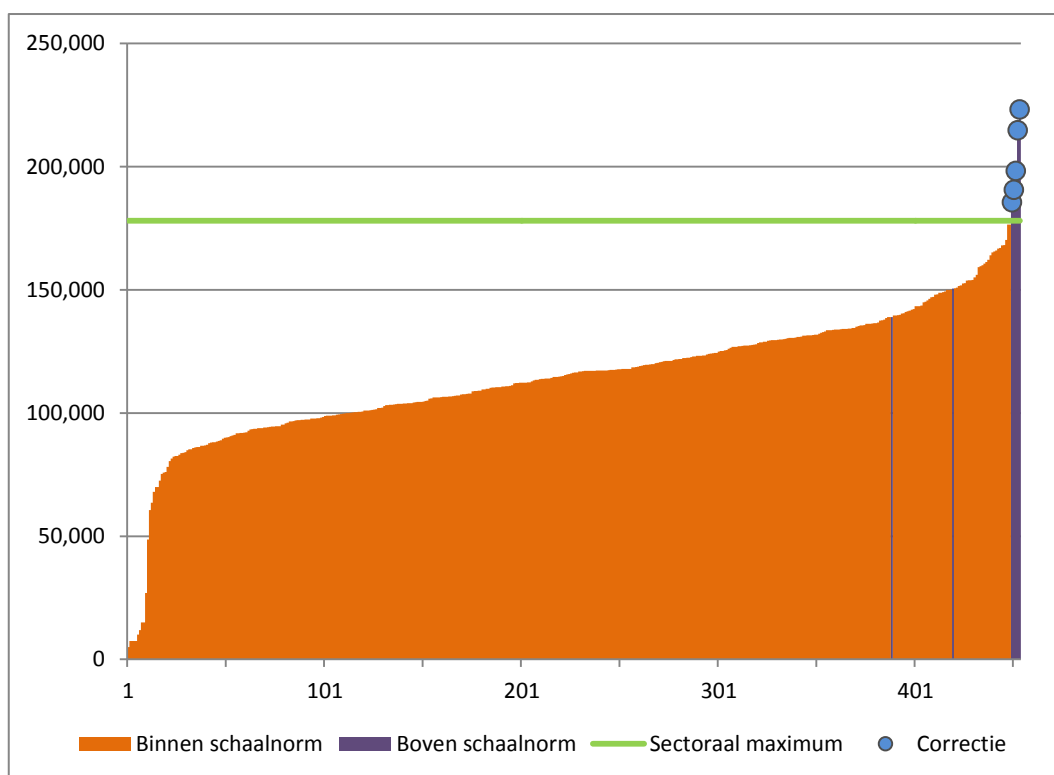
In totaal zijn er vijf bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Al deze vijf bestuurders zijn interim-bestuurders. Drie van deze interim-bestuurders waren minder dan zes maanden werkzaam bij de instelling, en twee waren dus langer dan zes maanden werkzaam bij de instelling. Alle vijf bezoldigingen zijn boven het sectorale maximum komen te liggen als gevolg van de toepassing van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband). Ook als het sectorale maximum op het niveau van vorig jaar had

gelegen, dus zonder verlaging als gevolg van WNT-2, hadden deze vijf bezoldigingen boven het sectorale maximum gelegen.

Bezoldigingen die onder het voor de betreffende bestuurder geldende schaalmaximum liggen zijn oranje gekleurd, bezoldigingen die boven het geldende schaalmaximum uitkomen hebben een paarse kleur gekregen. Er zijn zeven bestuurders met een bezoldiging boven een schaalmaximum (van wie vijf dus ook met een bezoldiging boven het sectorale maximum).

Ten opzichte van 2014 valt op dat de verdeling van de beloningen aan de onderkant is veranderd, in de zin van meer lagere beloningen (onder €50.000). Ook zijn er nu meer beloningen boven de sectorale norm. In 2015 zijn er vijf bestuurders die een bezoldiging boven de sectorale norm hebben ontvangen (ten opzichte van twee in het jaar 2014). Aan de andere kant van het beloningsspectrum waren er in 2014 nog maar vier beloningen onder de €50.000, in 2015 liggen 11 beloningen hieronder.

Figuur 5.2 Bezoldiging bestuurders

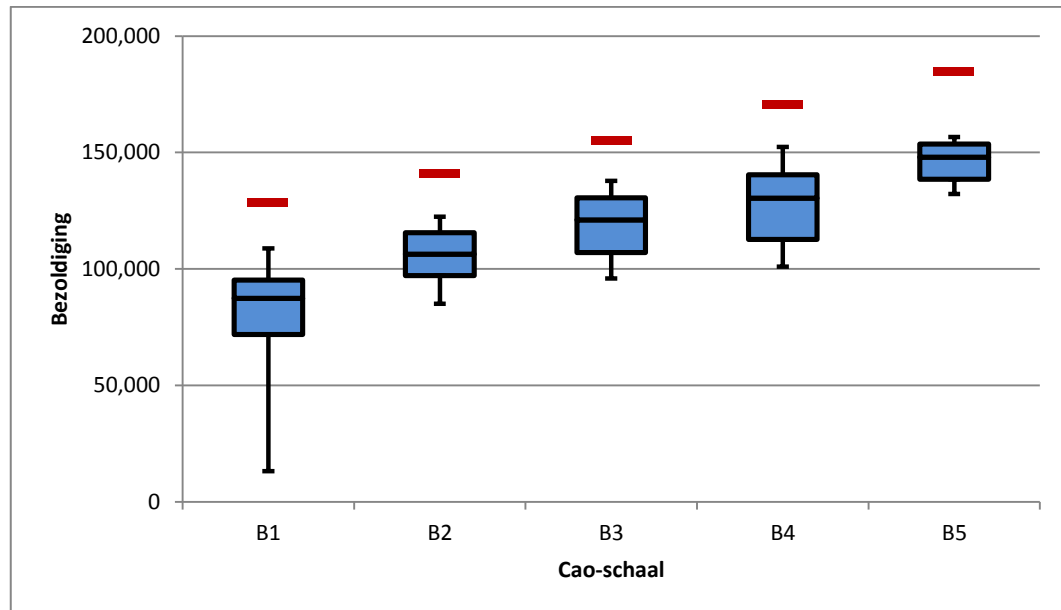
- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

De spreiding van de bezoldiging van bestuurders binnen de salarisklassen wordt visueel in beeld gebracht in figuur 5.3 met behulp van boxplots. De lengte van de rechthoeken en de verticale strepen zijn een maat voor de spreiding binnen een salarisklasse. De dikke (rode) streep geeft het schaalmaximum aan.

De figuur laat zien dat de middelste 50 procent beloningen (weergegeven door de lengte van de rechthoek) in schaal B4 het meest verspreid zijn, gevolgd door schalen B3 en B1. In geval van de middelste 80 procent is de afstand tussen de laagste en hoogste beloning het kleinst in schaal B5, gevolgd door schaal B2 en schaal B3. In schaal B1 is deze

spreiding groot, omdat in deze schaal een aantal bestuurders een lage beloning ontvangt. De spreiding van de middelste 80 procent is in geval van schaal B1 ook duidelijk gestegen ten opzichte van 2014. In de overige schalen is de verandering in spreiding ten opzichte van 2014 klein. In de schalen B1 en B5 ligt de mediaan vrij hoog binnen de rechthoek. Dit geeft aan dat er binnen de middelste 50 procent beloningen meer hogere dan lagere beloningen zijn.

Figuur 5.3 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)*

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een bestuurder per klasse weer.

De mate van spreiding kan ook weergegeven worden met de variatiecoëfficiënt. Zie tabel 5.4 voor de waarde hiervan per salarisklasse. Ter vergelijking zijn ook de waarden uit 2013 en 2014 gegeven. Binnen schaal B5 is de spreiding, relatief ten opzichte van het gemiddelde, het laagst. Binnen schaal B1 is de spreiding het hoogst. De spreiding in de schaal B1 is behoorlijk gestegen (door een groter aandeel lagere beloningen). In de andere schalen is de spreiding ten opzichte van 2014 niet veel veranderd.

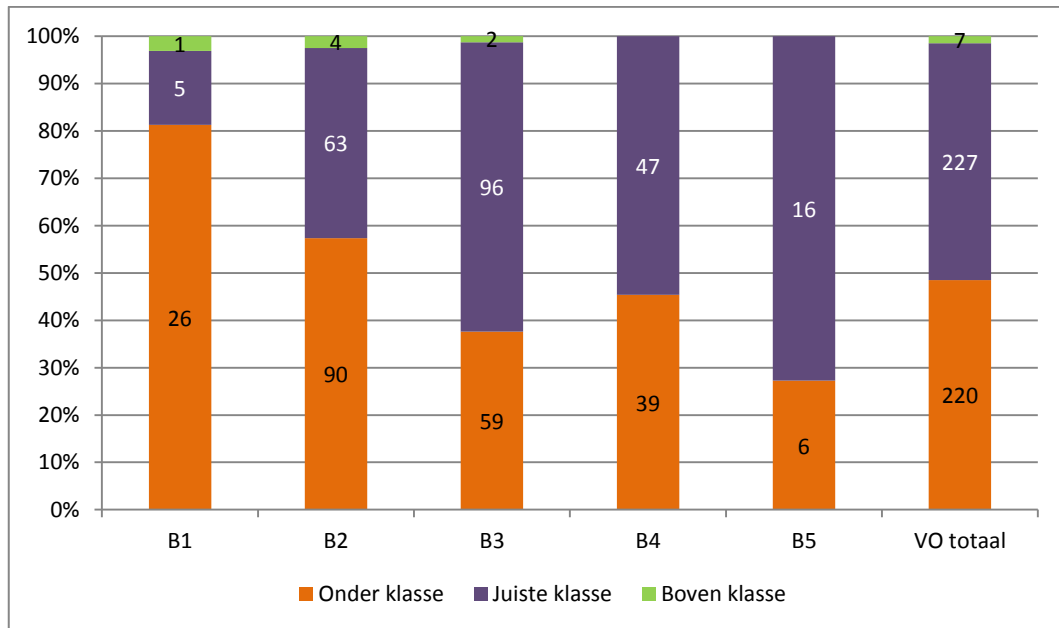
Tabel 5.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders, 2013, 2014 en 2015

	Mediaan			Variatiecoëfficiënt		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Schaal B1	100.924	89.058	87.397	0,21	0,21	0,39
Schaal B2	105.344	105.686	106.303	0,34	0,17	0,21
Schaal B3	121.692	122.340	121.104	0,36	0,20	0,15
Schaal B4	134.252	131.089	130.341	0,32	0,17	0,15
Schaal B5	163.550	157.956	148.027	0,11	0,09	0,10

Zoals toegelicht in hoofdstuk 2 is er voor elke salarisklasse naast een maximum bedrag ook een minimum bedrag gespecificeerd. Met behulp van deze twee bedragen wordt per

salarisklasse bekeken in hoeverre de bezoldigingen van de bestuurders daarbinnen vallen of daarbuiten. In het laatste geval kan de beloning onder het minimum liggen of boven het maximum. Figuur 5.4 laat zien hoe vaak deze drie mogelijkheden per salarisklasse voorkomen. Het percentage kan afgelezen worden aan de hand van de schaal op de verticale as, binnen de balken zelf staan de aantallen. Naast de vijf salarisklassen wordt deze driedeling ook gegeven voor het voortgezet onderwijs als geheel.

Figuur 5.4 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

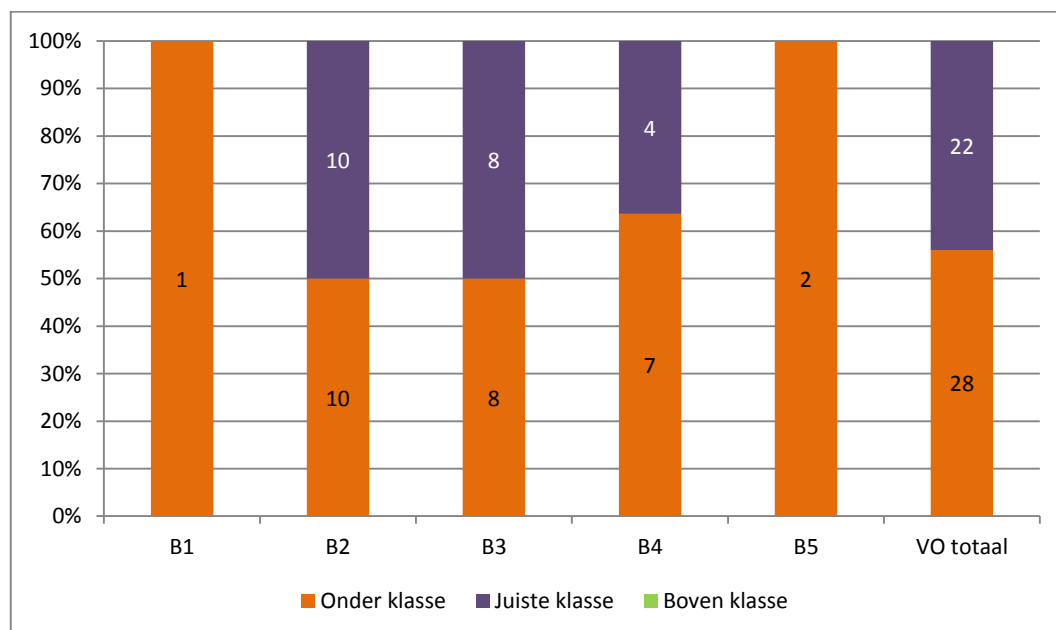
In totaal zijn er 7 bestuurders die in het jaar 2015 een bezoldiging hebben ontvangen boven het voor hen geldende schaalmaximum. Dit is ongeveer anderhalf procent van alle bezoldigde bestuurders. Dit is weer lager ten opzichte van 2014 toen ruim vier procent van de bezoldigde bestuurders een bezoldiging boven de schaalnorm ontving (zie ook figuur 5.6 waarin de indeling vergeleken wordt met eerdere jaren). Daarnaast hebben 220 bestuurders, bijna de helft van alle bestuurders, juist een bezoldiging onder het schaalminimum ontvangen, terwijl 50 procent een bezoldiging ontving binnen de geldende bandbreedte.

Door het ontbreken van een overgangsregeling voor nieuwe bestuurders, is het interessant om apart naar deze groep te kijken. Dit is gedaan in figuur 5.5. In totaal zijn er 50 nieuwe bestuurders in 2015. In eerdere jaren viel het op dat voor deze groep nieuwe bestuurders juist een groter deel van de bestuurders dan gemiddeld een beloning hoger dan de schaalnorm ontving. Dit is niet meer het geval in 2015. In dit jaar zijn er geen nieuwe bestuurders met een bezoldiging boven de schaalnorm.

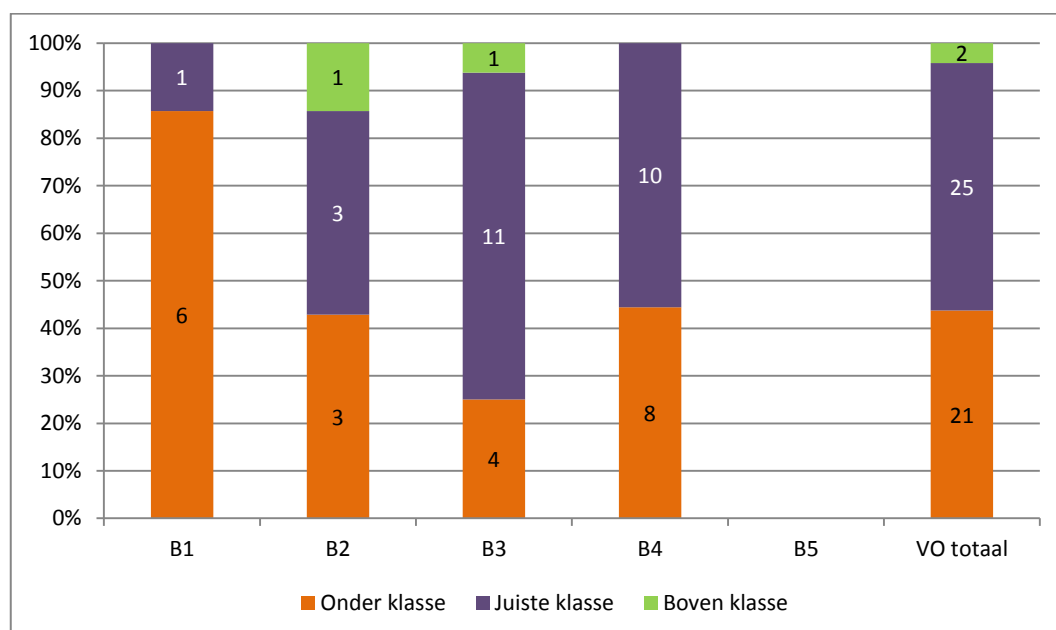
In totaal zijn er dit jaar 54 interim-bestuurders, veel meer dan in voorgaande jaren. Zes interim-bestuurders zijn korter dan zes maanden werkzaam zijn bij hun instelling (hier geldt in 2015 alleen openbaarmaking) en 48 interim-bestuurders zijn langer dan zes maanden werkzaam zijn bij hun instelling. Alleen de interim-bestuurders die langer dan zes maanden werkzaam zijn vallen onder de normering van de WNT. Voor deze groep is ook apart bepaald in hoeverre zij wel of niet in de juiste salarisklasse zitten. Het blijkt dat twee interim-bestuurders, één uit schaal B2 en één uit schaal B3, een bezoldiging

ontvingen boven de klassenorm. Van de zeven interim-bestuurders die korter dan zes maanden werkzaam waren ontvingen drie bestuurders een bezoldiging hoger dan de klassenorm.

Figuur 5.5 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

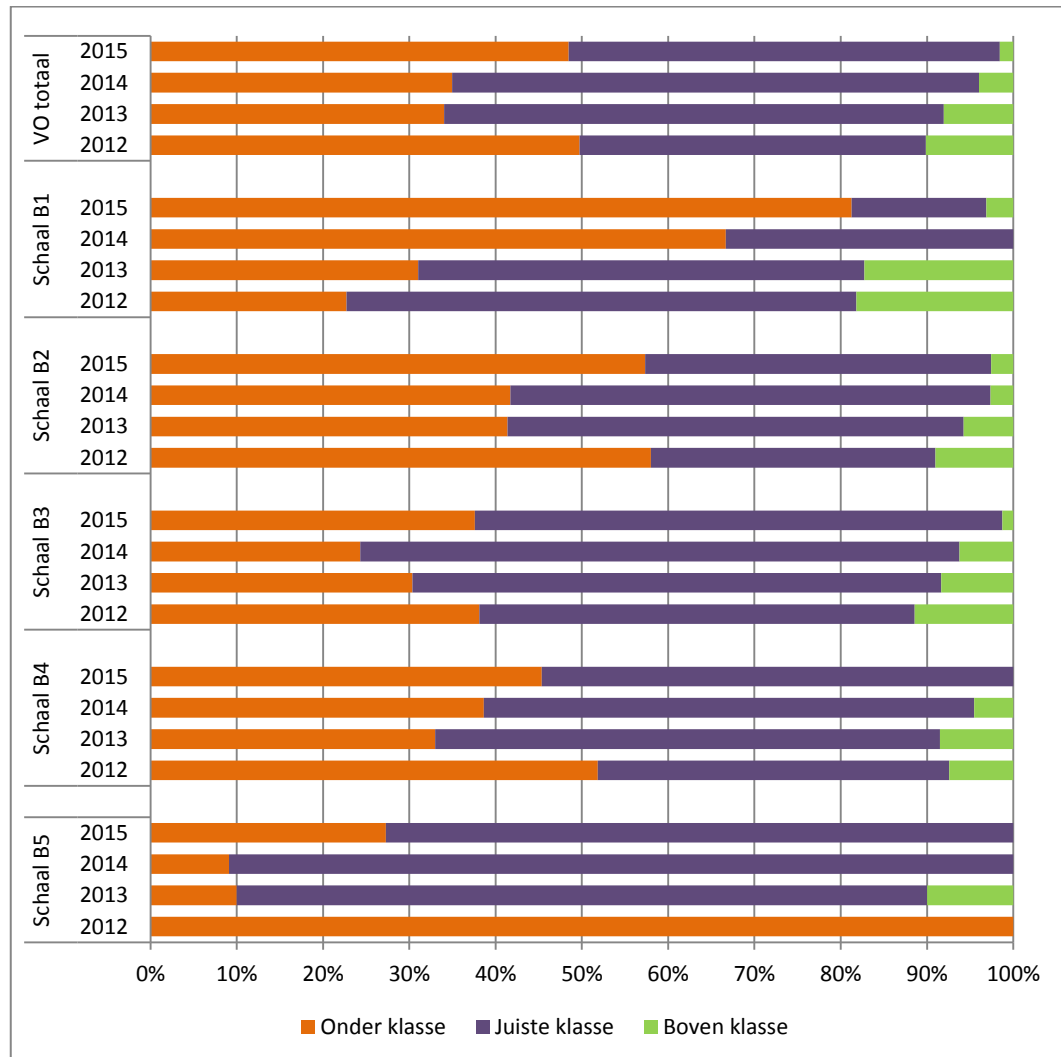

Figuur 5.6 Indeling bezoldiging interim-bestuurders (langer dan zes maanden werkzaam) naar salarisklasse

Figuur 5.7 laat zien hoe de situatie in 2015 qua indeling naar salarisschaal zich verhoudt tot de situatie in de voorgaande jaren 2012 tot en met 2014.²⁷ In het voortgezet onderwijs als geheel zien we dat er steeds minder bezoldigingen van bestuurders boven het schaalmaximum vallen. Het aandeel onder het schaalminimum is in 2015 weer gestegen ten opzichte van de waarden in 2013 en 2014. Vooral in schaal B1 is het aandeel bezoldigingen onder het schaalminimum de afgelopen jaren fors gestegen.

Figuur 5.7 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisschaal, vergelijking met eerdere jaren

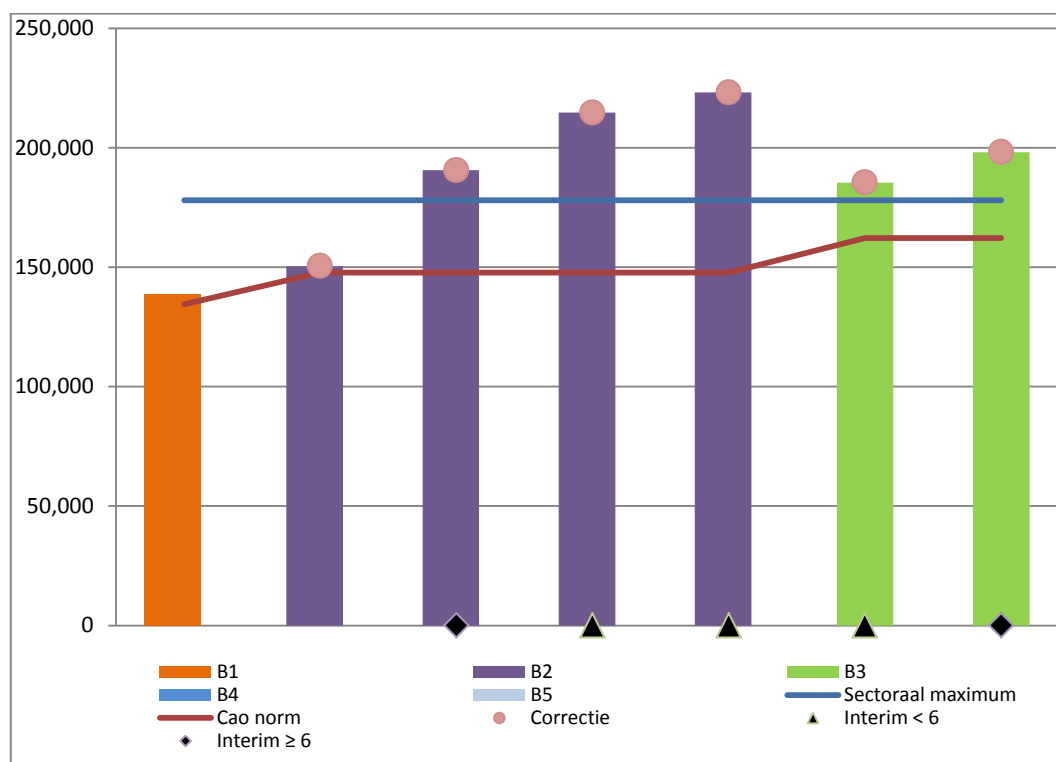
Om een gedetailleerder beeld te krijgen van de zeven bestuurders met een bezoldiging boven het schaalmaximum, waarvan vijf bezoldigingen boven de sectorale norm uitstijgen, worden in figuur 5.8 de hoogte van de bezoldigingen afgezet tegen het geldende schaalmaximum en het sectorale maximum. Op deze manier kan per

²⁷ Voor deze vergelijking is op de data uit 2012 dezelfde methode toegepast als op de data in 2013 en 2014. Vooral de schaalminima zijn anders vastgesteld. Dit geeft iets andere resultaten dan vermeld in de nulmeting.

salarisklasse gezien worden in welke mate de bezoldigingen boven de norm uit komen. In zes gevallen is de bezoldiging boven het schaalmaximum gekomen als gevolg van een toegepaste correctie op grond van lengte en/of omvang dienstverband. In vijf gevallen is sprake van een interim-bestuurder, van wie drie interim-bestuurders niet langer dan zes maanden voor de instelling werkzaam zijn. De bezoldigingen van deze interim-bestuurders zijn ook allemaal als gevolg van een correctie boven het schaalmaximum gekomen.

Figuur 5.8 Bezoldiging bestuurders boven klassenorm

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

- 'Interim < 6' geeft aan dat de betreffende bestuurder minder dan zes maanden (binnen een periode van 18 maanden) een interim-functie vervult; 'Interim ≥ 6' geeft aan dat de betreffende bestuurder zes maanden of meer (binnen een periode van 18 maanden) een interim-functie vervult.

Ten opzichte van 2014 is het patroon op een aantal punten anders. Ten eerste zijn er minder bezoldigingen boven de klassenorm. Verder valt op dat meer bezoldigingen boven de sectorale norm liggen, maar het (gemiddelde) bedrag waarmee deze bezoldigingen boven de sectorale norm uit komen kleiner is.

In tabel 5.5 zijn nog enkele gegevens weergegeven met betrekking tot de groep van bestuurders die met hun bezoldiging boven de klassenorm zitten. Voor deze hele groep is het gemiddelde bedrag boven de norm bijna €36.000. Binnen salarisklassen B4 en B5 zijn er geen bestuurders die met hun bezoldiging boven de norm komen. Salarisklasse B2 bevat de meeste bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm in absolute zin. In deze klasse is ook het gemiddelde bedrag boven de norm het hoogst. Een (fictieve) vergelijking met de WNT-1 norm laat zien dat er geen bestuurders boven de norm zitten als gevolg van de verlaging van de norm (wat in dit geval logisch is omdat er geen

bestuurders in schaal B5 boven de WNT-2 norm zitten, de enige schaal die door toedoen van WNT-2 is aangepast).

De zeven bestuurders met een beloning boven de norm zijn ook afkomstig van zeven verschillende besturen. Er zijn dus, net als vorig jaar, geen besturen die meerdere bestuurders hebben met een beloning boven de norm.

Tabel 5.5 Gegevens over bestuurders boven klassenorm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm		Percentage bestuurders boven de norm		Aantal besturen boven de klassenorm	Gemiddelde per bestuur
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Schaal B1	4.498	1	1	3,1%	3,1%	1	1,00
Schaal B2	47.055	4	4	2,5%	2,5%	4	1,00
Schaal B3	29.537	2	2	1,3%	1,3%	2	1,00
Schaal B4	-	0	0	0,0%	0,0%	0	-
Schaal B5	-	0	0	0,0%	0,0%	0	-
Totaal	35.970	7	7	1,5%	1,5%	7	1,00

Zoals eerder vermeld zijn er in 2015 vijf bestuurders met een beloning boven de sectorale norm van €178.000, alle vijf interim-bestuurder. Drie van deze interim-bestuurders waren minder dan zes maanden werkzaam bij de instelling, twee waren langer dan zes maanden werkzaam bij de instelling. Enkele gegevens van deze bestuurders staan vermeld in tabel 5.6. Drie bestuurders bevinden zich in salarisschaal B2 en twee bestuurders in salarisschaal B3. Binnen deze schalen betekent dat dat 1,9 procent respectievelijk 1,3 procent van de bestuurders een bezoldiging boven de sectorale norm heeft ontvangen. Voor het hele voortgezet onderwijs heeft 1,1 procent van de bestuurders een bezoldiging boven de sectorale norm ontvangen.

Ook hier geldt dat de bezoldigingen die nu boven de norm liggen, in dit geval de sectorale norm, ook onder WNT-1 boven de norm hadden gelegen.²⁸

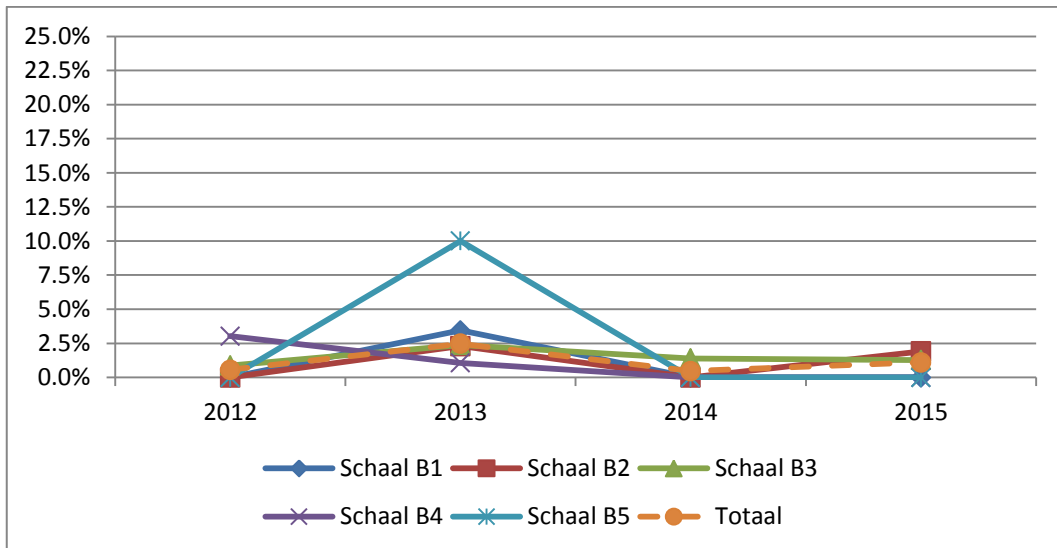
Tabel 5.6 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm		Percentage bestuurders boven de norm		Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Schaal B1	-	0	0	0%	0%	0	-
Schaal B2	25.033	3	3	1,9%	1,9%	3	1,00
Schaal B3	7.360	2	2	1,3%	1,3%	2	1,00
Schaal B4	0	0	0	0%	0%	0	-
Schaal B5	0	0	0	0%	0%	0	-
Totaal	17.964	5	5	1,1%	1,1%	5	1,00

²⁸ In dit geval zijn het allemaal interim-bestuurders. Voor deze groep is de sectorale norm onder WNT-2 dezelfde als onder WNT-1.

De percentages bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm, totaal en per schaal, zijn in figuur 5.9 voor de jaren 2012 tot en met 2015 weergegeven. Na in 2013 eerst te zijn toegenomen en in 2014 weer te zijn afgenomen is het totale percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm in 2015 weer iets toegenomen. De toename van het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm in 2015 wordt vooral veroorzaakt door de toename in schaal B2.

Figuur 5.9 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2015

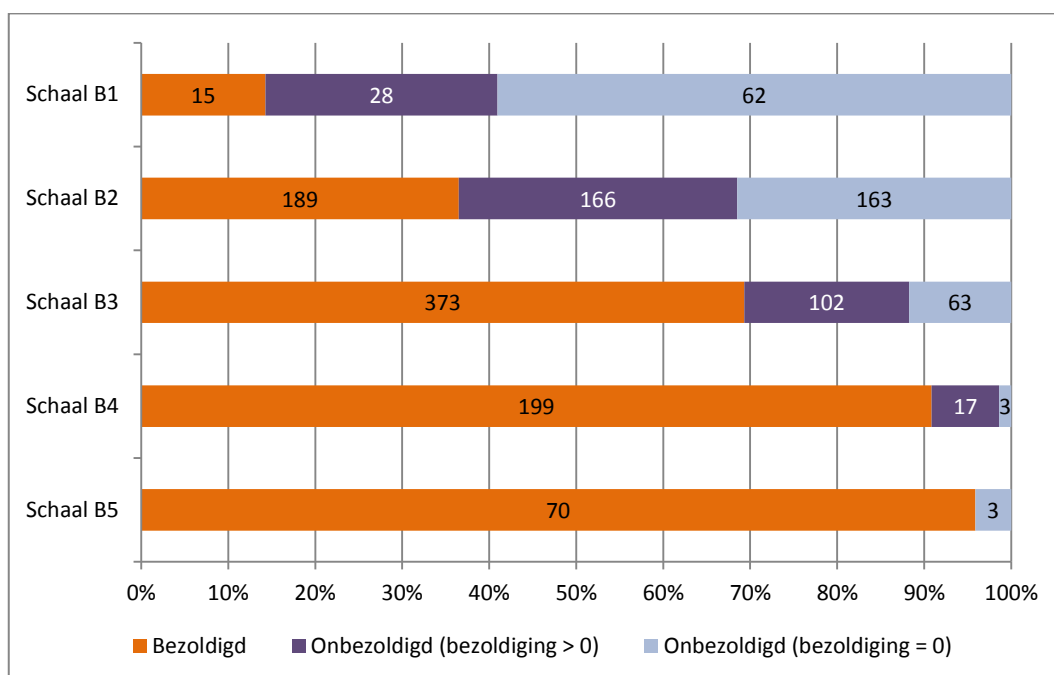
5.3 TOEZICHTHOUDERS

Terwijl het overgrote deel van de bestuurders een bezoldiging ontvangt, is dit bij de toezichthouders geheel anders. Ongeveer 42 procent van de toezichthouders voert zijn/haar taak onbezoldigd uit. Dit is ten opzichte van vorig jaar een stijging van het aandeel onbezoldigde toezichthouders en dus een daling van het aandeel bezoldigde toezichthouders (met circa twee procentpunten). Hierbij is er een verband tussen het aandeel onbezoldigde toezichthouders en de salarisklasse; hoe hoger de salarisklasse, hoe minder het aandeel onbezoldigde toezichthouders. Zie figuur 5.10 voor een overzicht van de aantallen en percentages per schaal. In de figuur is nog een onderscheid gemaakt tussen onbezoldigde toezichthouders die nog een (kleine) vergoeding krijgen en die niets krijgen.

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectorale maximum. Voor voorzitters geldt in 2015 een maximum van 15 procent van het sectorale maximum (€26.700), voor leden geldt een maximum van 10 procent van het sectorale maximum (€17.800). Deze percentages zijn in 2015 verhoogd, daarvoor golden percentages van 7,5 en 5 procent.

In 2015 is er gemiddeld €4.095 aan bezoldigingen toegekend aan (bezoldigde) toezichthouders (zie tabel 5.7). Dit is 8,3 procent hoger dan in 2014 (€3.781). Hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging in die klasse (met uitzondering van schaal B1, maar dit gemiddelde is slechts gebaseerd op vier bezoldigingen).

Figuur 5.10 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

Tabel 5.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Cao-schaal	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	... waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Schaal B1			105	15	2.962
Schaal B2			518	189	3.017
Schaal B3	26.700	17.800	538	373	3.725
Schaal B4			219	199	4.863
Schaal B5			73	70	6.734
Totaal			1453	846	4.070

In 2015 heeft geen enkele toezichthouder een bezoldiging boven de norm ontvangen, zie tabel 5.8. Dit was ook het geval in 2014. Als we de bezoldigingen van toezichthouders vergelijken met de oude WNT-1 norm (bedragen uit 2014), komen een aantal bezoldigingen, 13 in totaal, boven deze oude norm te liggen. Dit is 1,5 procent van alle bezoldigde toezichthouders. Naarmate de schaal oploopt, komt dit relatief vaker voor.

Tabel 5.9 vergelijkt enkele gegevens per klasse in 2015 met de uitkomsten in de jaren ervoor, vanaf de nulmeting in 2012. Het deel van de toezichthouders dat een bezoldiging ontvangt is in tegenstelling tot eerdere jaren in 2015 iets gedaald. Deze daling wordt veroorzaakt door de dalingen in de schalen B2 en B5, in de andere schalen is het percentage bezoldigd iets gestegen. In schaal B1 is het percentage bezoldigde toezichthouders, dat in de afgelopen jaren sterk was gedaald, van ongeveer 55 procent in 2012 tot aan 12 procent in 2014, weer iets gestegen. De gemiddelde bezoldiging voor toezichthouders in het vo is verder gestegen. Met uitzondering van schaal B1 laten de

gemiddelde bezoldigingen binnen de schalen ook een stijging zien. De gemiddelde bezoldiging in schaal B5 is het sterkst gestegen. Het percentage toezichthouders met een bezoldiging boven de norm is op nul procent gebleven.

Tabel 5.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm		Percentage toezichthouders boven de norm		Raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Schaal B1	-	0	0	0%	0%	0	-
Schaal B2	-	0	0	0%	0%	0	-
Schaal B3	-	0	3	0%	0,8%	0	-
Schaal B4	-	0	6	0%	3,0%	0	-
Schaal B5	-	0	4	0%	5,7%	0	-
Totaal	-	0	13	0%	1,5%	0	-

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

Tabel 5.9 Vergelijking tussen de jaren 2012 tot en met 2015

	Jaar	Cao-schaal					Totaal
		Schaal B1	Schaal B2	Schaal B3	Schaal B4	Schaal B5	
Percentage bezoldigd	2015	14,3%	36,5%	69,3%	90,9%	95,9%	58,2%
	2014	11,8%	40,3%	68,8%	89,2%	97,0%	60,2%
	2013	21,6%	34,1%	62,1%	85,4%	85,7%	54,1%
	2012	54,9%	45,8%	61,1%	52,4%	58,3%	53,2%
Gemiddelde bezoldiging	2015	2.962	3.017	3.725	4.863	6.734	4.070
	2014	3.577	2.896	3.382	4.518	5.999	3.781
	2013	1.627	2.750	3.226	4.332	5.363	3.530
	2012	3.619	3.882	3.578	3.611	4.504	3.783
Percentage boven de norm	2015	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	2015*	0%	0%	0,8%	3,0%	5,7%	1,5%
	2014	0%	0%	0%	0%	0%	0%
	2013	0%	0%	1,6%	1,9%	0%	1,1%
2012	0%	1,7%	0,5%	0%	0%	0,9%	

* Dit zijn de fictieve percentages boven de norm, verkregen door de bezoldigingen te vergelijken met de oude WNT-1 normen.

5.4 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Bevinden besturen binnen de sector voortgezet onderwijs zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse of zijn er verschuivingen opgetreden? Om inzicht in deze dynamiek te krijgen zijn de salarisklassen van de besturen die in beide jaren, zowel in 2014 als in 2015, voorkomen met elkaar vergeleken. Door op bestuursniveau de bewegingen te volgen ontstaat een gedetailleerd beeld van de mate van verandering.

Dit beeld is weergegeven in figuur 5.11. In totaal zijn er 291 besturen waarvan in beide perioden gegevens over de klasse-indeling (aantal leerlingen) beschikbaar zijn. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De vlakken buiten de diagonaal bevatten de besturen die van 2014 naar 2015 van klasse zijn gewisseld. Van bijvoorbeeld de 110 besturen die in 2014 klasse B2 hadden zijn er 103 besturen die in dezelfde klasse B2 zijn gebleven, en zeven besturen zijn naar klasse B3 gegaan. Twee besturen zijn juist de andere kant op gegaan, van klasse B3 naar klasse B2.

Net als vorig jaar zijn de veranderingen beperkt. Uit de bewegingen blijkt dat er zeven besturen naar een hogere klasse zijn gegaan en twee besturen naar een lagere klasse zijn gegaan. In totaal is er in 3,1 procent van de besturen een verandering opgetreden.

Figuur 5.11 *Beweging besturen tussen klassen*

		Cao-schaal 2015					
		B1	B2	B3	B4	B5	Totaal
Cao-schaal 2014	B1	28	0	0	0	0	28
	B2	0	103	7	0	0	110
	B3	0	2	97	0	0	99
	B4	0	0	0	43	0	43
	B5	0	0	0	0	11	11
Totaal		28	105	104	43	11	291

6 MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

6.1 INLEIDING

De resultaten voor het middelbaar beroepsonderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 62 instellingen op bestuursniveau. De gegevens over bestuurders zijn afkomstig van 61 instellingen, de gegevens over toezichthouders zijn ook gebaseerd op 61 instellingen. In totaal gaat het over 133 bestuurders en 356 toezichthouders.

Zoals in tabel 6.1 te zien is, hebben alle besturen, waarvan gegevens over bestuurders bekend zijn, minimaal één bezoldigde bestuurder. Het gemiddelde aantal bezoldigde bestuurders per bestuur is ongeveer 2,2 in 2015. Dit aantal is vrij constant ten opzichte van de klasse waarin de instelling zich bevindt. Het aantal besturen neemt sterk af van klasse A tot klasse C.

Tabel 6.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

Klasse	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Klasse A	36	2,03	36	5,31
Klasse B	22	2,36	22	6,00
Klasse C	3	2,33	3	5,00
Totaal	61	2,16	61	5,54

Er zijn 61 instellingen met bezoldigd toezicht, met een gemiddelde van ruim vijf en een half bezoldigde toezichthouder per raad van toezicht. De instellingen in klasse B hebben gemiddeld het hoogste aantal bezoldigde toezichthouders.

6.2 BESTUURDERS

De drie salarisklassen hebben een minimum en maximum bezoldiging, deze staan vermeld in tabel 6.2. De maximum bezoldiging in klasse C is tegelijkertijd ook het sectorale maximum. Eén bestuurder heeft geen bezoldiging ontvangen. De meeste bestuurders – meer dan de helft – bevindt zich in klasse A, in klasse C bevindt zich het minste aantal bestuurders. De gemiddelde bezoldiging bedraagt €147.509. Het verschil tussen de gemiddelde bezoldigingen in de drie klassen is dit jaar gelijkmatiger verdeeld dan in eerdere jaren.

Tabel 6.2 Maximum beloningen per klasse en gegevens bezoldigde bestuurder

Klasse	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de klassen	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse A	117.931	142.551	73	55%	139.834
Klasse B	119.225	159.550	52	39%	155.040
Klasse C	133.441	178.000	7	5%	171.601
Totaal			132	100%	147.509

In tabel 6.3 worden de verdeling van de bestuurders over de schalen en de gemiddelde bezoldiging in 2015 vergeleken met de waarden in eerdere jaren. In 2015 is de verdeling iets meer richting klassen A en B verschoven. Het aandeel bestuurders in klasse C is ten opzichte van 2014 gehalveerd. De gemiddelde bezoldiging in 2015 is ten opzichte van 2014 iets gedaald. Kijken we naar de klassen apart, dan zien we dat de gemiddelde bezoldiging in klasse B is gestegen en in klasse A en klasse C is gedaald.

Tabel 6.3 Vergelijking tussen de jaren 2012 tot en met 2015

		Klasse			Totaal
		Klasse A	Klasse B	Klasse C	
Verdeling over klassen	2015	55,3%	39,4%	5,3%	100%
	2014	52,8%	36,6%	10,6%	100%
	2013	53,6%	37,0%	9,4%	100%
	2012	44,2%	47,5%	8,3%	100%
Gemiddelde bezoldiging	2015	139.834	155.040	171.601	147.509
	2014	141.931	151.887	177.957	149.504
	2013	141.173	150.562	184.213	148.697
	2012	145.338	149.795	180.566	150.391

Figuur 6.1 bevat de bezoldigingen van de bestuurders in het middelbaar beroepsonderwijs, uitgezonderd de instellingen zonder leerlingen. De bezoldigingen lopen tot €225.000. Met behulp van kleuren is aangegeven of een bezoldiging onder of boven de klassenorm ligt. De beloningen van bestuurders van instellingen groen onderwijs, die niet onder het ministerie van OCW vallen, maar onder het ministerie van EZ, zijn aangegeven met een *. Eén van de beloningen is boven het sectorale maximum gekomen als gevolg van de toepassing van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).

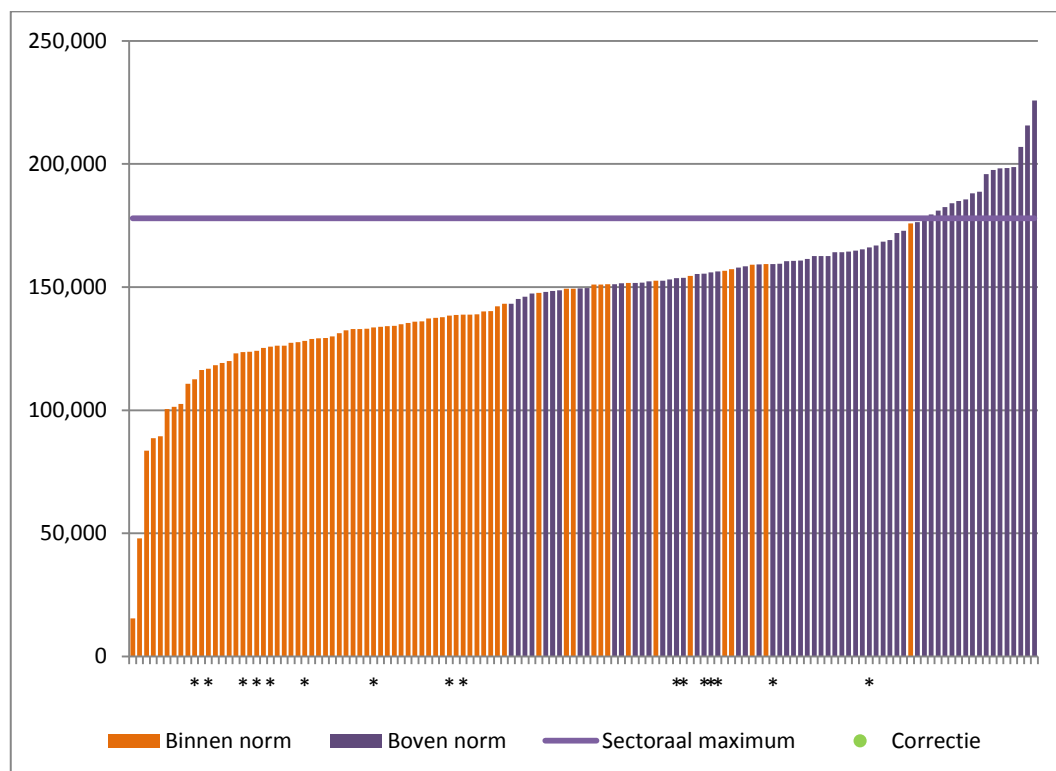
De horizontale lijn geeft het sectorale maximum weer van €178.000. Voor interim-bestuurders geldt een sectorale norm van €199.905. Dit heeft te maken met het overgangsjaar, waardoor voor hen de norm van 2014 geldt. Dus niet voor alle bezoldigingen die boven dit sectorale maximum liggen geldt dat de bezoldiging boven de sectorale norm ligt. In de figuur liggen zestien bezoldigingen boven de lijn. Van deze zestien bestuurders zijn er drie interim-bestuurder. Deze drie interim-bestuurders hebben

een bezoldiging onder de voor hen geldende norm. De andere dertien bezoldigingen liggen dus wel boven de norm.

De figuur laat zien dat een groot deel van de bestuurders in 2015 een bezoldiging heeft boven de klassenorm.

Figuur 6.1 Bezoldiging bestuurders

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

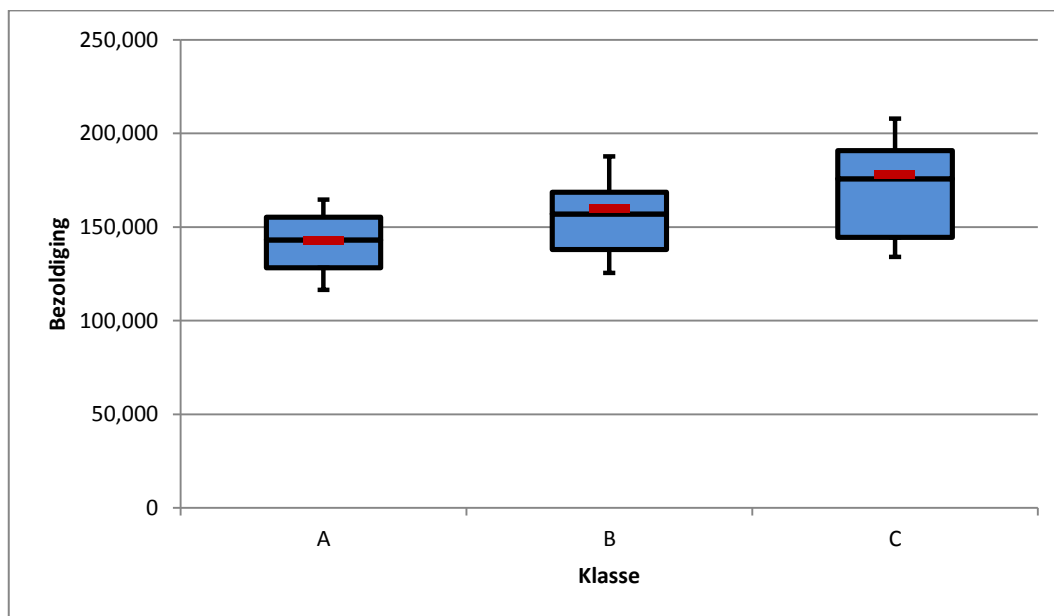
- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

Figuur 6.2 geeft een beeld van de spreiding van de bezoldigingen van de bestuurders in de drie salarisklassen. Op het oog verschilt de spreiding in de verschillende klassen niet veel van elkaar. Dit is ook af te leiden uit de waarden van de variatiecoëfficiënt in tabel 6.4. In de klassen A en B is de mediane bezoldiging ten opzichte van 2014 gestegen, in klasse C is deze gedaald.

Tabel 6.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

Klasse	Mediaan			Variatiecoëfficiënt		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Klasse A	137.163	140.688	143.183	0,24	0,19	0,20
Klasse B	152.843	154.984	156.916	0,16	0,14	0,16
Klasse C	184.100	193.492	175.807	0,12	0,23	0,19

Figuur 6.2 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)

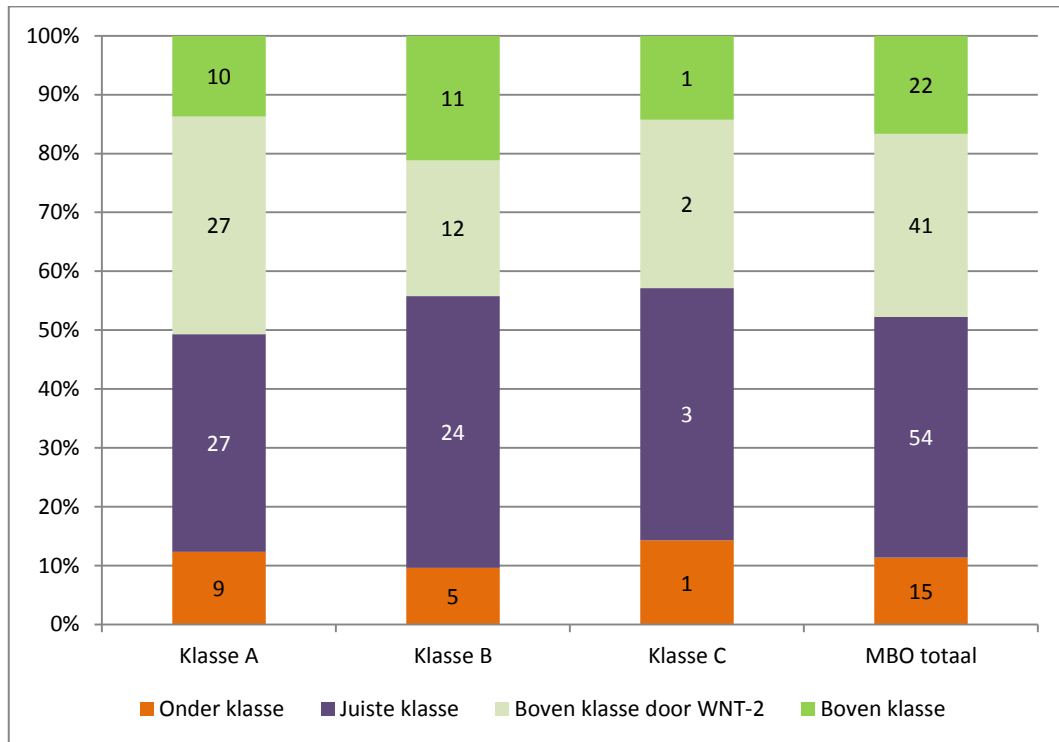
* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een bestuurder per klasse weer.

Van de in totaal 132 bezoldigde bestuurders in het middelbaar beroepsonderwijs zijn er 63 bestuurders die in het jaar 2015 een bezoldiging hebben ontvangen boven het voor hen relevante klassemaximum, zie figuur 6.3. Dit is 48 procent van alle bezoldigde bestuurders. Een groot deel van deze bezoldigingen (41 van de 63) valt wel onder het oude klassemaximum van 2014. Als WNT-1 nog zou gelden, zouden 22 bestuurders met hun bezoldiging boven een klassemaximum komen.

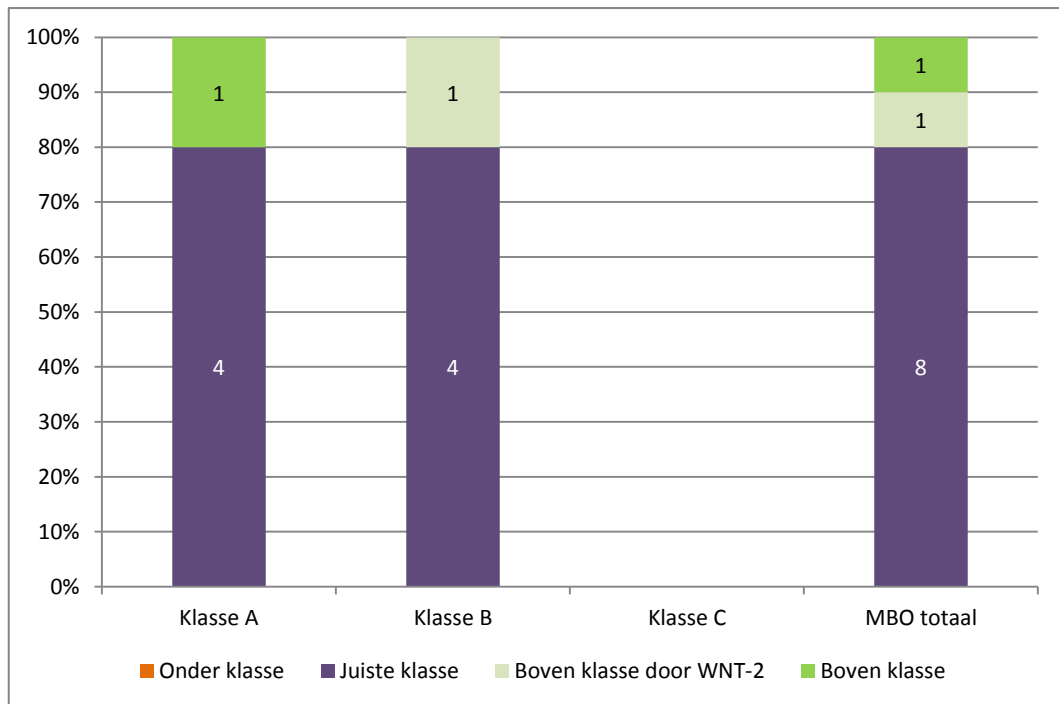
Daarnaast hebben 15 bestuurders juist een bezoldiging onder het klasseminimum ontvangen. Ruim 40 procent van de bestuurders heeft een bezoldiging ontvangen binnen de geldende bandbreedte. In klasse A komt een beloning boven de klassenorm het meest voor, zowel in aantal als in aandeel.

Onder de nieuwe bestuurders in het mbo zijn twee bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm (figuur 6.4). In geval van WNT-1 zou van één van deze bestuurders de bezoldiging onder het klassemaximum en van de ander de bezoldiging boven het klassemaximum hebben gelegen. Van de tien nieuwe bestuurders hebben acht bestuurders een bezoldiging ontvangen binnen de geldende bandbreedte.

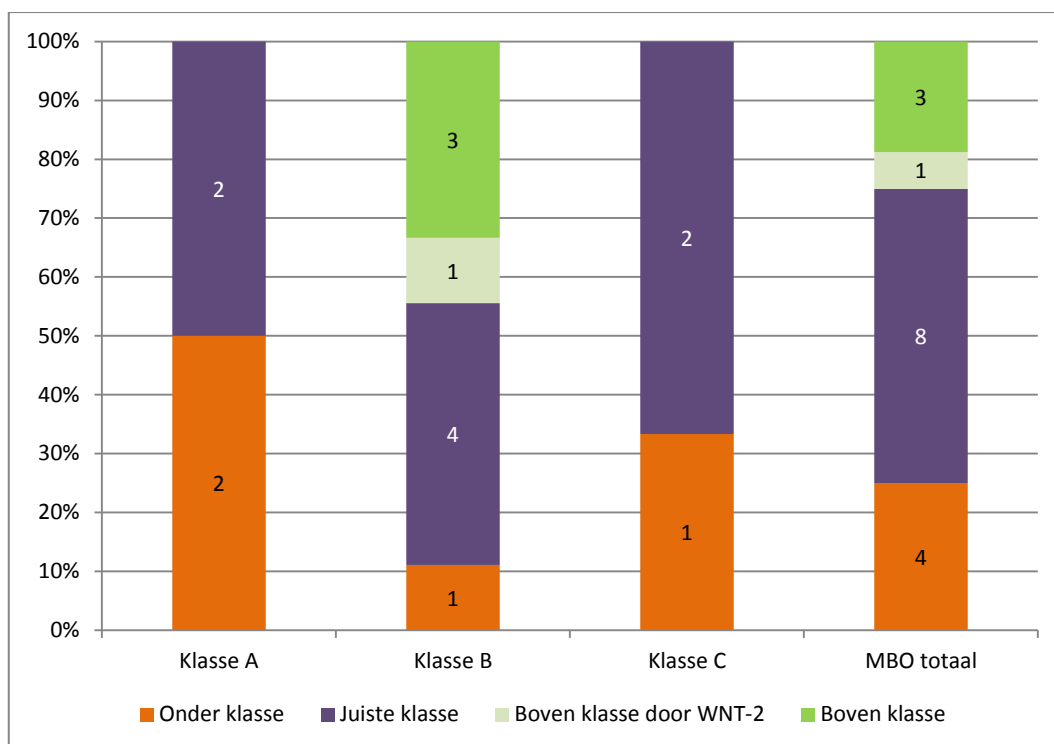
Figuur 6.3 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

Figuur 6.4 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

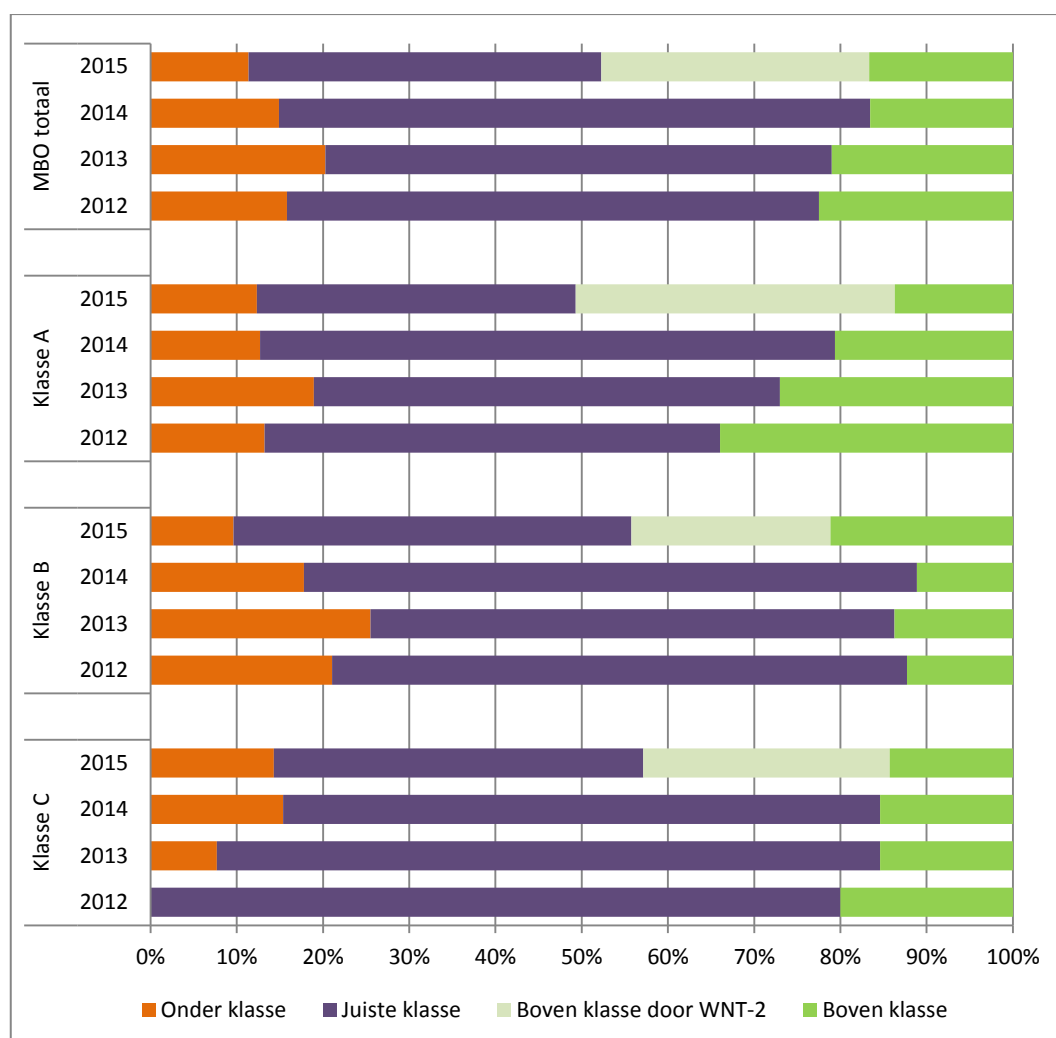
Figuur 6.5 Indeling bezoldiging interim-bestuurders (langer dan zes maanden werkzaam) naar salarisklasse

In totaal zijn er zestien interim-bestuurders in het mbo die langer dan zes maanden bij hun instelling werkzaam zijn geweest. Van deze interim-bestuurders hebben vier bestuurders een bezoldiging onder het klasseminimum ontvangen, hebben acht bestuurders een bezoldiging ontvangen binnen de geldende bandbreedte en hebben vier bestuurders een bezoldiging boven het klassemaximum ontvangen. In geval van WNT-1 zou één van de vier bestuurders niet boven het klassemaximum vallen.

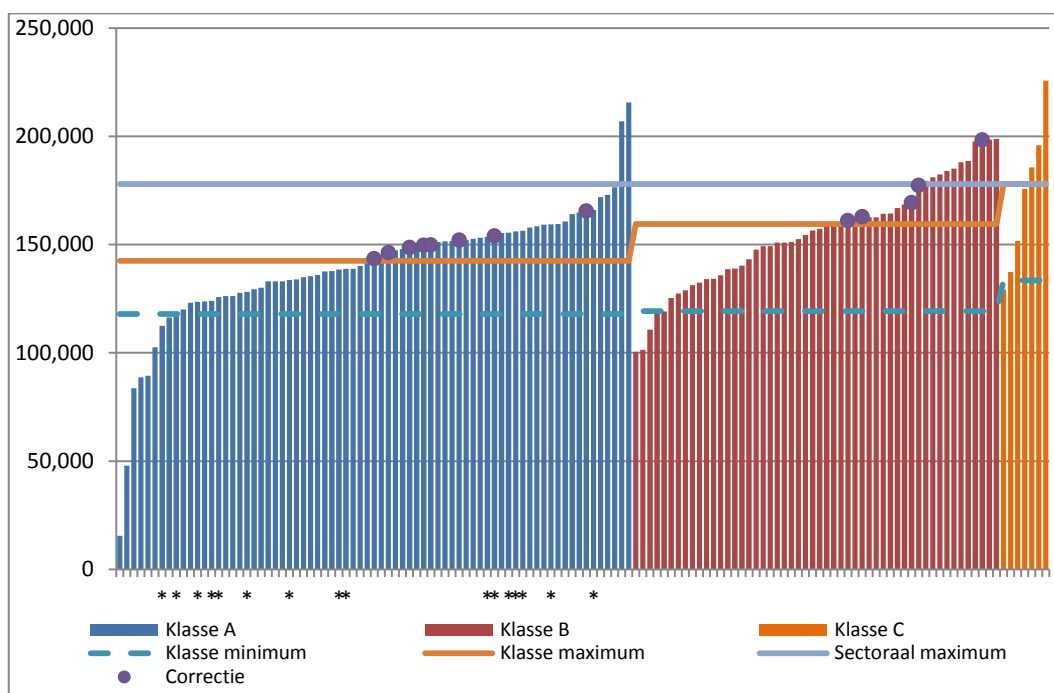
Als we de indeling van de bezoldigingen (onder klasse, juiste klasse, boven klasse) in 2015 vergelijken met de indelingen in de eerdere jaren (figuur 6.6), zien we dat in 2015, door de invoering van WNT-2, er weer meer bezoldigingen boven de klassenorm liggen. Als in 2015 dezelfde klassemaxima golden als in 2014 zou het aandeel bezoldigingen boven de klassenorm hetzelfde zijn gebleven. Het aandeel bezoldigingen onder het klasseminimum is in 2015 verder gedaald.

Figuur 6.6 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, vergelijking met 2012 en 2013

Figuur 6.7 geeft een overzicht van alle bezoldigingen in het middelbaar beroepsonderwijs, per klasse geordend van laag naar hoog. Per klasse worden ook de minimum en maximum bedragen aangegeven en, voor de hele sector, het sectorale maximum (het maximum voor interim-bestuurders is niet in de figuur weergegeven). Op deze manier kunnen we zien hoe de bezoldigingen zich per klasse tot elkaar en tot de geldende norm per klasse verhouden.

Figuur 6.7 Bezoldiging bestuursleden naar klasse

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

Zoals eerder aangegeven zijn er 63 bestuurders (bijna 48 procent) met een bezoldiging boven de klassenorm, 37 in klasse A, 23 in klasse B en drie in klasse C, zie tabel 6.5. Vier van deze bestuurders zijn interim-bestuurders (allemaal langer dan zes maanden werkzaam). Het gemiddelde bedrag boven de betreffende norm bedraagt ongeveer €17.000. Dit is vrijwel gelijk aan het gemiddelde bedrag boven de norm in 2014. Deze 63 bestuurders zijn afkomstig van 41 besturen, een gemiddelde van ongeveer anderhalf bestuurders per bestuur.

Tabel 6.5 Gegevens over bestuurders boven klassenorm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm		Percentage bestuurders boven de norm		Aantal besturen boven de klassenorm	Gemiddelde per bestuur
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Klasse A	16.364	37	10	50,7%	13,7%	25	1,48
Klasse B	17.084	23	11	44,2%	21,2%	14	1,64
Klasse C	24.412	3	1	42,9%	14,3%	2	1,50
Totaal	17.010	63	22	47,7%	16,7%	41	1,54

Van dertien bestuurders (geen interim-bestuurders), ligt de bezoldiging ook boven de sectorale norm. Dit is bijna tien procent van alle bestuurders (tabel 6.6). Dit zijn de drie bestuurders in klasse C, waar de klassenorm ook meteen de sectorale norm is, acht bestuurders in klasse B en twee bestuurders in klasse A. Het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm is (door de invoering van WNT-2) sterk gestegen ten opzichte van de monitor 2014. Als de sectorale norm in 2015 gelijk was gebleven aan de sectorale norm in 2014, was het aantal bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm gelijk gebleven. Door de toename in het aantal bestuurders was het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm dan gedaald (naar 2,3 procent).

Het gemiddelde bedrag boven de sectorale norm is in 2015 met ongeveer €16.400 vergelijkbaar met een jaar eerder. De dertien bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn bij elf verschillende besturen werkzaam, een gemiddelde van bijna 1,2 bestuurders per bestuur.

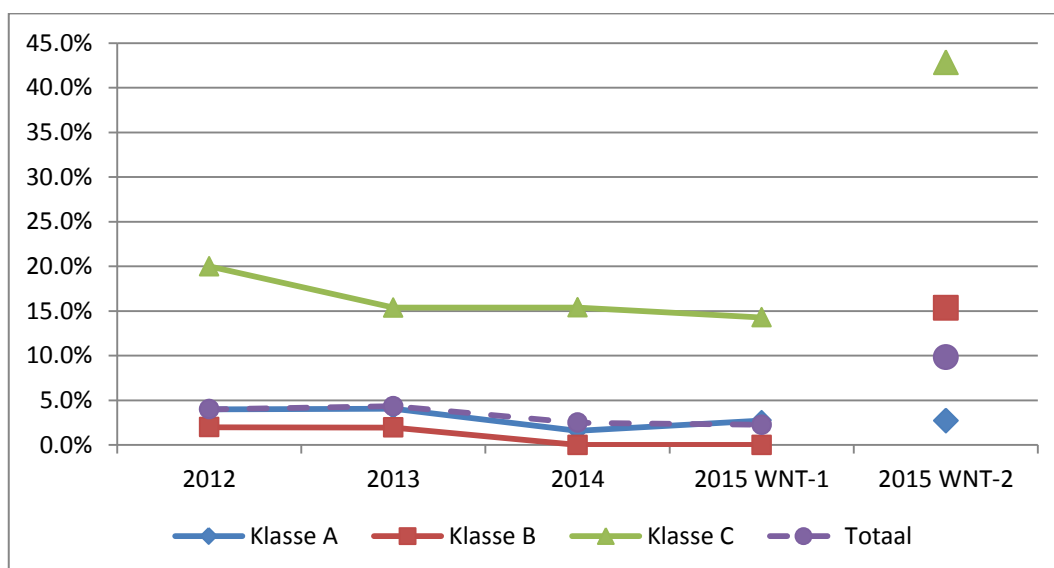
Tabel 6.6 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm		Percentage bestuurders boven de norm		Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Klasse A	33.289	2	2	2,7%	2,7%	2	1,00
Klasse B	9.192	8	0	15,4%	0%	7	0,00
Klasse C	24.412	3	1	42,9%	14,3%	2	1,50
Totaal	16.412	13	3	9,8%	2,3%	11	1,18

Zoals hierboven opgemerkt is het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm in het mbo tussen 2014 en 2015 sterk gestegen. Zonder verlaging van het sectorale maximum zou het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm echter licht zijn gedaald en beperkt geweest. Om dit in beeld te brengen is in figuur 6.8 de nieuwe situatie (WNT-2) in 2015 apart weergegeven, als zijnde een breuk met de eerdere jaren, en de hypothetische situatie (WNT-1) in 2015 verbonden met de eerdere jaren.

De onderbroken lijn met de cirkels laat de ontwikkeling voor het totale mbo zien. De doorgetrokken lijnen laten de bewegingen in aandelen bestuurders boven de norm binnen de drie klassen zien. Alleen in klasse A is het aandeel in de beide situaties gelijk.

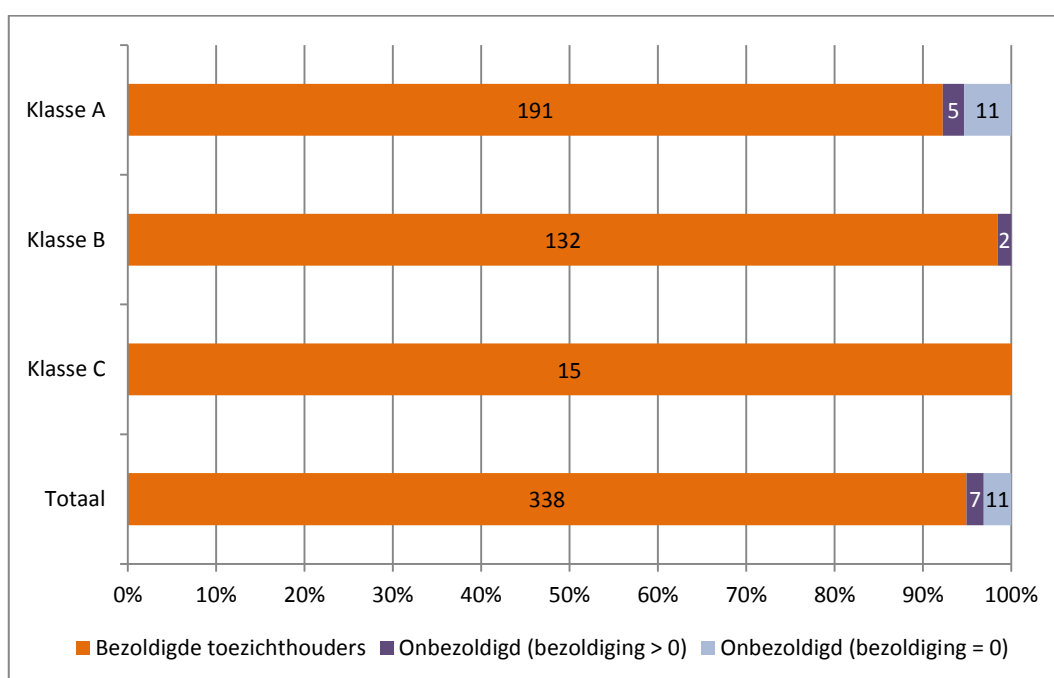
Figuur 6.8 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2014

6.3 TOEZICHTHOUDERS

Een groot deel van de toezichthouders (94,9 procent) heeft in 2015 een bezoldiging ontvangen. Figuur 6.9 toont de cijfers, ook voor de klassen apart. Van de 18 onbezoldigde toezichthouders hebben elf toezichthouders geen bezoldiging ontvangen en zeven toezichthouders een bezoldiging onder de €1.500.

Figuur 6.9 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectoraal maximum. Voor voorzitters geldt in 2015 (WNT-2) een maximum van 15 procent van het sectoraal maximum (€26.700), voor leden geldt een maximum van 10 procent van het sectoraal maximum (€17.800). Deze percentages zijn verdubbeld ten opzichte van 2014 (WNT-1), echter wel berekend over een lager bedrag door de verlaging van het sectorale maximum. In 2015 is er gemiddeld €8.321 aan bezoldigingen toegekend aan (bezoldigde) toezichthouders (tabel 6.7). Dit is hoger dan in het jaar hiervoor (€6.317). De verruiming van de normen heeft mogelijk geleid tot hogere bezoldigingen, gemiddeld €2.000 hoger. Evenals in eerdere jaren geldt dat hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging, hoewel de gemiddelde bezoldiging in klasse C maar net hoger ligt dan de gemiddelde bezoldiging in klasse B.

Tabel 6.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Klasse	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	... waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse A			207	191	7.175
Klasse B	26.700	17.800	134	132	9.794
Klasse C			15	15	9.959
Totaal			356	338	8.321

Er zijn geen toezichthouders in 2015 met een bezoldiging boven de norm (tabel 6.8). Door de stijging in de bezoldigingen liggen nu wel veel bezoldigingen boven het oude WNT-1 maximum. Een vergelijking met de WNT-1 norm (zoals die in 2014 gold) geeft 62 toezichthouders met een bezoldiging boven die norm. Dit is ongeveer 18 procent van alle bezoldigde toezichthouders. In klasse B zijn relatief de meeste bezoldigingen boven de oude WNT-1 norm.

Tabel 6.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm		Percentage toezichthouders boven de norm		Raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Klasse A	-	0	18	0%	9,4%	0	-
Klasse B	-	0	41	0%	31,1%	0	-
Klasse C	-	0	3	0%	20,0%	0	-
Totaal	-	0	62	0%	18,3%	0	-

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

Uit de vergelijking met eerdere jaren, zie tabel 6.9, volgt dat in 2015 het percentage bezoldigde toezichthouders licht is gedaald. In de jaren hiervoor was dit percentage gestegen. De daling in 2015 komt door de daling van het percentage bezoldigde toezichthouders in klasse A, in de andere klassen is dit percentage juist gestegen.

Zoals eerder opgemerkt, is de gemiddelde bezoldiging over de hele linie (verder) gestegen. In totaal is de gemiddelde bezoldiging van 2014 naar 2015 met ruim 30 procent gestegen. Het percentage bezoldigingen boven de norm is gedaald naar nul.

Tabel 6.9 Vergelijking tussen de jaren 2012 – 2015

	Jaar	Klasse			Totaal
		Klasse A	Klasse B	Klasse C	
Percentage bezoldigd	2015	92%	99%	100%	95%
	2014	96%	98%	95%	97%
	2013	88%	97%	100%	93%
	2012	91%	95%	86%	92%
Gemiddelde bezoldiging	2015	7.175	9.794	9.959	8.321
	2014	5.581	6.717	8.289	6.317
	2013	5.129	6.146	7.959	5.804
	2012	4.519	5.854	6.554	5.280
Percentage boven de norm	2015	0%	0%	0%	0%
	2015*	9,4%	31,1%	20,0%	18,3%
	2014	0,6%	0%	0%	0,3%
	2013	1,2%	0%	13,3%	1,7%
	2012	0,6%	0%	0%	0,3%

* Dit zijn de fictieve percentages boven de norm, verkregen door de bezoldigingen te vergelijken met de oude WNT-1 normen.

6.4 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Welke besturen in het middelbaar beroepsonderwijs bevinden zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse en welke zijn van klasse veranderd? Dit is weergegeven in figuur 6.10. In totaal zijn er 62 besturen waarvan in beide perioden gegevens over de klasse-indeling beschikbaar zijn. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De studentenaantallen zijn van 2014 naar 2015 zodanig veranderd dat vier besturen van klasse zijn gewisseld. Drie besturen zijn van klasse B naar klasse A gegaan, één bestuur is van klasse C naar klasse B gegaan.

Figuur 6.10 Bewegingen besturen tussen klassen

		Klasse 2015			Totaal
		Klasse A	Klasse B	Klasse C	
Klasse 2014	Klasse A	34	0	0	34
	Klasse B	3	21	0	24
	Klasse C	0	1	3	4
	Totaal	37	22	3	62

7 HOGER BEROEPSONDERWIJS

7.1 INLEIDING

De resultaten voor het hoger beroepsonderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 36 instellingen op bestuursniveau. Van 35 instellingen zijn gegevens bekend over bestuurders, van 33 instellingen zijn gegevens bekend van toezichthouders. In totaal gaat het over 77 bestuurders en 192 toezichthouders.

Zoals in tabel 7.1 te zien is, hebben alle besturen waarvan gegevens bekend zijn over bestuurders minimaal één bezoldigde bestuurder. Evenals in eerdere jaren zijn er gemiddeld ongeveer 2,2 bezoldigde bestuurders per (bezoldigd) bestuur. Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt, bij de hogere klassen zijn gemiddeld meer bezoldigde bestuurders actief.

Tabel 7.1 *Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht*

Klasse	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Klasse 1	8	1,75	7	4,43
Klasse 2	11	2,00	11	5,45
Klasse 3	6	2,17	6	6,83
Klasse 4	10	2,80	9	6,22
Totaal	35	2,20	33	5,70

Van 33 instellingen zijn gegevens ontvangen over hun raad van toezicht. Bij twee raden van toezicht is een deel van de toezichthouders onbezoldigd, bij alle andere raden van toezicht zijn alle toezichthouders bezoldigd. Gemiddeld bestaat een raad van toezicht uit ruim vijf en een half bezoldigde toezichthouders, ongeveer gelijk aan vorig jaar.

7.2 BESTUURDERS

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de beloningen van bestuurders in het hoger beroepsonderwijs. Geen van de bestuurders, van wie de gegevens bekend zijn, is in 2015 onbezoldigd. Tabel 7.2 laat per klasse de maximum bedragen zien van een voorzitter en een lid van het bestuur. In dezelfde tabel staan ook het aantal (bezoldigde) bestuurders per klasse en wat dat betekent voor de verdeling van bestuurders over de verschillende klassen. De meeste bestuurders zijn ingedeeld in klasse 4, gevolgd door klasse 2. De laatste kolom bevat de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging per klasse. Net als in 2014 ligt de gemiddelde bezoldiging in klasse 4 hoger dan de maximum bezoldiging van een voorzitter of lid van het college van bestuur in die klasse.

Tabel 7.2 Maximum beloningen per klasse en gegevens bezoldigde bestuurders

Klasse	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de klassen	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse 1	150.643	137.085	14	18%	120.138
Klasse 2	165.541	150.643	22	29%	147.052
Klasse 3	178.000	165.541	13	17%	163.010
Klasse 4	178.000	178.000	28	36%	182.343
Totaal			77	100%	157.686

Voor een vergelijking met de drie eerdere jaren zijn de gegevens over de verdeling over de klassen en de gemiddelde bezoldiging voor de drie jaren weergegeven in tabel 7.3. De verdelingen over de klassen laten zien dat het afgelopen jaar vooral verschuivingen zijn opgetreden in het aandeel bestuurders van de klasse 2 naar de klasse 3. Deze verschuivingen zijn deels het gevolg van verschuivingen van besturen (in 2015 zijn een aantal besturen van klasse 3 naar klasse 2 gegaan, zie paragraaf 7.4). Dit kan ook verklaren waarom de gemiddelde bezoldiging in klasse 2 is gestegen. De gemiddelde bezoldiging in zijn totaliteit is verder gedaald van 165.527 in 2014 naar 157.686 in 2015. In de klassen 1 en 4 is de gemiddelde bezoldiging gedaald, in de klassen 2 en 3 is de gemiddelde bezoldiging gestegen.

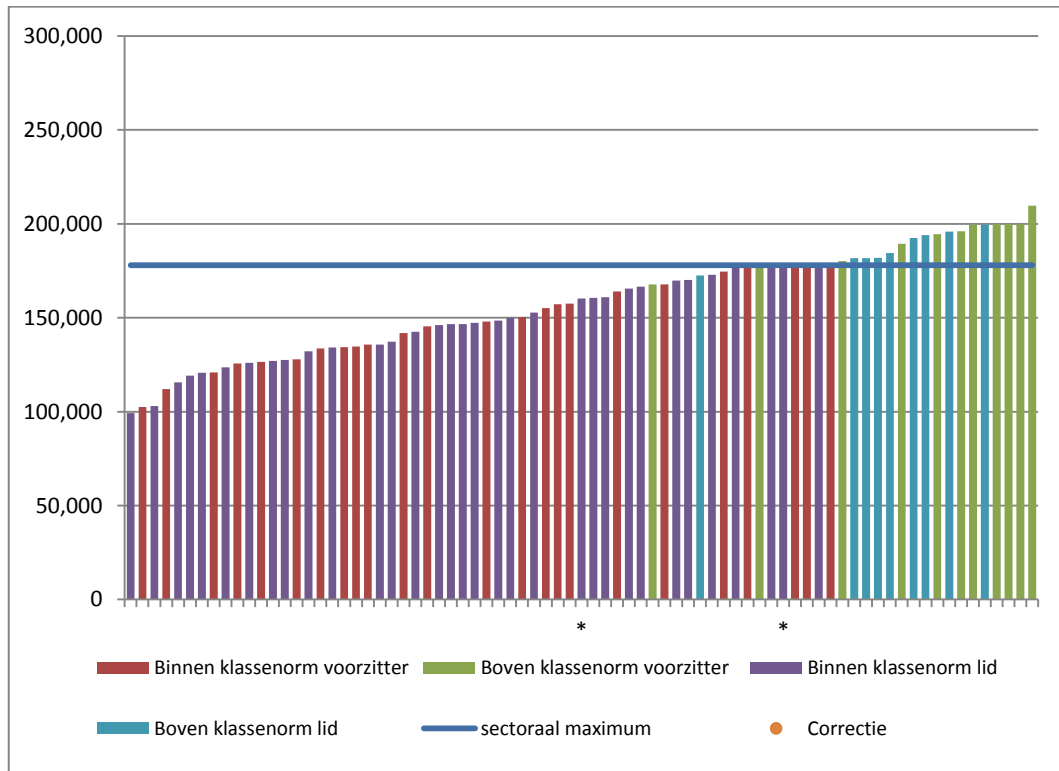
Tabel 7.3 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

	Jaar	Klasse				Totaal
		Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	
Verdeling over klassen	2015	18%	29%	17%	36%	100%
	2014	16%	13%	27%	44%	100%
	2013	18%	19%	26%	37%	100%
	2012	22%	22%	22%	35%	100%
Gemiddelde bezoldiging	2015	120.138	147.052	163.010	182.343	157.686
	2014	133.454	139.516	159.381	188.226	165.527
	2013	138.254	156.357	179.997	190.208	171.806
	2012	127.986	143.466	174.179	192.188	164.012

In figuur 7.1 zijn de bezoldigingen van alle 77 bestuurders op een rij gezet, van laag naar hoog. De horizontale lijn geeft het sectorale maximum aan. Voor interim-bestuurders geldt een ander sectoraal beloningsmaximum. Dit maximum is gelijk aan €199.905, door het overgangsjaar gelijk aan het sectorale maximum van 2014. In totaal zijn er vijftien bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm (acht voorzitters en zeven leden). Geen van de bezoldigingen is als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven de sectorale norm komen te liggen. De figuur geeft ook weer welke voorzitters en leden van bestuur een bezoldiging boven een

klassenorm hebben ontvangen. De verdeling van de bezoldigingen is vergelijkbaar met vorig jaar. Als het sectorale maximum op hetzelfde niveau als in 2014 was gebleven, zou er nu nog maar een persoon zijn met een bezoldiging boven de norm.

Figuur 7.1 Bezoldiging bestuurders

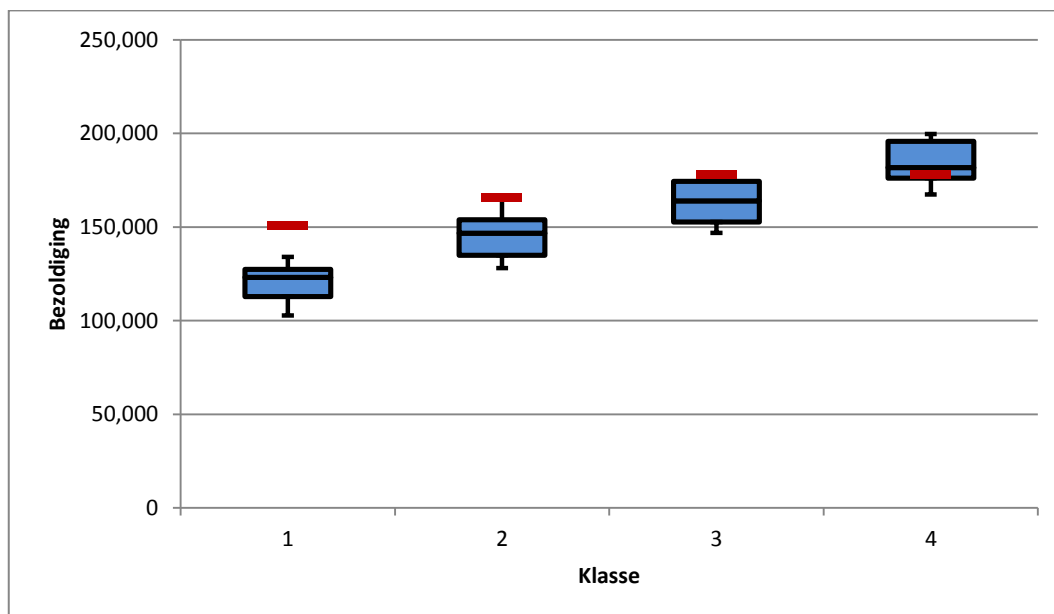

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).
- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

De spreiding van de beloningen van bestuurders binnen de salarisklassen is weergegeven in figuur 7.2. Over het algemeen is de spreiding beperkt. Vooral de beloningen in klassen 1 en 2 zijn dicht bij elkaar komen te liggen. In klasse 1 is de spreiding van de middelste 50 procent vrij klein. De figuur laat ook zien dat in klasse 3 een groot deel van de bezoldigingen vrij dicht bij het klassemaximum (wat tegelijkertijd ook het sectorale maximum is) liggen. In klasse 4 ligt meer dan de helft van de beloningen boven het sectorale maximum. In de onderste twee klassen is er relatief meer ruimte tussen het merendeel van de bezoldigingen en de klassenorm.

Uit de waarden van de variatiecoëfficiënt – zie tabel 7.4 – valt op te maken dat de spreiding in de verschillende klassen dicht bij elkaar liggen. In klasse 3 is de spreiding ten opzichte van 2014 sterk afgenomen.

Figuur 7.2 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)*

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een voorzitter per klasse weer.

Tabel 7.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

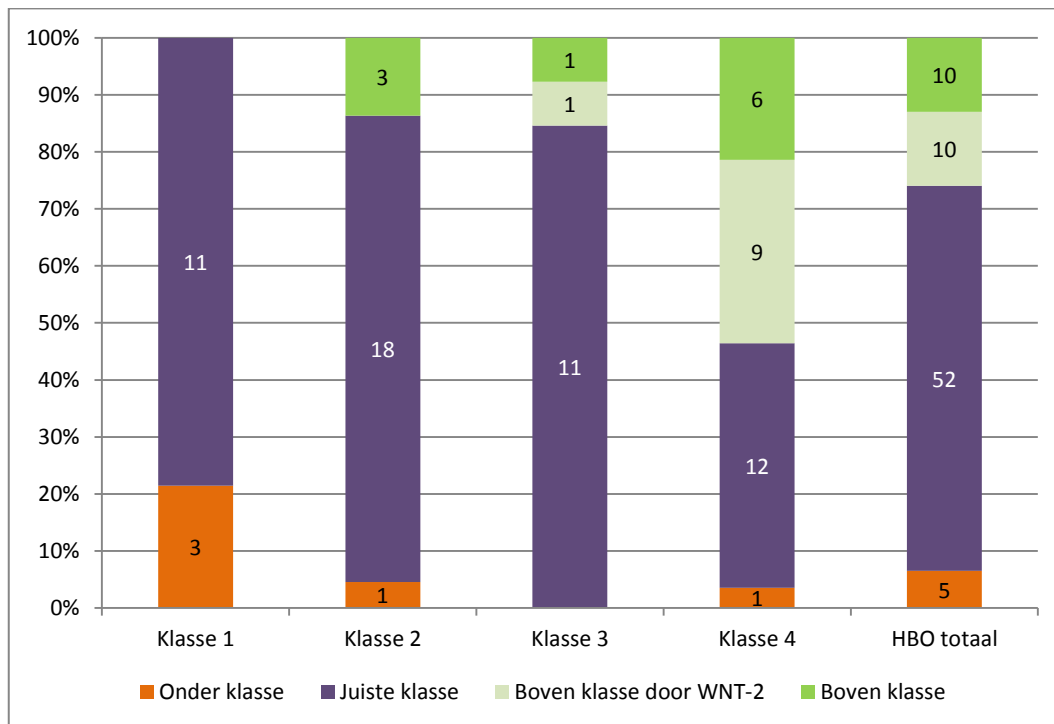
Klasse	Mediaan			Variatiecoëfficiënt		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
1	131.000	133.124	123.189	0,24	0,13	0,10
2	143.566	139.394	146.640	0,30	0,10	0,11
3	174.630	165.532	163.994	0,22	0,20	0,08
4	190.575	186.674	181.768	0,08	0,09	0,09

De mate waarin de bezoldigingen van de bestuurders overeenkomen met de minimum- en maximumbedragen van de salarisklasse waarin men zich bevindt wordt duidelijk aan de hand van de figuren 7.3 en 7.4. De eerste figuur geeft de stand van zaken voor alle bestuurders, de tweede figuur doet dat voor alleen de nieuwe bestuurders.

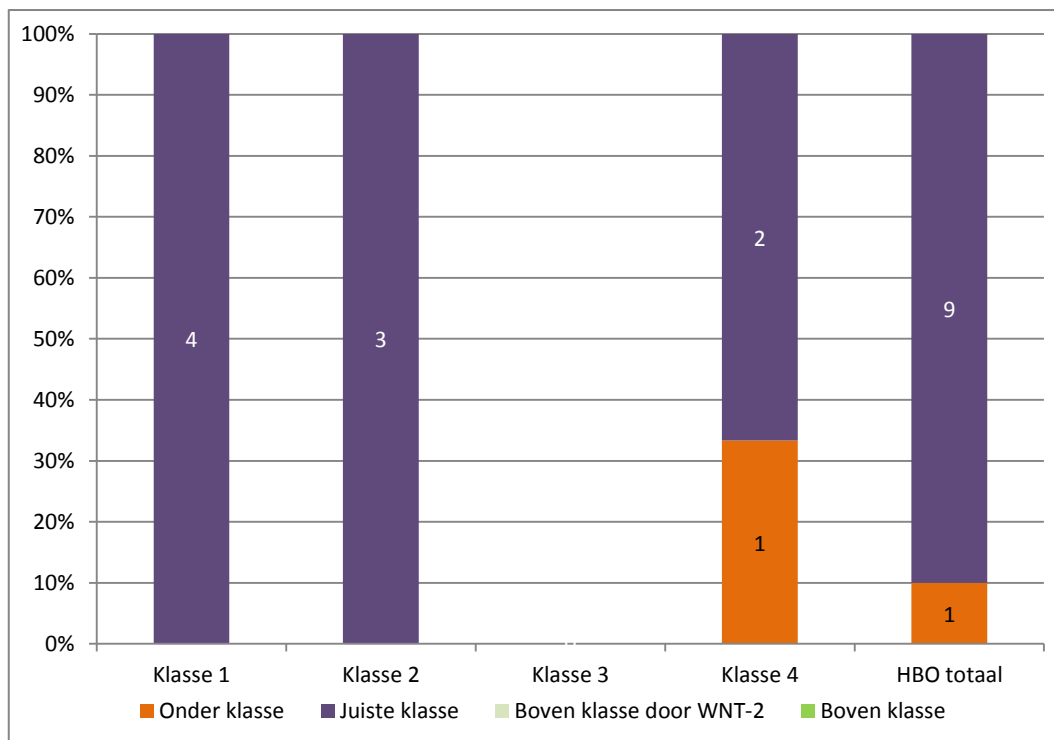
In totaal hebben 20 bestuurders, voorzitters en/of leden, in 2015 een bezoldiging ontvangen boven de klassenorm. Dit is 26 procent van alle bezoldigde bestuurders. Van deze 26 bestuurders zijn er drie met een interim functie (allen langer dan zes maanden werkzaam). De meeste bezoldigingen boven de klassenorm, zowel absoluut als relatief, vinden plaats in klasse 4. Een vergelijking met de oude (hogere) WNT-1 normen geeft aan dat er in dat geval tien bestuurders zouden zijn met een bezoldiging boven de klassenorm. De andere tien bestuurders hebben dus in 2015 een bezoldiging boven de klassenorm als gevolg van de verlaging van de klassenormen. Dit komt alleen voor in de klassen 3 en 4, omdat in de klassen 1 en 2 de klassenormen niet zijn veranderd door WNT-2.

Figuur 7.3 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

Figuur 7.4 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

Van de tien nieuwe bestuurders heeft één persoon (in klasse 4) een bezoldiging onder de klassenorm ontvangen. De andere negen bezoldigingen in 2015 vielen in de juiste klasse. In 2015 zijn er in het hbo dus geen nieuwe bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm.

In totaal zijn er drie interim-bestuurders, die allen langer dan zes maanden werkzaam zijn bij de instelling. Alle drie de interim-bestuurders hebben een bezoldiging boven de klassenorm.

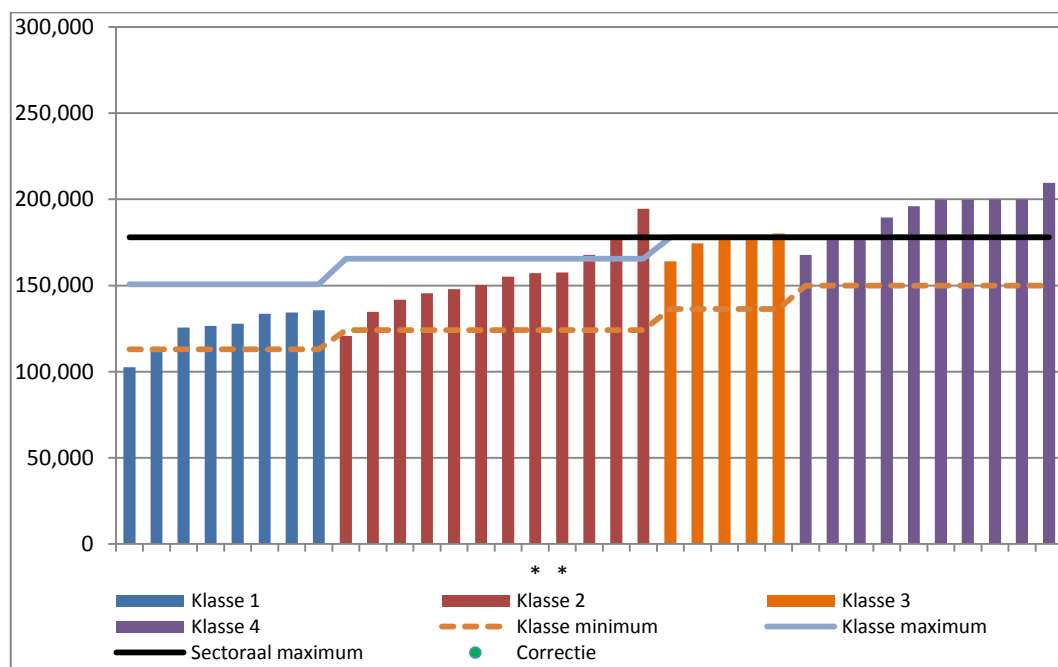
Figuur 7.5 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, vergelijking met 2012 en 2013

Figuur 7.5 laat zien hoe de situatie in 2015 zich verhoudt tot de situatie in de eerdere jaren vanaf 2012. Ten opzichte van 2014 is het percentage bezoldigingen boven de klassenorm in totaal gestegen. In de klassen 1 en 3 is dit percentage gedaald, in de klassen 2 en 4 is dit percentage gestegen. Ten opzichte van de oude WNT-1 normen is het percentage bezoldigingen boven deze klassenormen verder gedaald.

Een gedetailleerder beeld van de bezoldigingen van bestuursvoorzitters en leden apart is te zien in de figuren 7.6 en 7.7. Figuur 7.6 geeft de bezoldigingen van alle voorzitters, gerangschikt naar klasse en, binnen een klasse, naar hoogte van de bezoldiging. Elf voorzitters hebben een bezoldiging boven een klassemaximum ontvangen. Ook negen leden van het bestuur hebben een bezoldiging boven een klassemaximum ontvangen. In één geval is dit het gevolg van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).²⁹ In totaal zijn er dus twintig bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm. Dit is 26 procent van alle bezoldigde bestuurders.

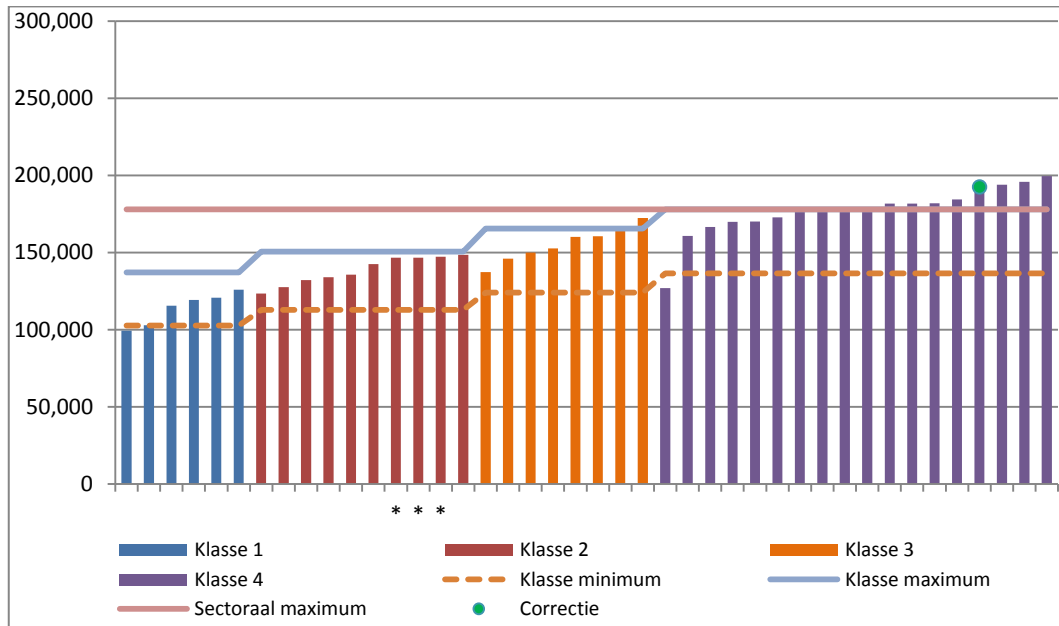
Figuur 7.6 Bezoldiging bestuursvoorzitters naar klasse

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).
- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

²⁹ In de figuren zijn alleen die correcties aangegeven die ervoor hebben gezorgd dat een bezoldiging door het aanbrengen van die correctie boven de norm is komen te liggen.

Figuur 7.7 Bezoldiging bestuursleden naar klasse

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).
 - Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

Tabel 7.5 bevat enkele gegevens over de bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm. Het gemiddelde bedrag boven de norm van al deze bestuurders is ruim €14.000, een daling ten opzichte van het bedrag in 2014 (ruim €17.000).

Een aantal besturen hebben meer dan één bestuurder met een bezoldiging boven de klassenorm. Het gemiddelde aantal bezoldigingen boven de klassenorm per bestuur is in 2014 gelijk aan 1,5. Dit is ongeveer gelijk aan het gemiddelde in 2014.

Tabel 7.5 Gegevens over bestuurders (voorzitters en leden) boven klassenorm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm		Percentage bestuurders boven de norm		Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Klasse 1	-	0	0	0%	0%	0	-
Klasse 2	14.287	3	3	13,6%	13,6%	3	1,00
Klasse 3	4.514	2	1	15,4%	7,7%	2	1,00
Klasse 4	15.711	15	6	53,6%	21,4%	8	1,88
Totaal	14.378	20	10	26,0%	13,0%	13	1,54

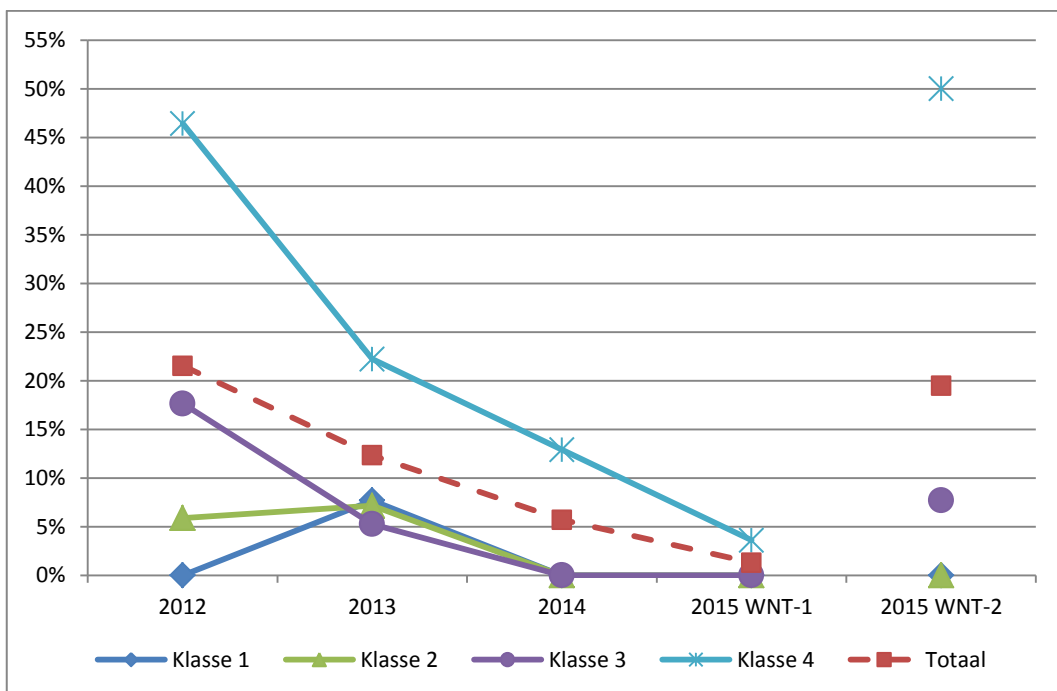
Tabel 7.6 Gegevens over bestuurders (voorzitters en leden) boven sectorale norm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm		Percentage bestuurders boven de norm		Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Klasse 1	-	0	0	0%	0%	0	-
Klasse 2	-	0	0	0%	0%	0	-
Klasse 3	2.151	1	0	7,7%	0%	1	1,00
Klasse 4	15.808	14	1	50,0%	3,6%	8	1,75
Totaal	14.898	15	1	19,5%	1,3%	9	1,67

Als we de bezoldigingen afzetten tegen de sectorale norm zien we dat het in 2015 vijftien keer (bijna twintig procent) is voorgekomen dat een bezoldiging boven deze norm lag, met een gemiddeld bedrag erboven van bijna €15.000 (tabel 7.6). Deze vijftien bestuurders zijn verdeeld over negen besturen. Dit is een gemiddelde van 1,7 per bestuur. Veertien van de vijftien bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn ingedeeld in klasse 4. Er bevinden zich geen interim-bestuurders onder deze groep.

Het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm in het hbo is tussen 2014 en 2015 sterk gestegen, van bijna zes procent naar bijna twintig procent. Zonder verlaging van het sectorale maximum zou het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm echter zijn gedaald. Om dit in beeld te brengen is in figuur 7.8 de nieuwe situatie (WNT-2) in 2015 apart weergegeven, als zijnde een breuk met de eerdere jaren, en is de hypothetische situatie (WNT-1) in 2015 verbonden met de eerdere jaren.

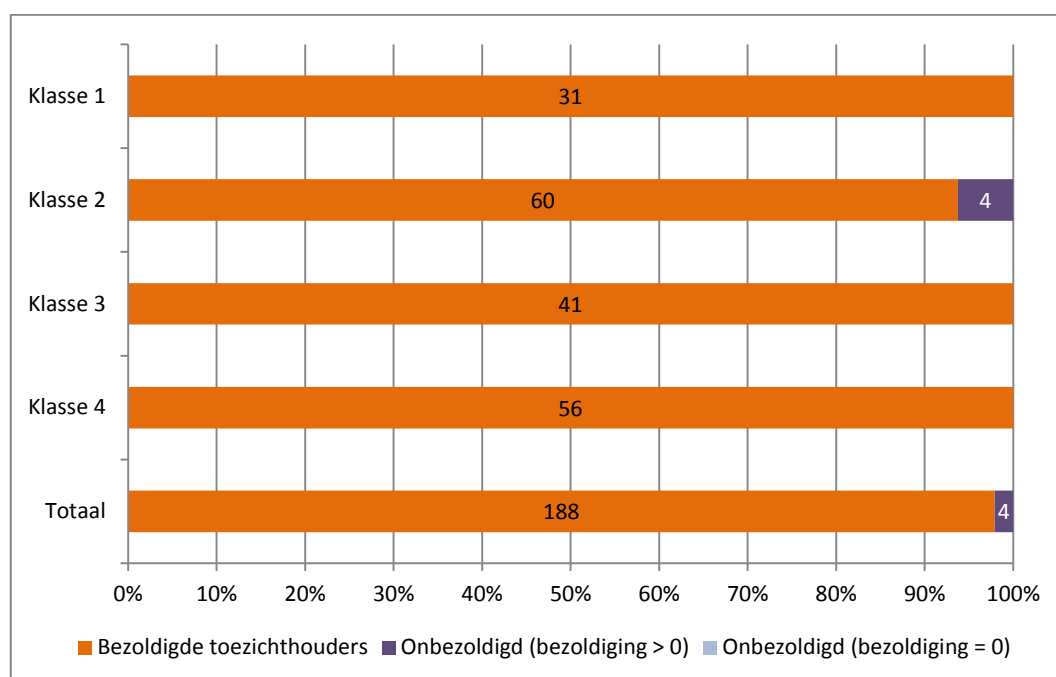
Figuur 7.8 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2015

7.3 TOEZICHTHOUDERS

Van de 192 toezichthouders in het hbo zijn vier toezichthouders, ongeveer twee procent, onbezoldigd (zie figuur 7.9). Dit is een daling ten opzichte van het vorige jaar, toen ongeveer zes procent onbezoldigd was. Het totaal aantal bezoldigde toezichthouders van 188 is ruim hoger dan in de monitor 2015 (in dat jaar waren er 151 bezoldigde toezichthouders). De vier onbezoldigde toezichthouders hebben wel een vergoeding gekregen. Er zijn geen toezichthouders die niets betaald kregen.

Figuur 7.9 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectoraal maximum. Voor voorzitters geldt in 2015 een maximum van vijftien procent van het sectoraal maximum (€26.700), voor leden geldt een maximum van tien procent van het sectoraal maximum (€17.800). Deze percentages zijn verdubbeld ten opzichte van 2014, echter wel berekend over een lager bedrag door de verlaging van het sectorale maximum. In 2015 is er gemiddeld €7.806 aan bezoldigingen toegekend aan (bezoldigde) toezichthouders, zie tabel 7.7. Dit is hoger dan het bedrag van €7.303 in 2014. In alle klassen is de gemiddelde bezoldiging gestegen. De beloningen in de twee lagere klassen zijn duidelijk lager dan in de twee hogere klassen.

Tabel 7.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Klasse	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	... waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse 1			31	31	4.871
Klasse 2			64	60	6.435
Klasse 3	26.700	17.800	41	41	9.428
Klasse 4			56	56	9.712
Totaal			192	188	7.806

Tabel 7.8 toont enkele gegevens over de toezichthouders met een bezoldiging boven de norm. Hierbij is ook weer vergeleken met de oude WNT-1 norm. Ten opzichte van de nieuwe WNT-2 norm zijn er geen toezichthouders met een bezoldiging boven de norm. In de vergelijking ten opzichte van de oude WNT-1 norm zijn er 36 toezichthouders die een bezoldiging boven de norm hebben ontvangen, dit is ongeveer 19 procent van het totale aantal bezoldigde toezichthouders. Alle bezoldigingen boven de WNT-1 norm vinden plaats in de klassen 3 en 4.

Tabel 7.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm		Percentage toezichthouders boven de norm		Raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
		WNT-2	WNT-1	WNT-2	WNT-1		
Klasse 1	-	0	0	0%	0%	0	-
Klasse 2	-	0	0	0%	0%	0	-
Klasse 3	-	0	15	0%	36,6%	0	-
Klasse 4	-	0	21	0%	37,5%	0	-
Totaal	-	0	36	0%	19,1%	0	-

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

Tabel 7.9 vergelijkt per klasse voor enkele variabelen de percentages of waarden van 2015 met die van de drie jaren er voor.

Tabel 7.9 Vergelijking tussen 2012, 2013 en 2014

	Jaar	Klasse				Totaal
		Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Klasse 4	
Percentage bezoldigd	2015	100%	94%	100%	100%	98%
	2014	73%	93%	96%	100%	94%
	2013	97%	85%	98%	99%	95%
	2012	82%	93%	96%	97%	92%
Gemiddelde bezoldiging	2015	4.871	6.435	9.428	9.712	7.806
	2014	4.696	4.485	8.479	8.490	7.342
	2013	5.277	5.450	7.889	8.387	7.079
	2012	4.095	4.766	7.359	8.465	5.996
Percentage boven de norm	2015	0%	0%	0%	0%	0%
	2015*	0%	0%	36,6%	37,5%	19,1%
	2014	0%	0%	9,8%	7,1%	6,0%
	2013	5,6%	2,4%	5,4%	12,1%	7,0%
	2012	0%	0%	5,9%	20,7%	7,7%

* Dit zijn de fictieve percentages boven de norm, verkregen door de bezoldigingen te vergelijken met de oude WNT-1 normen.

7.4 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Bevinden besturen binnen de sector hoger beroepsonderwijs zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse of zijn er verschuivingen opgetreden? Om inzicht in deze dynamiek te krijgen zijn de salarisklassen van de besturen die in beide jaren, zowel in 2014 als in 2015, voorkomen met elkaar vergeleken. Door op bestuursniveau de bewegingen te volgen ontstaat een gedetailleerd beeld van de mate van verandering.

Dit beeld is weergegeven in figuur 7.10. In totaal zijn er 33 besturen waarvan in beide perioden gegevens over de klasse-indeling (studentenaantallen, budgetten en aantal onderwijssectoren) beschikbaar zijn. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De vlakken buiten de diagonaal bevatten de besturen die van 2014 naar 2015 van klasse zijn gewisseld.

In 2015 zijn drie besturen in een andere klasse terecht gekomen dan waartoe zij in 2014 behoorden. De studentenaantallen, budgetten en aantal onderwijssectoren zijn voor deze besturen zodanig veranderd dat zij tot een andere klasse zijn gaan behoren.

Figuur 7.10 Beweging besturen tussen klassen

		Klasse 2015				Totaal
		1	2	3	4	
Klasse 2014	1	6	0	0	0	6
	2	0	7	0	0	7
	3	0	3	6	0	9
	4	0	0	0	11	11
Totaal		6	10	6	11	33

8 WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

8.1 INLEIDING

De resultaten voor het wetenschappelijk onderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van achttien instellingen op bestuursniveau (universiteiten). Van alle universiteiten zijn gegevens bekend over bestuurders en toezichthouders. In totaal zijn er gegevens over de bezoldigingen van 48 bestuurders en 95 toezichthouders. In het jaar 2015 waren ook achttien besturen actief.

De maximale norm in het wetenschappelijk onderwijs in 2015 is vastgesteld op €230.474, gelijk aan de maximale norm in 2014 en hoger dan het algemene WNT-maximum in 2015 van €178.000. Deze norm geldt echter niet voor vijf instellingen, te weten vier instellingen voor humanistiek en theologie en de Open Universiteit. Voor deze instellingen geldt een afwijkende, lagere norm. Deze zijn niet wettelijk vastgelegd en er vindt dus ook geen regulering op plaats. In onderstaande analyse worden in een enkel geval deze instellingen niet meegenomen of apart bekeken.

Zoals in tabel 8.1 te zien is, hebben alle besturen minimaal één bezoldigde bestuurder. Gemiddeld zijn er 2,7 bezoldigde bestuurders per (bezoldigd) bestuur. Dit aantal is gelijk aan het gemiddelde van 2014. Ook het gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders is ten opzichte van 2014 vrijwel gelijk gebleven (5,0 in 2015 en 4,9 in 2014).

Tabel 8.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Totaal	18	2,7	15	4,93

8.2 BESTUURDERS

In totaal hebben de achttien universiteiten 48 bezoldigde bestuurders; geen bestuurder is onbezoldigd. De gemiddelde bezoldiging van een bestuurder is gelijk aan €191.981, een daling van ongeveer 0,6 procent ten opzichte van de gemiddelde bezoldiging in 2014. Als we de instellingen met een afwijkende norm buiten beschouwing laten, dan ligt de gemiddelde bezoldiging op €205.228. De bestuurders van de instellingen met een afwijkende norm hebben dus, gezien de lagere norm, gemiddeld in 2015 een lagere bezoldiging ontvangen dan de andere bestuurders. Laten we daarnaast ook de instellingen groen onderwijs buiten beschouwing, dan wordt de gemiddelde bezoldiging gelijk aan €204.617.

Tabel 8.2 *Maximum beloningen en gegevens bezoldigde bestuurders*

	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Percentage	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Alle instellingen	230.474	48	100%	191.981
..excl. afwijkende norm	230.474	40	83%	205.228
..excl. afwijkende norm en groen onderwijs	230.474	37	77%	204.617

- Een afwijkende norm geldt voor vijf instellingen, vier instellingen voor humanistisch en theologie en een openbare universiteit.

- Instellingen groen onderwijs vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

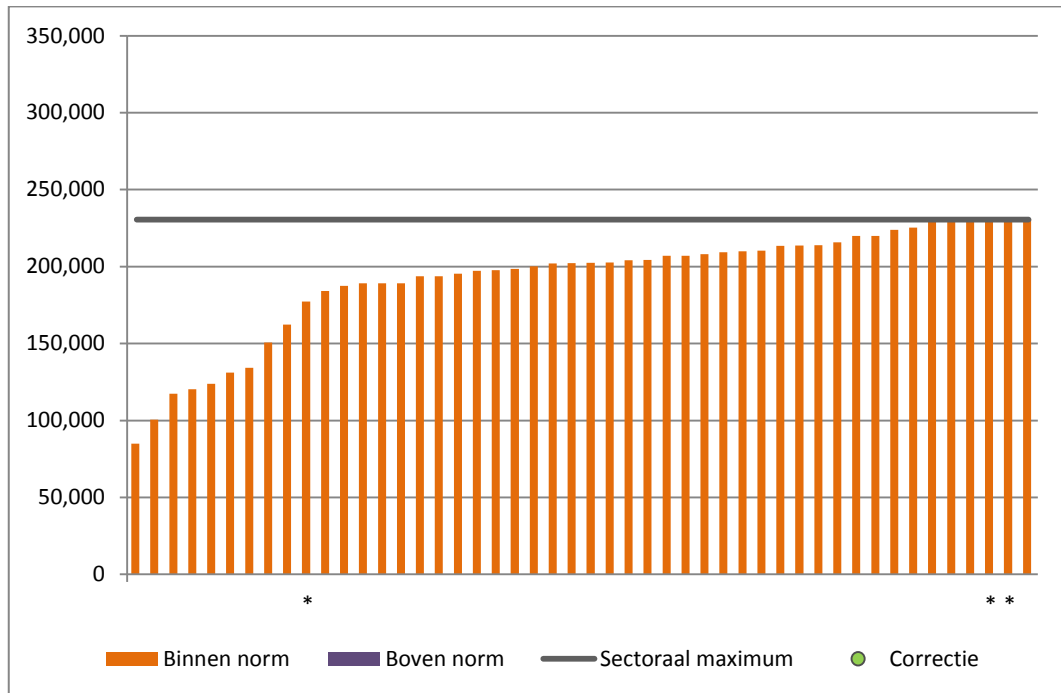
Tabel 8.3 vergelijkt de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging in deze drie gevallen met de waarden in de eerdere jaren. De verschillende gemiddelde beloningen zijn in 2015 allemaal lager dan in 2014. Voor alle instellingen samen is de beloning met ongeveer 0,6 procent gedaald, tegenover een gelijkblijvende sectorale norm. Dit heeft ook geleid tot minder bezoldigingen boven de sectorale norm (zie figuur 8.4).

Tabel 8.3 *Vergelijking tussen 2012, 2013, 2014 en 2015*

	Gemiddelde bezoldiging			
	2012	2013	2014	2015
Alle instellingen	195.508	190.151	193.091	191.981
..excl. afwijkende norm	217.382	201.304	211.023	205.228
..excl. afwijkende norm en groen onderwijs	210.745	194.259	209.410	204.617

Binnen het wetenschappelijk onderwijs is geen onderverdeling in verschillende salarisklassen. In figuur 8.1 worden dan ook de bezoldigingen van alle bestuurders vergeleken met het sectorale maximum. Geen bestuurder komt met zijn bezoldiging boven de sectorale norm uit, in tegenstelling tot in 2014, toen er vier bestuurders een bezoldiging boven de norm hadden. In figuur 8.2 wordt nog apart gekeken naar de bezoldigingen van bestuurders van instellingen met een afwijkende norm. Hieruit blijkt dat, evenals in eerdere jaren, geen van de bestuurders met hun bezoldiging boven de sectorale norm ligt.

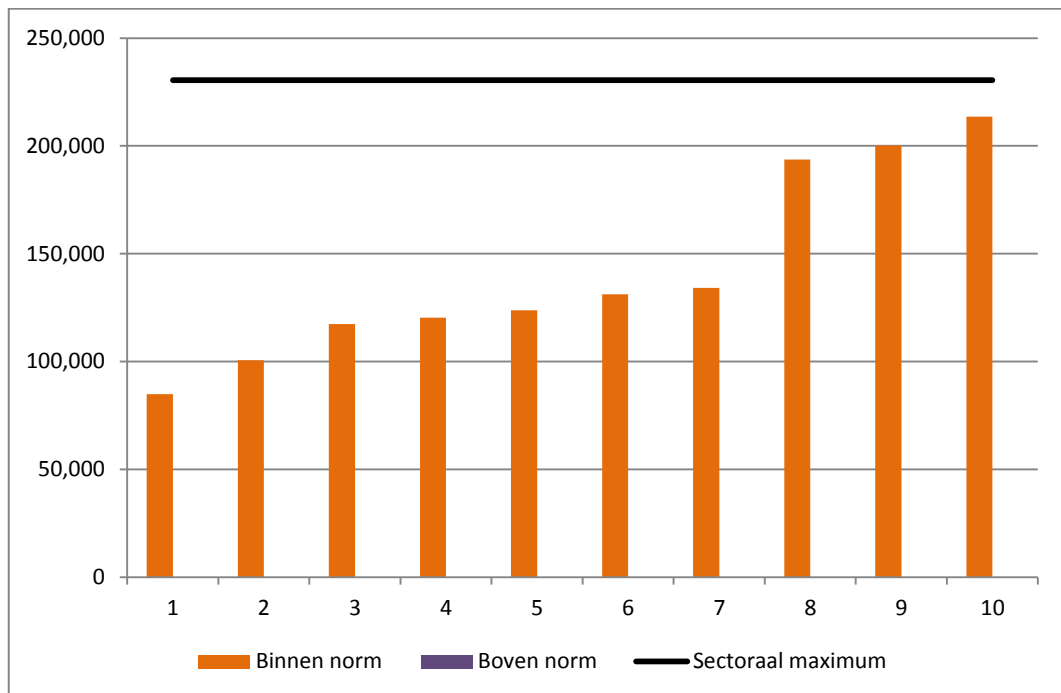
Figuur 8.1 *Bezoldiging bestuurders*

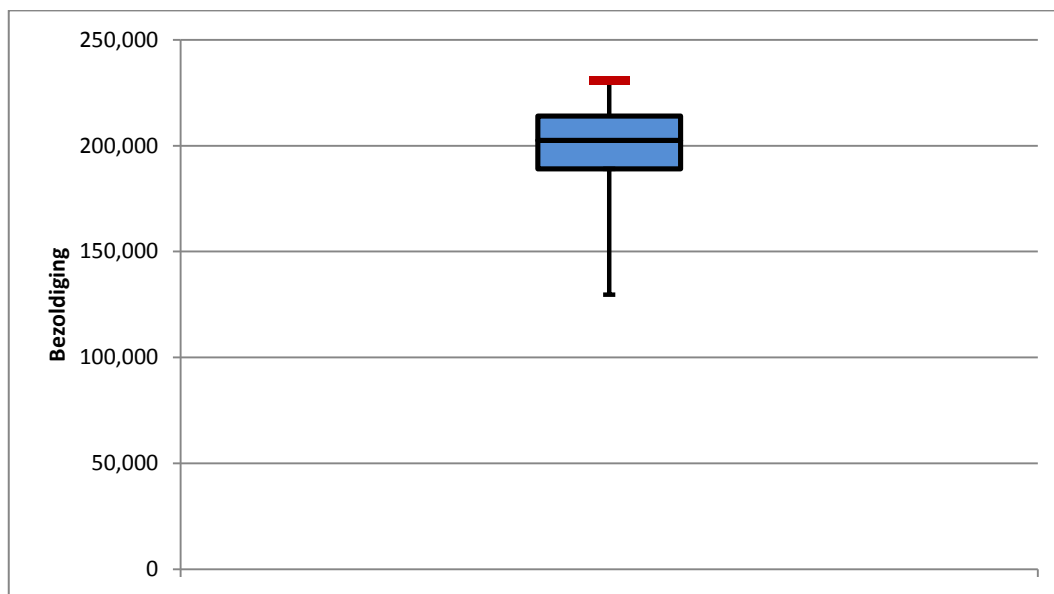
- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

Figuur 8.2 *Bezoldiging bestuurders met een afwijkende norm*

Figuur 8.3 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een bestuurder weer.

Een beeld van de spreiding van de bezoldigingen van bestuurders binnen het wetenschappelijk onderwijs wordt gegeven door figuur 8.3 en tabel 8.4. Wat in de boxplot opvalt, is dat de streep naar boven (de 75 tot 90 procent hoogste beloningen) ten opzichte van de jaren 2013 en 2014 wat groter is geworden. De hogere beloningen zijn dus in 2015 iets minder geconcentreerd en liggen wat minder tegen de maximum norm aan. Verder zijn de verschillen binnen de middelste 50 procent beloningen iets kleiner geworden ten opzichte van 2014.

Ook de variatiecoëfficiënt van 0,19 vergeleken met 0,24 in 2014 geeft aan dat de spreiding van beloningen binnen het wetenschappelijk onderwijs is gedaald.

Tabel 8.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

	Mediaan			Variatiecoëfficiënt		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Totaal	205.063	205.722	202.511	0,29	0,24	0.19

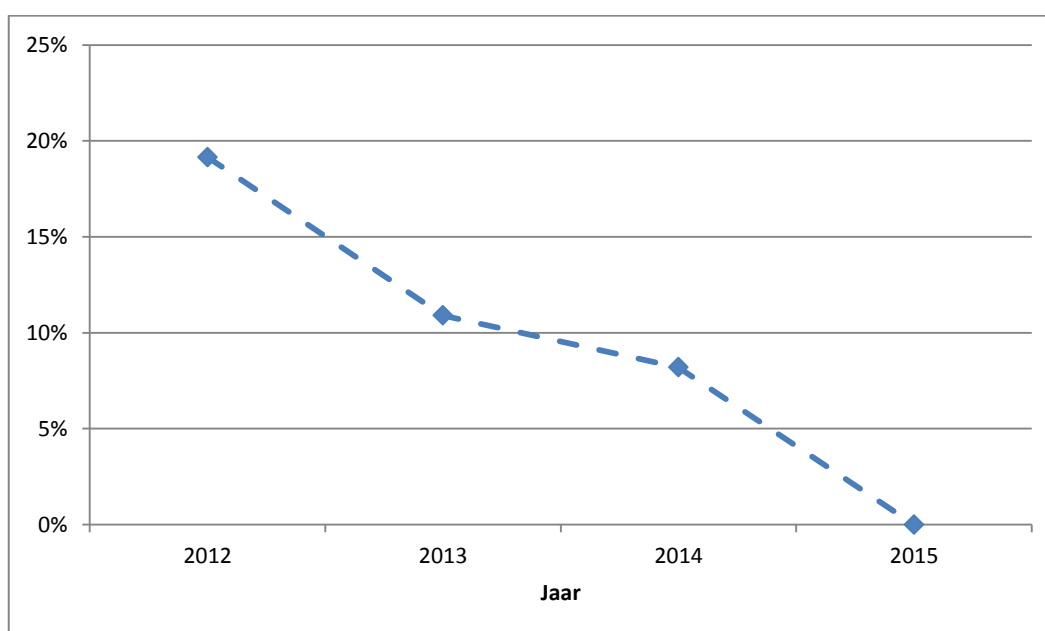
In 2015 zijn er in het wetenschappelijk onderwijs geen bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm, zie ook tabel 5. Vier bestuurders hebben een bezoldiging gelijk aan de sectorale norm.

Tabel 8.5 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm (WNT-norm)

	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Totaal	0	0	0%	0	0
Nieuwe bestuurders	0	0	0%	0	0

Vergeleken met de resultaten in de eerdere drie jaren zijn er in 2015 dus weer minder bestuurders met een bezoldiging boven de norm, zowel relatief als absoluut. In 2014 waren vier bestuurders met een bezoldiging boven de norm, ongeveer acht procent van alle bestuurders. Figuur 8.4 brengt de neerwaartse lijn in relatieve termen in beeld.

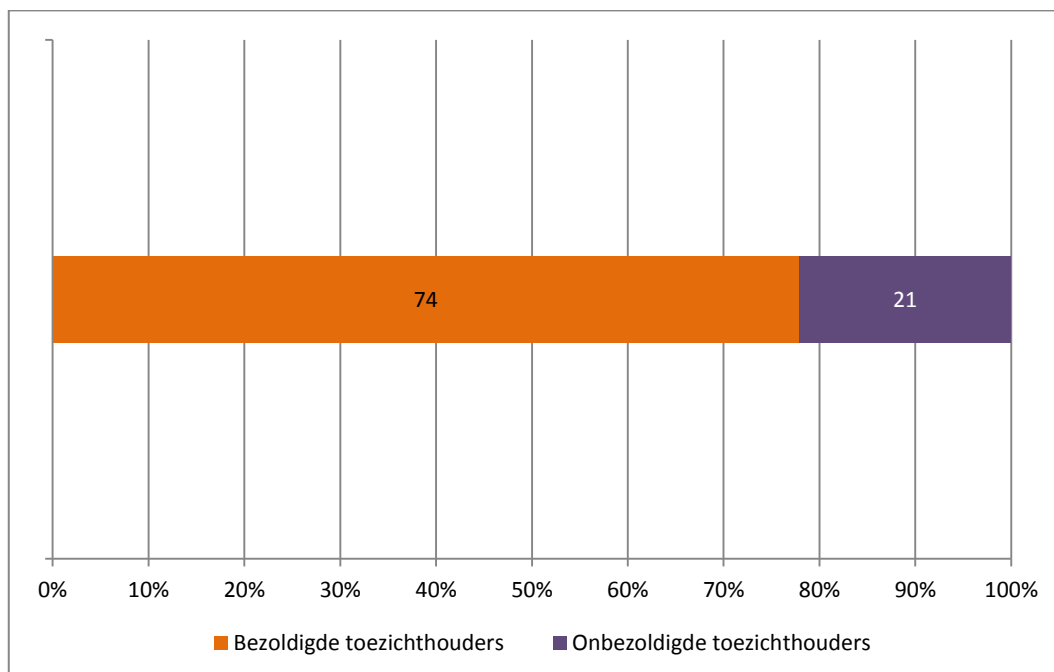
Figuur 8.4 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2015

8.3 TOEZICHTHOUDERS

Ook in het wetenschappelijk onderwijs voert een deel van de toezichthouders hun taken onbezoldigd uit. In 2015 is dit 22% – zie figuur 8.5. Dit is een kleine stijging ten opzichte van de monitor 2014.

Figuur 8.5 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De norm voor een voorzitter van de raad van toezicht van een universiteit is gelijk aan €34.571. De norm van een lid van de raad van toezicht van een universiteit is gelijk aan €23.047. Van de 95 toezichthouders hebben 74 toezichthouders een bezoldiging ontvangen van gemiddeld €11.409. Dit is ruim tien procent meer dan het gemiddelde bedrag in 2014, te weten €10.337.

Tabel 8.6 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	... waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Totaal	34.571	23.047	95	74	11.409

Net als in 2014 zijn er in 2015 geen toezichthouders met een bezoldiging boven de norm (tabel 8.7).

Tabel 8.7 Gegevens over toezichthouders boven de norm

	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm	Percentage toezichthouders boven de norm	Aantal raden van toezicht boven de norm*	Gemiddelde per raad van toezicht
Totaal	-	0	0%	0	-

* Het aantal raden van toezicht met minimaal één toezichthouder boven de norm.

Tabel 8.8 vergelijkt de percentages bezoldigde toezichthouders, de gemiddelde bezoldiging en de percentages bezoldigingen boven de norm over de afgelopen vier jaren. Het deel van de toezichthouders dat is bezoldigd is in de afgelopen jaren licht gedaald. De gemiddelde bezoldiging is in die jaren, met uitzondering van het jaar 2013, gestegen. Het percentage toezichthouders met een bezoldiging boven de norm is in de jaren 2013 – 2015 laag, in de laatste twee jaren zelfs nul. In dit geval was het jaar 2012 (de nulmeting) de uitzondering.

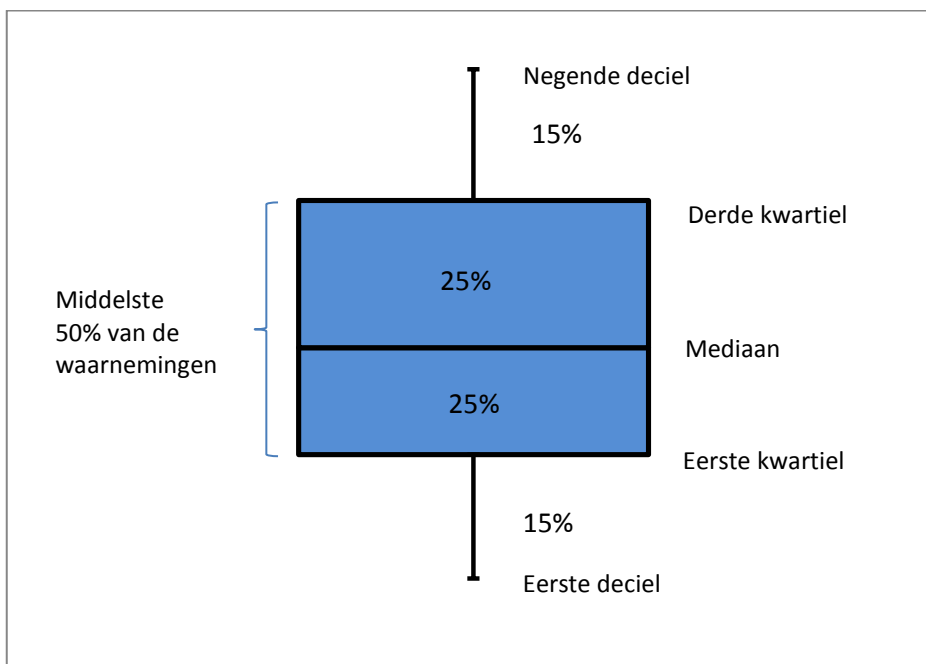
Tabel 8.8 Vergelijking tussen 2012, 2013, 2014 en 2015

Jaar	Percentage bezoldigd	Gemiddelde bezoldiging	Percentage boven de norm
2015	77.9%	11.409	0.0%
2014	79.3%	10.337	0.0%
2013	79.4%	9.775	1.0%
2012	86.4%	10.260	17.1%

BIJLAGE: INTERPRETATIE BOXPLOT

Een boxplot geeft inzicht in de verdeling van een reeks getallen. Door meerdere reeksen in een boxplot op te nemen kunnen reeksen vergeleken worden op de mate van spreiding. In deze rapportage is een boxplot opgebouwd uit vijf getallen: de bovenste en onderste deciel grens, de eerste en derde kwartiel grens en de mediaan.

Als we de bezoldigingen per schaal sorteren van laag naar hoog en vervolgens in vier gelijke delen opsplitsen, ontstaan vier groepen met steeds evenveel waarnemingen. Een kwartiel is een van de drie waarden die een geordende reeks data in vier gelijke delen opdeelt. Elk deel bevat 25 procent van alle waarnemingen binnen een schaal. Evenzo kunnen we de reeks in tien gelijke delen opdelen waaruit de decielen ontstaan.

De rechthoek (box) geeft de grenzen aan waarbinnen de helft van de waarnemingen valt. De verticale strepen aan de onder- en bovenkant laten zien hoe de waarden van de reeks doorlopen tot aan de onderste en bovenste decielen. De onderste streep loopt van het eerste deciel tot het eerste kwartiel en bevat dus 15 procent van de waarnemingen. Er zijn dus nog tien procent van de waarnemingen die lager zijn. De bovenste streep loopt van het derde kwartiel tot het negende deciel. De mediaan is de middelste waarneming, deze is in de boxplots als een horizontale streep weergegeven. De mediaan hoeft niet per definitie in het midden van de box te zitten (binnen de kwartielgrenzen kan de verdeling scheef zijn).

Hoe kleiner de hoogte van de rechthoek en de lengte van de verticale strepen, des te minder spreiding er in de reeks zit. Waarnemingen zitten dan dicht op elkaar. Als de verticale strepen relatief lang zijn dan heeft de verdeling dunne staarten, zijn de strepen kort dan is er sprake van dikke staarten.